Viața studențească

REVISTA A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA Nr. 43 ● Miercuri 11 decembrie 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Realism politic

A înțelege comandamentele epocii, a evalua în permanență cu luciditate evenimentele politice, a gîndi activ și în perspectivă, ca în jocul de șah, fiecare gest și fiecare afirmație cu caracter politic, și a acționa numai cînd ecuațiile dau drept de certitudine unor hotărîri, reprezintă adevărata maturitate, realistă, a mișcării politice.

Noi, aici, în patria noastră socialistă, am învățat să gîndim în permanență consonanță cu fiecare moment important al vieții politice și sociale, integrîndu-ne pînă la absorbție definitivă, telurică, marilor adevăruri, hotărîrile de partid, pentru că ele sînt emanația cea mai de preț a națiunii, a unei națiuni cu o imensă istorie de veghe și jertfă.

Nu explozia suprarealistă a unor sentimente și idei perene, într-un limbaj demn de capodopere „Da-Da" sau de „cuvinte încrucișate", are eficiență politică, oricît de reale și juste ar fi ele în intenții. Ci un realism lucid, conectat la complexul de fenomene politice și sociale interne și internaționale, în scopul afirmării marilor idei cu eficiența și finalitatea premeditate în laboratoarele vieții noastre politice și sociale.

Dezbaterile de idei, clarificările ideologice, în procesul de făurire a noii societăți socialiste, care absorb preocupările studenților și le dinamizează imaginația și cultura, sînt manifestări ale spiritului scrutător al generațiilor care vin, și care nu recunosc adevărurile prefabricate, absolute ! Dar aceste dezbateri au un caracter cerebral, intelectual, discuțiile se desfășoară argumentat și coordonat dialectic, dînd acestei activități po-

Adrian DOHOTARU

(Continuare în pagina a 2-a)

SUMAR TELEGRAFIC :

Fotografie de Emil COJOCARU

„Crede și nu cerceta"!

Un regulament care nu mai e de mult în regulă !

Actualul regulament privind organizarea și funcționarea cercurilor științifice studențești, deși elaborat în urmă cu numai doi ani, conține numeroase prevederi anacronice, reflectînd o concepție de mult depășită asupra muncii de cercetare.

În aceste condiții, chiar principiile juste care sînt puse la baza muncii de cercetare științifică a studenților își pierd din fermitate, sînt aplicate anapoda de catedre și de îndrumătorii științifici, ducînd la dezorientarea studenților și, uneori, chiar la stingerea definitivă a interesului acestora pentru cercetare.

Așa după cum se subliniază în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului, întreaga activitate instructiv-educativă conținută în procesul de învățămînt trebuie să tindă spre formarea și perfecționarea gîndirii creatoare a viitorilor specialiști.

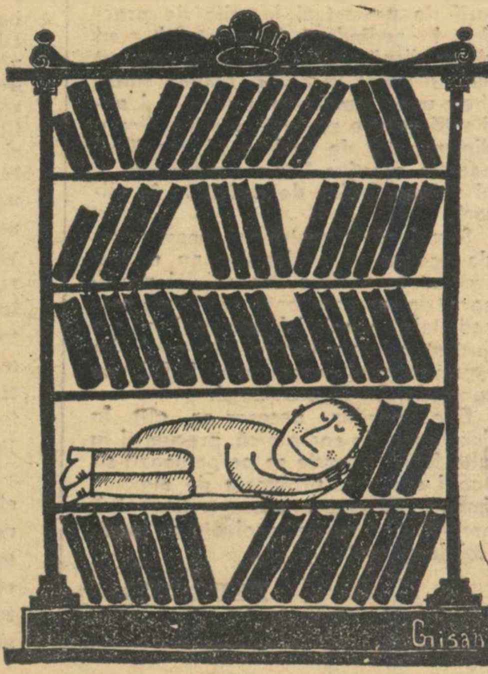
Or, potrivit recomandărilor regulamentului mai sus amintit, principala pondere în activitatea cercurilor științifice ar trebui să o reprezinte, între altele, deprinderea studenților de a confecționa ierbare, insectare, colecții de roci, animale și păsări împăiate, întocmirea de rezumate sau recenzii ale unor lucrări de specialitate.

Oare ce utilitate practică poate avea pentru un student modern, pentru un om care trebuie să învețe să gîndească, să-și folosească imaginația în mod creator, această muncă mecanică de acumulare a unor date care, în stadiul actual și mai ales în perspectiva științei și tehnicii moderne, e și va fi tot mai mult încredințată creierelor electronice ?

La recentul Seminar național al cercetării științifice studențești, unde și-au susținut lucrările cei mai talentați și mai pasionați dintre cercetătorii studenți, a domnit spre surprinderea noastră, apatia, cunoscută din ședințele de referate obișnuite. Cu excepția ședințelor festive, sălile unde s-au ținut comunicări au fost animate mai mult de pre-

Ovidiu PĂUN

(Continuare în pagina a 4-a)

Dormi colega, dormi în pace, țara cărturar te face...

PRO DOMO

Dilema studentului în fața proiectului de diplomă: să aleagă sau să primească!

Spre satisfacția noastră, sesizarea publicată în numărul trecut al revistei referitoare la modul defectuos de a se repartiza temele lucrărilor de diplomă la Facultatea de energetică din Institutul politehnic București a format de îndată obiectul unei discuții în cadrul consiliului profesoral al facultății amintite. Promptitudinea cu care s-a răspuns unei cerințe stringente a studenților din anul V demonstrează deopotrivă solicitudinea conducerii facultății față de preocupările studenților și convingerea acesteia că problema lucrărilor de diplomă poate fi soluționată mai bine în spiritul exigențelor impuse de Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea continuă a învățămîntului.

Din păcate, după cum reiese chiar și din aceste concluzii, nu s-a mers pînă la capăt în soluționarea problemelor încriminate, fondul remarcii critice făcute de studenți rămînînd neatins. Criteriul de alcătuire a temelor în funcție de normele didactice ale conducătorilor de lucrări și repartizarea acestor teme potrivit ordinii mediilor obținute de studenți în anul IV reliefează deficiențe serioase în pregătirea studenților pentru integrarea optimă în profesie.

Faptul că în ultimul an de facultate o problemă primordială cum este diploma, actul finalizării pregătirii și al atestării în specialitate, se rezolvă cvasibirocratic, fără consultarea prealabilă a viitorilor ingineri, este semnificativ pentru nivelul la care au fost dezvoltate aptitudinile creatoare ale studenților, spiritul lor de investigație, capacitatea de a gîndi inginerește. Că au existat asemenea anacronisme nu ne miră; recentele măsuri de îmbunătățire a procesului instructiv-educativ vizează între altele și asemenea anomalii; curios este faptul că, tocmai într-o astfel de problemă de conținut al pregătirii, spiritul imprimat de Legea învățămîntului se afirmă cu greu, întîmpinînd anumite rigidități de ordin subiectiv.

Din discuțiile purtate de redactorii noștri cu tovarășii profesor dr. inginer **Gleb Drăgan**, decanul facultății, și conf. dr. inginer **Gh. Iacobescu**, prodecan, care ne-au făcut cunoscute concluziile de mai sus, nu am sesizat hotărîrea de a rezolva această problemă în esența sa. **Nu cîndva, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, ci chiar acum, pentru actualul an V, sînt posibile o judicioasă definitivare a temelor proiectelor de diplomă și o repartizare a lor în funcție de opțiunea reală a studenților. Cînd spunem aceasta, avem desigur în vedere nu numai dreptul studenților de a-și alege acea temă care să facă dovada pregătirii lor pentru profesie, ci și datoria acestora de a căuta soluții unor probleme stringente ale energeticii noastre.**

De altfel, corespondentul nostru, exprimînd opinia colegilor săi, pentru aceasta și pleda în observațiile și sugestiile sale. „**Pentru ca această anomalie să dispară** — se spunea în corespondența publicată de noi — **aș propune ca fiecare student să-și exprime mai întîi opțiunea pentru o temă și în funcție de aceasta catedrele să stabilească temele, conducătorii de proiect și locurile de practică. Procedîndu-se în acest fel, cred că ar dispărea încă un inconvenient mult discutat la noi și anume stabilirea unor teme care nu au nici audiență printre studenți, nici justificare din punctul de vedere al pregătirii noastre efective într-o specialitate și al perspectivelor de activitate în viitor**".

Surprinzător pentru noi, acest punct de vedere al studenților nu a fost susținut la ședința consiliului profesoral de reprezentanții acestora: președintele asociației studenților s-a ilustrat printr-o tăcere „de aur", iar reprezentantul organizației U.T.C. nu cunoștea datele problemei.

Este, așadar, necesar ca atît la Facultatea de energetică, precum și la alte facultăți unde se perpetuează situații similare, probleme de maximă importanță cum e aceea a finalizării pregătirii să nu fie rezolvate cu jumătăți de măsură.

REDACȚIA

Tocmai pentru că sîntem convinși că nu există rețetă pentru a scrie articole bune, încercăm să vă propunem cîteva sugestii, pe care, considerîndu-le în esență, le-ați putea utiliza ca să scrieți o pagină utilă, sub raportul ideilor, publicabilă — evitînd deci discuțiile cu redactorii, în general oameni greu de suportat — și, ceea ce nu-i deloc de neglijat, remunerată.

● Încercați, după ce ați scris scrisoarea către revistă, s-o rescrieți pe un număr mai mic de pagini, ideal pe maximum două, bătute la mașină. Nu vreau să vă conving că nu știți să scrieți bine, ci să vă fac să descoperiți ce-ar putea însemna mai binele. (Am spus *bătută la mașină* doar în principiu, referindu-ne la dimensiuni).

● Dar înainte de a vă apuca de scris judecați cam pe cîți oameni ar interesa ceea ce veți scrie. Util mai înseamnă că trebuie să vă preocupați de fapte care ar interesa cel puțin pe încă un om în afară de dumneavoastră, cu aceeași intensitate. Orice scrisoare e binevenită în redacție, se înțelege, dar vorbim acum de cum se compune o pagină, sută la sută, *publicabilă*.

● Dacă vreți să începeți corespondența *frumos*, cu descrieri de natură sau cu alte descrieri minunate, mai gîndiți-vă cîteva clipe. E mult mai bine să vă opriți la o relatare sobră și exactă; că e mai bine, vă rugăm să vă amintiți ce articol a acționat cel mai sigur asupra memoriei dumneavoastră. Sau încercați să vă amintiți vreuna din descrierile frumoase citite pînă acum. Nu prea merge, nu-i așa?

● Despre un lucru la care v-ați gîndit azi, scrieți mîine. În nici un caz poimîine.

● Nu fiți nervoși dacă nu *apare* din „primul foc" și corespondența dumneavoastră. Are din ce în ce mai multă șansă să apară a doua. Sau a treia. În fond, important e pentru cine scrieți, cui folosește scrisul și apoi faptul că dumneavoastră sînteți acela ce o face.

● *Este bine primită și remunerată, ca la cinematografie, orice idee valoroasă de articol, anchetă, reportaj.* Asta înseamnă că dacă ne semnalați un fapt semnificativ, o întîmplare veselă sau tristă, lucruri legate de învățămînt, de viața politică din facultatea dv., de cultură și în general de tot ce e studențesc, fie chiar și *„numai în trei rînduri"*, deveniți autor cu orgoliu plin și stat de plată ca oricare altul.

● Totul e să începeți! Dacă aveți nedumeriri sau, dimpotrivă, vi se pare că știți prea multe, scrieți-ne. Dacă sînteți student în București, treceți pe la redacție, în fiecare dimineață și, în general, în fiecare *luni* între orele 17—20.

Adresa noastră e următoarea: la intersecția Bulevardului Gh. Gheorghiu-Dej (fost 6 Martie) cu str. Brezoianu. E o intrare destul de complicată, dar dacă urcați la etajul II, prin intrarea de pe strada Brezoianu 13, nu se poate să nu ne găsiți.

Am scris toate acestea pentru a vă convinge că puteți deveni lesne ziarist. Sîntem convinși că o doriți. Prin urmare, 50% din șanse sînt de partea dv. Pentru restul de 50% contați pe ajutorul nostru.

Deci, „scrieți băieți, numai scrieți".

O invitație adresată tuturor:

„Scrieți băieți, numai scrieți"

REALISM POLITIC

(Urmare din pagina 1)

litice și ideologice studențești imaginea unui adevărat forum al mișcării de idei contemporane.

În acest context viu, studenții își formează și își afirmă concepția materialist-dialectică, spiritul lor militant.

Nu lipsa de realism, acțiunile negîndite, neelaborate, care neagă de dragul de a nega, care eșuează și pot compromite idei majore, ne caracterizează, ci maturitatea adeziunii active, organizată, pe baza ideilor marxism-leninismului, însușite și aplicate creator, cu generozitate și umanism, de către Partidul Comunist Român, partid care mobilizează și dinamizează forțele progresului într-o coeziune de idei și sentimente indestructibilă. A crede în politica lucidă și vizionară a partidului înseamnă a-ți însuși exact și concret imaginea societății noastre și a înțelege realist, de la etapă la etapă, exigențele luptei pentru construirea socialismului, subordonînd întîmplarea necesității cu conștiința trează a viitorului. Congresul al IX-lea al P.C.R. și Conferința Națională a partidului reprezintă dimensiunile unei asemenea etape dialectice ale evoluției noastre economice, politice și sociale, care au prefigurat coordonatele prezentului și viitorului socialist, care dau certitudini înalte, istorice, finalității superioare a luptei noastre de zi cu zi. Și astfel noi, contemporanii propriilor noastre realizări, avem prilejul să ne bucurăm, în procesul elaborării societății de mîine, de fructele victoriilor noastre.

În acest sens, în ansamblul mișcării studențești internaționale, studenții români reprezintă un detașament realist, matur și activ, care înțelege comandamentele politice și sociale ale epocii și este angajat organic în lupta pentru izbînda socialismului și comunismului în România, strîns unit în jurul partidului, al Comitetului său Central, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu forța de coeziune pe care numai conștiința acestui nobil ideal ți-o conferă.

MIGRAȚII SPRE SĂLILE CALDE

(Pe urmele sesizării unui grup de studenți ai A.S.E.)

Joi, 5 decembrie 1968. Prigonit de frigul de-afară, pătrund pe ușile noii clădiri din str. Mihail Eminescu a A.S.E. În holul principal însă — un val de aer rece mai violent decît în stradă. În ciuda neplăcutei senzații, încerc să mă supun „etichetei", mai ales că prestanța localului mi-o impune. Mă îndrept, așadar, spre garderoba de la subsol.

— Vă rog, păstrați-vă paltonul. N-aș vrea să vă am pe conștiință! — mă avertizează, de undeva dintr-o șubă, o voce guturală.

Pricepînd aluzia, îmi înfășur și mai strîns fularul în jurul gîtului și escaladez scările elegante către etajul 1. Aceeași senzație de răceală în creștere, pe care nu reușește să mi-o spulbere nici zbîrnîitul vesel al soneriei. Din sălile situate de o parte și de alta a coridorului, studenții ies în pauză. Le descifrez greu fețele ascunse în gulerele paltoanelor. Sub băștile și căciulițele pe urechi, vagi perciuni, zulufi și cozi în destrămare. Dintr-un capăt într-altul aud parcă o clănțăneală generală de dinți. Poate-i numai o părere. Să fie oare lipsa caloriferelor de vină? Îmi sună în minte ceva ca un refren, citit undeva într-o carte sau într-o scrisoare: „coridoarele de la toate etajele (exceptînd foaierele) nu au calorifere, ceea ce face ca studenții și studentele să-și consume pauzele încotoșmănați în paltoane și căciulițe"...

Îmi amintesc de un principiu învățat cîndva la Fizică: „Un curent de aer rece care trece..." Deci, sus, cît mai sus! Cred că am ajuns astfel pe la etajul 3, n-am avut timp să mai socotesc. Descind în sala de curs 1202, care mă primește cu ușile deschise. Caut să discut cu studenții de aici, pe care-i bănuiesc printre bănci. Imposibil: în locul lor, numai paltoane, paltoane, paltoane, strînse unele în altele. Manechine? Trupuri congelate? O, nu! Un murmur implorant, străbătînd parcă prin ceață, îmi ajunge în urechi: „de o săptămînă de zile la această sală s-a spart un geam. Neluîndu-se nici o măsură de înlocuire a lui, noi continuăm a ne ține cursurile în frig și curent..." **Adică: „Ave Caesar, morituri te salutant!"...**

Mă depărtez grăbit. Dar se vede treaba c-am pășit și-aici cu stîngul. Volens-nolens, mă trezesc părtașul unei „migrații" în plină iarnă: o grupă a anului III — Economia producției, părăsea „in corpore" sala 1205 unde avea seminar, îndreptîndu-se spre alte... săli mai calde. Căci, după mărturisirea unui student, „de aproape 3 (trei) săptămîni unul din geamuri a căzut; l-au spart tencuitorii de la fațadă".

În dreptul sălii 1207, cîteva studente din anii mai mari, îmbrăcate ca de promenadă, mă „acostează" cu aplomb. M-au văzut înconjurat de colegii lor din celălalt an și m-au luat drept „tovarășul de la administrație": „De ce vă jucați cu sănătatea noastră? De ce nu ne reparați geamurile?" Îmi iau rolul în serios și caut să le liniștesc. Intru în sala lor și le fac o mică demonstrație de grijă. Încerc să închid geamul, care mi se părea numai crăpat. Dar geamul nu se clintește. A înțepenit între pervazurile de fier, care s-au cam deplasat. Constat la mijloc și ceva mortar solidificat. „Vă rog, nu vă impacientați, vă trimit imediat geamgiul". N-a fost, desigur, decît un subterfugiu de a scăpa cu fața curată...

N-am găsit, bineînțeles, nici un geamgiu, deși cică ar fi existat unul „clandestin". L-am găsit în schimb pe mecanicul-fochist, chiar acolo jos, în sala cazanelor. Dar n-a fost chip să stăm omenește de vorbă căci, în fața vîlvătăilor, am avut impresia că mă aflu între poluri: din față mă bîntuia polul sud, iar din spate polul nord...

Și nu știu cum s-a făcut după aceea că am ajuns la tovarășul director administrativ-economic, în clădirea centrală. Ei da, aici cald, cald, atmosferă îmbietoare. Singura notă contrastantă, cîte un student ori studentă venind, zgribuliți și înfofoliți, să reclame cu onor că în sala cutare sau cutare din noul pavilion... L-am întîlnit aici și pe inginerul-șef al serviciului tehnic al institutului. Credeam că o voi brodi „tare" cu proasta recepționare a recentului local. Dar de unde! Recepționarea propriu-zisă nici nu s-a făcut, iar cît privește lipsurile existente... ele sînt în curs de remediere. Aflu că multe deficiențe sînt „vicii" de proiect, că întregul ansamblu urmează să fie pus complet la punct în trei etape, că de curînd s-a luat măsura ca... Toate acestea mi-au fost confirmate și întărite și de către unul dintre tovarășii prorectori ai A.S.E.

Edificat, am părăsit institutul, trecînd din nou pe str. Mihail Eminescu. Și, ciudată coincidență, prin fața noii și impunătoarei clădiri patrula un geamgiu ambulant, strigînd de zor: „Geamgiu', geamgiuuu'! Hai să vă pun geamuri!..." Pasă-mi-te, știa el bine ce știa...

Ion SEGĂRCEANU

CONVORBIRI

De rerum naturae

Profesorul ALEXANDRU BORZA este unul dintre ctitorii Universității clujene. Exact cînd înregistrăm aceste rînduri, la 2 decembrie 1968, se împlinea o jumătate de secol de la spontanul conciliu al dascălilor ardeleni care participaseră în ajun la adunarea de la Alba Iulia, iar acum se opriseră o zi ca să hotărască destinul școlii românești. Printre ei se număra și tînărul — pe atunci — profesor al Școlii de fete din Blaj.

— De la bun început, am hotărît să dăm viitoarei universități a Clujului un caracter academic. Am creat, deci, o comisie de selecționare formată din glorii ale științei românești cu audiență și peste hotare, precum Marinescu, Babeș, Gusti, Țițeica, Longinescu, Manicatide, Pârvan, Mrazek, toți profesori la universitățile din București și Iași. Președinte a fost ales Sextil Pușcariu, iar secretar — eu. În comitet figurau doar cinci (cu mine, șase) profesori ardeleni (Ion Lupaș, Iuliu Hațieganu, Onisifor Ghibu, Iuliu Moldovan, Nicolae Drăganu), și chiar aceștia mai mult ca propunători și consultanți. Dorința noastră era ca nimeni să nu ne poată imputa vreodată lipsa principialității academice — fapt confirmat strălucit în viitor.

— În afara alegerii cadrelor, care a fost rolul comisiei ?

— A jucat rolul unui fel de stat major al nostru : de aici ne elaboram strategia. Bunăoară, atitudinea noastră față de vechile cadre universitare, față de promoțiile în curs de absolvire. Am decis ca, pe perioada **trecerii**, să dăm posibilitatea fiecărui absolvent să-și susțină examenele în limba maternă (lucru la care noi nici n-am fi putut visa înainte de 1918). Ca urmare, am hotărît aducerea și de peste hotare a unor profesori. În primii ani de universitate românească răspunsurile se dădeau deci în română, maghiară, germană, italiană, la nevoie chiar în alte limbi. Principalul am hotărît să fie la început conținutul răspunsurilor, nu însușirea limbii, pe care chiar românii fuseseră împiedicați pînă atunci s-o cultive. Totodată, am decis să dăm posibilitatea profesorilor vechi, care ar fi dorit aceasta și ar fi depus jurămînt de credință față de statul român, să continue să predea. De asemenea, am invitat, tot noi, pe Racoviță și Levaditi, precum și pe cîțiva profesori de limbi și literaturi apusene, să onoreze universitatea transilvană cu prezența lor.

În același timp, am izbutit să convingem pe cîțiva mari profesori bucureșteni (Pârvan, Iorga, Babeș, Pompeiu) să țină cursuri periodice la Cluj.

— Cum a evoluat (a crescut ori s-a împuținat ?) numărul studenților după aceste evenimente ?

— A crescut uimitor. Renumele profesorilor, ca și atmosfera europeană pe care o inspira noua instituție, a adus la Cluj nenumărați tineri germani, maghiari, bulgari, sîrbi, cehi și slovaci.

Ochii interlocutorului octogenar se aprind și mai viu cînd îi cerem să evoce începuturile celebrei Grădini botanice din Cluj. După cum se știe, această moșie a naturii, **întinsă pe nu mai puțin de 150 hectare, este una din primele fundații ale Universității române din Cluj, iar profesorul Borza este inițiatorul ei, omul prin gîndirea căruia au trecut locul și soarta fiecăreia din cele peste o jumătate milion de plante.**

— Cum ați pornit la realizarea acestei operații titanice ?

— Cu ambiție. Văzusem în drumurile mele foarte multe grădini, cele mai multe insignifiante (cum fusese chiar antecesoarea noastră din Cluj, situată în parcul Mikó), dar cîteva din ele uluitoare. În fiecare loc găseam cîte ceva nou, dar nici una din aceste minuni n-avea rotunjimea întregului. Atunci am conceput un plan sintetic și l-am înaintat Consiliului dirigent de la Sibiu. Locul l-am fixat pe acest deal **(convorbirea se desfășoară în imediata apropiere a Grădinii botanice)** pentru că relieful variat și pîrîul ce-l străbate permiteau realizarea, „copierea" unei multitudini de zone geografice.

— Cum s-au succedat fazele acestui șantier uriaș pe care-l puneați la cale ?

— Întîi a trebuit să facem formele de cumpărare a parcelelor în cauză. A fost o operație destul de complicată. Unele aparțineau deja Universității (fuseseră achiziționate în același scop de profesorul botanist Richter), dar nu erau folosite decît ca terenuri de zarzavat pentru bucătăria clinicilor. A trebuit să mai cumpărăm cîteva parcele de la Episcopia unitariană, de la un negustor german și de la un profesor-medic, pentru ca lotul să fie compact.

A doua fază s-ar numi proiectarea și sistematizarea. Împreună cu un excelent grădinar, Cornel Gürtler, originar din Kesmarok (Cehoslovacia), am pus pe calc toate detaliile viitoarei alcătuiri. Fără să fie titrat, colegul meu întru ispravă colindase ca și mine Europa (mai puțin America) și văzuse cam ce văzusem și eu. Am hotărît ca — pe lîngă **școala sistematică,** adică pe lîngă strictul necesar al oricărei grădini de acest fel, să mai realizăm și următoarele secții : una **geobotanică** (răspîndirea plantelor din România), una **biologică** (înmulțirea și viața plantelor), una **economică** (plante utilitare) și, în sfîrșit, una **medicinală.** Totodată, pentru atragerea publicului, am plasat la intrare o secție de **plante ornamentale,** convinși că știința începe de la ochi, iar seriozitatea pornește de la distracție. În paralel, pe aceleași considerente, am preconizat **grădina japoneză,** vechi vis al meu, nutrit de pe cînd văzusem la Brooklyn ceva asemănător. Sus, unde sînt astăzi serele construite în 1960, am plănuit și pus în practică poate cel mai impresionant refugiu al ochiului și simțirii : **grădina lui Pliniu,** reconstituire — într-un cadru străjuit de un sarcofag și de un altar votiv — a florei cultivate de romani, așa cum a fost ea evocată de Pliniu al II-lea.

— Ați uitat, fiind la acest capitol — al științei mai îngăduitoare față de plăcerile omului — de bazinele de apă care, din cîte știm, în 1930 stîrneau admirația botaniștilor din Europa. De asemenea, n-ați spus nimic despre Rozariu, **uriașa colecție de trandafiri, amplasată la intrarea în Muzeul grădinii.**

— Rozariul este urmarea colaborării cu **Societatea de horticultură** din Cluj și cu grădinarul Lințea din Timișoara. Prin donații ambițioase și recunoscătoare (în fiecare vară organizam o expoziție de flori), aceștia au creat, aproape pe nevăzute, colecția magnifică de care vorbiți. Dar nu vreau să mă îndepărtez de enumerarea începută. Cu mult timp înaintea acestor fericite concretizări apăruse problema drumurilor și a apei. Am lucrat cîteva zeci de luni, împreună cu bunii mei angajați din Mănăștur, la pavarea șoselelor interioare, la aranjarea cărărilor de sistematizare și la înălțarea turnului de apă menit să înviorezе și să ordoneze toanele micului pîrîu ce traversa grădina. Și, în sfîrșit, abia după aceea, am trecut la faza ultimă și definitivă : plantarea propriu-zisă, care de fapt nu încetează nici azi, căci mereu ne îmbogățim colecțiile prin schimburi cu străinătatea.

— Cu aceasta ați atins un alt capitol esențial al grădinii. Acela al schimburilor.

— Adevărul este că nu l-am pomenit printre fazele ctitoririi grădinii, tocmai pentru că e mai important decît toate celelalte. Și, în plus, e perpetuu. Toate celelalte faze au avut un început și un sfîrșit — acesta, însă, e vital, continuu și, prin aceasta, mai puțin senzațional.

— Ați putea să ne definiți cît mai sintetic cu putință planta ? V-ați petrecut o viață întreagă alături de ea, vă rugăm să ne spuneți învățămintele pe care vi le-a transmis existența ei paralelă.

— Cred că e vorba de cel mai neînțeles — dar nu de cel mai umil — organism viețuitor, tocmai datorită tăcerii care îl înconjoară și domină. Nu putem înțelege de la început cum s-a pornit și cine l-a dezvoltat. Dintr-o celulă-ou se naște altă plantă identică, și asta la infinit. Îți spui adesea că e zadarnică orice filozofare, în comparație cu aceste taine perpetue și identice. O plantă, o pădure, un cîmp înierbat sînt adevărate minuni ale naturii, care te duc la o ciudată resemnare, la o înțelepciune estetică, combinată cu un nu mai puțin ciudat practicism utilitarist. Adică, totul ne îndeamnă să admirăm și să studiem plantele, dar nimic nu ne oprește să le îngrijim pe cele utile, să le dăm rolurile meritate în viața noastră. Între aceste extreme se întinde un domeniu inefabil, unde orice divagație este inutilă...

— Și se mai poate trage un învățămînt din viața plantelor. Plantele nu au vicii, au cel mult ambiții (în sensul bun și constructiv al cuvîntului). Este unul din comandamentele pe care, conștient sau inconștient, destinul dvs. l-a împrumutat de la ele. Vă mulțumim pentru interviu, dar și pentru această constatare reconfortantă.

Romulus RUSAN

13 decembrie 1918

Tragedia din piața Teatrului Național și studenții socialiști

La sfîrșitul anului 1918 manifestațiile și grevele muncitorilor se țineau lanț, vădind hotărîrea clasei muncitoare de a cuceri drepturi și libertăți democratice.

În primele rînduri ale luptei se situa muncitorimea bucureșteană, cu vechi tradiții revoluționare. Sediul partidului socialist și al sindicatelor era aproape zilnic asaltat de lucrătorii din fabrici, ateliere și birouri. Ziarul „Socialismul" din 6 decembrie 1918, sesizînd această stare de efervescență revoluționară, consemna că : *„E duhul vremii care lucrează asupra muncitorimii, e preludiul care vestește o viață mai bună și mai frumoasă pentru clasa muncitoare"*. Apogeul acestei stări de spirit revoluționare l-a constituit hotărîrea sindicatului tipografilor de a chema muncitorimea Capitalei la o grevă generală în ziua de 13 decembrie. Acestui apel de luptă solidară i-au răspuns mii de muncitori din toate colțurile Capitalei, care se îndreptau spre sediul partidului socialist.

În piața Teatrului Național manifestanții au fost întîmpinați cu focuri de armă. Peste o sută de muncitori au căzut străpunși de gloanțe. Alte sute au fost arestați și torturați în beciurile poliției. În urma schingiuirilor avea să înceteze din viață la scurt timp, în spital, I.C. Frimu, militant de frunte al clasei muncitoare din România.

Exprimînd adeziunea tinerilor din școli și facultăți, adepți ai cauzei socialiste, activitatea revoluționară a lui Frimu, în cuvinte înflăcărate, tînărul student Pinat grăia: *„S-a stins un adevărat apostol în cea mai mare putere a cuvîntului, pe care noi tineretul, studenții, îl deplîngem sub steagul Internaționalei. Frimu a muncit toată viața pentru idealul socialist. Între spital și groapă el a văzut că victoria muncitorimii se apropie. El a muncit dezinteresat, a luptat ca să înceteze martirizarea trupească a muncitorilor din care decurg toate inegalitățile omenești. A murit un erou, dar să nu ne descurajăm ! Trăiască socialismul !"*.

Înscriindu-se ca un puternic act de acuzare la adresa regimului burghezo-moșieresc, masacrul din piața Teatrului Național, prigoana antimuncitorească ce i-a urmat, nu au putut să înspăimînte clasa muncitoare, lupta ei pentru progres social. În ciuda terorii, combativitatea revoluționară a proletariatului a crescut.

Acei tineri studenți cu vederi socialiste s-au cuprins în mod firesc și mai mult în lupta clasei muncitoare pentru un trai mai bun, pentru libertăți democratice. Această realitate a fost surprinsă într-o scrisoare a studenților socialiști către colegii lor din Iași : *„Ideea socialistă se întinde peste tot și prinde rădăcini adînci în conștiințe. Noi, care încă din liceu ne-am adăpat de la școala marxistă și ne-am hrănit entuziasmul în contactul cu mișcarea cinstită a proletariatului... facem școală socialistă..."*

Ideile înaintate ale mișcării socialiste au animat pe mulți tineri de pe băncile facultăților în perioada plină de frămîntări și mișcări revoluționare din anii 1918—1921. Prezența lor o sesizăm în presa democrată și muncitorească, în conferințele ținute în zilele de duminică după masă la „Cercul Tineretului Muncitor", alături de toți tinerii din fabrici, ucenici și elevi.

Crearea partidului marxist-leninist al clasei noastre muncitoare în focul luptelor de clasă din anii avîntului revoluționar, în mai 1921, și a Uniunii Tineretului Comunist vor marca o nouă etapă în răspîndirea celor mai înaintate idei în rîndurile tineretului studios.

Împlinirea visurilor înaintașilor noștri, vis și al celor ce au căzut răpuși de gloanțe la 13 decembrie 1918, constituie cel mai înalt omagiu pe care poporul român, constructor al socialismului, îl aduce tuturor eroilor clasei muncitoare.

Gh. SBÎRNĂ
asistent universitar

(Urmare din pagina 1)

zența profesorilor decît de a studenților; am asistat astfel la un semiexamen în cadrul căruia referenții își prezentau lucrările unui colectiv de examinatori, în majoritate cadre didactice.

Întrebările și discuțiile au aparținut, de asemenea, în marea lor majoritate, cadrelor didactice.

Sub acest aspect însemnat al său, seminarul n-a reușit să polarizeze interesul cuvenit, cu toate că marea majoritate a lucrărilor prezentate au ridicat probleme interesante, au propus cercetare e studiată și în timpul practicii numai cînd ea coincide cu lucrarea de diplomă, ceea ce se întîmplă destul de rar.

Între necesitate și întîmplare

Modul în care încă se mai face cercetarea științifică în institutele de învățămînt superior ne îndreptățește să

Posibile configurări

Din confruntarea ideilor mai multor cadre didactice cu experiență în munca științifică, precum și ale numeroșilor studenți cu care am discutat au reieșit cîteva propuneri care, aplicate, credem că ar putea aduce o îmbunătățire substanțială a cercetării științifice studențești. Le supunem aici discuției opiniei specialitate, în ale căror sarcini să existe și aceea de a trimite observatori la sesiunile de comunicări științifice ale studenților.

● **Să fie facilitată pătrunderea studenților la fondurile de documentare ale institutelor de cercetări**, să li se creeze posibilitatea de acces în laboratoarele uzinale.

● Să fie înlăturate temele vechi sau lipsite de legătură cu practica, **să fie stabilită o tematică orientativă de stringentă actualitate**; să fie stimulată inițiativa studenților în a propune și a alege teme de cercetare care să fie pe

„Crede și nu cerceta"!

Meandrele cercetării științifice studențești

Importanța muncii de cercetare științifică în contextul evolutiv al vieții contemporane, ponderea crescîndă care i se acordă în sistemele de învățămînt din diverse țări avansate în acest domeniu, cerințele sporite ale producției au impus, pe plan național, crearea Consiliului Național al Cercetării Științifice, organ aflat sub directa îndrumare a Comitetului Central al partidului și a Consiliului de Miniștri. Motive identice au determinat acordarea unei atenții sporite muncii de cercetare științifică din institutele de învățămînt superior, implicit cercetării științifice studențești.

Din păcate, atenția deosebită de care se bucură cercetarea studențească pe plan central, reflectată, între altele, și de apariția sub redacția U.A.S.R. a celor două ediții ale Buletinului științific studențesc, nu a fost răsplătită prin eforturi corespunzătoare din partea institutelor, a conducerilor acestora și a conducerilor facultăților, a asociațiilor studenților.

Cercetarea științifică studențească vegetează din pricina unor deficiențe de concepție și de conținut pe care revista noastră le-a sesizat și cu alte ocazii, fără a primi cuvenitele răspunsuri din partea Ministerului Învățămîntului și a altor instituții vizate.

Ne facem datoria de a semnala din nou unele dintre cele mai grave deficiențe care o țin în loc și de a propune cîteva din măsurile pe care le considerăm utile pentru o redresare a situației.

soluții originale și eficiente, iar organizatorii au fost, de asemenea, la cel mai înalt nivel.

Indiferența conducerilor unor institute și facultăți face ca o serie din prevederile utile ale actualului regulament de funcționare a cercurilor științifice să fie inoperante. Astfel, **sînt quasiinexistente cazurile de studenți atrași în colectivele de cercetare științifică ale cadrelor didactice în cadrul planurilor de cercetare științifică ale catedrelor.** Ei nu sînt atrași în aceste colective nici măcar pentru efectuarea unor lucrări de documentare, deci le e cu atît mai străin accesul la munca de concepție.

Se mai prevede posibilitatea ca în cadrul cercurilor științifice din institutele tehnice să fie înființate **birouri studențești de proiectări pentru rezolvarea unor teme tehnice propuse de întreprinderi.**

Înființarea unor astfel de birouri, care să pună studenții în fața unor probleme concrete, ar fi putut avea numeroase efecte pozitive, constituind în același timp un valoros laborator al practicii de cercetare științifică.

Din păcate însă, în nici unul dintre institutele noastre tehnice nu a fost creat un astfel de birou sau atelier, deși există numeroși studenți capabili și dornici să muncească în cercetare și proiectare.

Se pot număra pe degete lucrările studențești apărute în periodicele de specialitate sau în buletinele științifice ale institutelor.

Cu puține excepții, au rămas în stadiul de propuneri colaborarea cercurilor științifice cu institutele de cercetare, cu întreprinderile industriale, schimburile de experiență și colaborarea între cercurile din institute cu profil asemănător.

Menționăm tot la capitolul deficiențe încă foarte redusa folosire a perioadelor de practică pentru rezolvarea temelor de cercetare. Îndeobște, tema de afirmăm că rezultatele bune obținute sînt mai mult rezultatul unor eforturi individuale ale unor studenți și cadre didactice și mai puțin ale sistemului de organizare a acestei activități.

Actualul cadru organizatoric, cu nenumărate cercuri și „cerculețe" la fiecare materie (există în jur de 1 000 de cercuri științifice !), dispersează baza materială existentă, face imposibilă asigurarea unei îndrumări de calitate pentru studenții cercetători, nu permite în măsura necesară participarea studenților la rezolvarea tematicii științifice a catedrelor. Multe din aceste cercuri sînt de fapt fictive, întrunindu-se în grabă în ajunul sesiunilor științifice pe facultate sau pe institut, deși în regulament există prevederea expresă că activitatea științifică trebuie să se desfășoare în tot cursul anului.

Numărul mare al cercurilor întreține iluzia că activitatea științifică e un fenomen de masă, realitatea fiind însă diametral opusă: **adevărata cercetare științifică este încă un fenomen sporadic printre studenți.** Motivele sînt multiple și diverse ca natură. Cele mai multe deficiențe își au însă originea în acest cadru organizatoric învechit, care stabilește obligații și răspunderi formale atît pentru studenți cît și pentru cadrele didactice. Nu trebuie să ne mire, în aceste condiții, nici calitatea slabă a foarte multor lucrări științifice, nici dezinteresul masei de studenți pentru o activitate științifică astfel concepută și organizată.

Motivele enumerate mai sus determină, de asemenea, în ultimă instanță insuficienta pregătire a absolvenților pentru munca de cercetare. Tinerii cercetători sînt astfel nevoiți să piardă timp prețios pentru însușirea metodicii și mai ales pentru intrarea în fondul problemelor pe care le cercetează.

publice studențești și factorilor care răspund actualmente de cercetarea științifică în institutele de învățămînt superior.

● **Considerăm, în primul rînd, că trebuie reevaluată însăși noțiunea de cercetare științifică studențească în sensul integrării ei în conceptul mai larg de activitate științifică studențească.** În acest caz ar fi posibile, alături de efectuarea unor lucrări de cercetare, desfășurarea unei activități de documentare și selecție, întocmirea unor lucrări de sinteză cu caracter informativ, culegerea de date din publicațiile de specialitate în limbi străine. **În cadrul mai larg al activității științifice studențești s-ar îmbina în mod corespunzător informarea cu formarea, realizîndu-se astfel deziderate cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului.**

● Alături de această modificare de concepție cu privire la rolul activității științifice studențești, în sensul de a acorda prioritate rolului formativ al acesteia, sînt însă necesare și schimbări în actuala structură organizatorică în care este cuprinsă cercetarea științifică studențească.

● Ne gîndim, în primul rînd, la reducerea numărului de cercuri științifice care să fie organizate numai pe lîngă catedre, fiecare catedră avînd un singur cerc științific; măsura ar aduce un spor de calitate și eficiență îndrumării oferite de cadrele didactice; această îndrumare trebuie să constituie pentru catedre nu numai o obligație morală, ci și una legală; **orele de îndrumare a studenților să fie cuprinse în norma didactică. La îndrumarea și conducerea activității științifice trebuie să participe în egală măsură asociațiile studenților**, care să aibă, alături de obligații, și drepturile corespunzătoare.

● **Să fie create birourile studențești de proiectări pentru realizarea temelor propuse de întreprinderi. Să devină obligatorie colaborarea între cercurile științifice și institutele de cercetări de** cît posibil strîns legate de practica în producție a acestora.

● **Fondurile afectate cercetării științifice studențești să fie precis nominalizate în bugetele institutelor de învățămînt superior** și să fie utilizate oportun și integral.

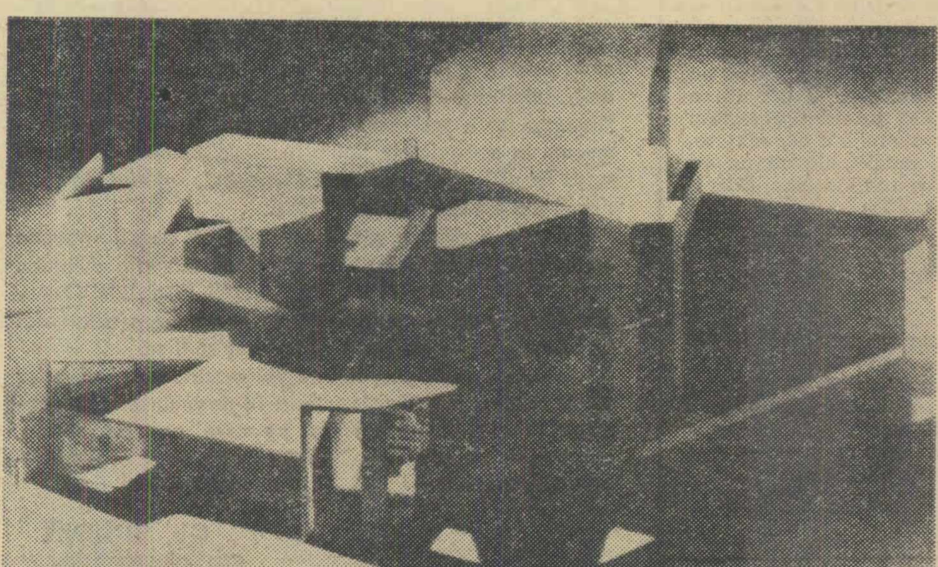
● Să fie intensificate relațiile între cercurile științifice ale institutelor cu profil asemănător; să fie realizate lucrări în colaborare sau **să se inițieze concursuri inter-institute pentru rezolvarea anumitor teme.**

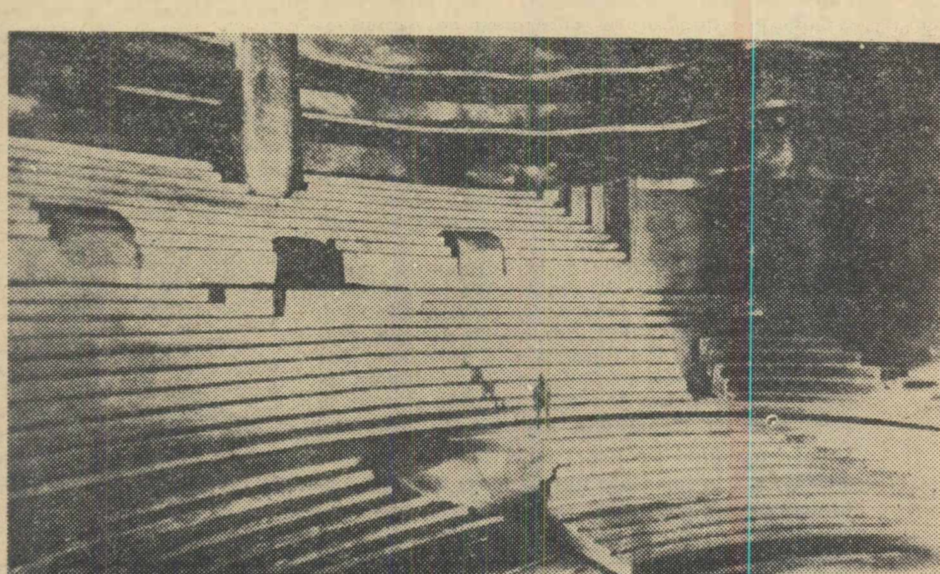
● Lucrările valoroase să fie popularizate de revistele studențești din institute; să fie intensificate schimburile de experiență și publicații între institutele din diferite centre universitare.

● **Să fie create posibilități de participare a celor mai valoroși cercetători studenți la simpozioanele științifice din străinătate și în general la activitatea științifică internațională.**

● Ținînd seama de importanța vitală a cercetării științifice pentru societatea modernă, **credem că ar trebui găsită o formă prin care aceasta să fie inclusă în planul de învățămînt, la început, eventual, ca experiment în unele facultăți.** S-ar putea crea în facultăți, începînd cu anul III de studii, secții speciale care să reunească pe cei mai buni studenți cercetători.

● În sfîrșit, din aceleași motive, **ne gîndim la o reînviere a tradițiilor privind societățile științifice studențești, forma organizatorică în care ar putea fi cuprinsă în mod corespunzător întreaga activitate științifică studențească.** Amploarea pe care trebuie s-o ia aceasta, necesitatea ca ea să devină un fenomen de masă impun, credem, **coordonarea și îndrumarea sa de către un consiliu național al cercetării științifice studențești,** pus sub egida Ministerului Învățămîntului, Comitetului Central al U.T.C. și Comitetului Executiv al U.A.S.R.

Opțiunea — drept sau datorie?

Cînd începutul secolului transforma tragicul dintr-un accident într-un mecanism intim al ființei omenești în însăși esența ei, conceptul de opțiune devenea un concept-cheie al filozofiei, care avea să cunoască o foarte largă răspîndire, generînd o orientare : existențialismul.

Dezmormîntarea și ridicarea în slavă, ca pe un profet, a unui aproape uitat filozof și teolog danez din secolul trecut, Sören Kierkegaard, suflet neurastenic bîntuit de gînduri pustiitoare (cîteva titluri edificatoare : „Frica și cutremurarea“, „Boala către moarte“, „Conceptul anxietății“, „Tratatul despre disperare“), a cărui originalitate constă în a fi ridicat blestemul la rangul unui sistem metafizic, însemna, printre altele, dar poate în primul rînd, nevoia de a găsi afinități în trecut și deci argumente pentru universalizarea credințelor începutului de secol.

Cu M. Heidegger, G. Marcel, J. P. Sartre, A. Camus, dar mai ales cu arta care se hrănea din filozofia existențialistă, viziunea tragică a existenței cobora în lume, devenind pentru o seamă de oameni categoria curentă a cunoașterii și o stare de spirit.

Reversul medaliei, reacția necesară echilibrului și progresului omenirii, a fost patosul revoluționar al anului 1917. Astfel, conceptul de opțiune capătă dimensiuni cosmice. Popoarele muncitoare sînt chemate să aleagă. Condamnarea noastră definitivă în eternitate, profesată cu voluptate de către filozofia existențialistă, se dovedește a fi agonia neputincioasă a unei anumite orînduiri sociale. Caracterul eminamente tragic al opțiunii dispare, făcînd loc unui sentiment stenic de încredere în viitorul comunist al omenirii.

Opțiunea se completează astfel cu o coordonată esențială care-i dă statut de existență atît pe tărîm ontic, cît și gnoscologic : **responsabilitatea.**

O definiție posibilă

Omul este, consecutiv, homo faber, homo sapiens, de ce nu și...

„— Da, poate că, dintru început, n-ar fi exclusă **o definire a omului ca ființă care optează, ca ființă responsabilă pentru actele sale.** Participarea la complexa viață contemporană se traduce în termenii alegerii și angajării. Imaginea unui Robinson închis în sfera micilor și neînsemnatelor sale întrebări a devenit anacronică, ba chiar imposibilă acum, cînd societatea apelează tot mai mult la raportul și aportul individului, la răspunderea acestuia în numele calității de om, de membru al societății“. **(Dan Bîrliba — anul V, Filozofie).** Viața însăși ne determină să alegem între diverse posibilități. A le cunoaște dinainte sau, cel puțin, a recunoaște complexitatea lor, implică în primul rînd cunoașterea ta însuți, relevarea capacităților tale, care-ți dau dreptul de a alege și, totodată, motivația interioară a acestei alegeri.

De ce alegem la un moment dat anumite valori morale, intelectuale, sociale și cum devin ele parte integrantă a personalității noastre ? Cum privim fenomenele de relativism în alegerea valorilor, care este cauza pentru care ne place astăzi altceva decît ne-a plăcut ieri ?

Toate aceste întrebări își găsesc un răspuns printr-o aplecare îndelungată asupra noastră înșine, atunci cînd sîntem puși în fața alternativelor diverse de opțiune și deliberare.

„— **Consider că actul opțiunii este prin excelență un act de cunoaștere ; a alege în cunoștință de cauză, a motiva alegerea — aceasta este problema.** O alegere pripită sau formală nu are un temei profund, o bază de concepție, de gîndire ; de aceea, ea nici nu este o alegere în adevăratul sens al cuvîntului“ **(Cornelia Joița — anul II, Filozofie).** Numai că valorile umane sînt extrem de diverse și prezintă o multitudine de aspecte, care își schimbă înfățișarea de la epocă la epocă sau chiar mai rapid. De aici și starea de expectativă în fața lor, indecidibilitatea noastră, care poate lua forme dramatice cînd nu sîntem pregătiți să alegem și să respingem conform cu spiritul și aspirațiile noastre, cu propria noastră structură intelectuală.

Așa se impune poate acel...

Echilibru necesar

justificării actului preferențial.

„— **Pentru că opțiunea înseamnă preferință și înseamnă renunț. Este un subtil joc, poate chiar o luptă a posibilităților.**

În funcție de dimensiunile acestui joc renunțăm, mai mult sau mai puțin dramatic, mai mult sau mai puțin spectaculos ; spre a alege, ignorăm un domeniu pentru a ne face din altul preocupare.

De aici și, cu siguranță, cel mai mult de aici, provine ceea ce, în limbaj contemporan, ne-am obișnuit să numim „problematica“ omului. Sîntem tentați (poate dintr-o înclinație nativă a minții, de a găsi pretutindeni ordine și succesiune) să credem că, din moment ce am optat — opțiunea este luată în acest caz în sensul finalității actului alegerii — continuăm și totodată sfîrșim prin a fi răspunzători. Este fals și este fals pentru că am redus simplist multiplele valențe ale raportului opțiune-responsabilitate la numai una : relația de succesiune. De unde și dificultatea ulterioară de a rămîne fideli alegerii. **Pentru ce pledez ? Pledez pentru o alegere conștientă, voit dificilă și plină de căutări. Așadar, pentru seriozitate. Evident, gîndind așa, propunem ideea coexistenței opțiunii și responsabilității și, deci, apelul la responsabilitate nu după ce am ales, ci înainte și în timp ce alegem“ (Victoria Stoian — anul V, Filozofie).** Există însă și tendința de a răsturna semnificația valorilor, alegînd pe cele care prezintă o mai mare atracție, dar care n-au o fundamentare în forul nostru interior. Acest lucru se explică prin recunoașterea posibilităților de receptare a valorilor autentice, prin îndepărtarea de mijloacele de cunoaștere ale acestora.

A alege înseamnă și...

...A fi competent

și această calitate se obține numai printr-o permanentă comparare și raportare a faptelor, a evenimentelor și atitudinilor la niște criterii valorice, care, în ultimă instanță, trebuie să răspundă unor necesități obiective. **Responsabilitatea provine din motivația interioară a fiecărui individ, care caută justificarea opțiunilor sale. Acestea sînt cu atît mai temeinice, mai obiective, cu cît noi înșine devenim mai hotărîți în faptele noastre, nelăsînd loc pentru confuzie și dezorientare.** Dacă ceea ce am ales devine o motivație a eului nostru, atunci măsura responsabilității este aceea care ne face să respingem ca neconforme cu propria noastră structură intelectuală și morală acele atitudini și comportamente nejustificate de normele acceptate. Devenim responsabili față de noi înșine, dar și față de ceilalți. Măsurăm acțiunile și atitudinile noastre în funcție de colectivitatea în care trăim, căutîndu-ne repere afective și morale în jurul nostru.

„— **În ultima instanță, socialul este cel care determină, prin intermediul responsabilității, opțiunea.** Uneori acest lucru este evident, mai ales în cazurile-limită, însă de cele mai multe ori acționează prin niște mecanisme foarte subtile, dînd iluzia unei deliberări profund interioare. Există posibilitatea ca responsabilitatea individului față de actul opțiunii sale, mai ales în plan social-economic, să fie impusă de societate în mod coercitiv“. **(Emil Moroianu — anul V, Filozofie).**

„— Tocmai de aceea, cel mai corect procedeu de analiză a raportului opțiune-responsabilitate mi se pare a fi surprinderea «pe viu» a acestui joc care se supune regulilor sociale scrise sau nescrise, care obligă la responsabilitatea actului individual și sancționează, mai devreme sau mai tîrziu, opțiunea iresponsabilă“ **(Toma Petre — anul V, Filozofie).** Aceste două ultime intervenții duc la punerea în discuție a unui alt raport esențial, implicat în dezbaterea noastră, și anume raportul...

O opțiune fundamentală : „A FI SAU A NU FI...“

Opțiune — libertate

Afirmațiile anterioare (vezi Emil Moroianu), adevărate în ultimă instanță, șochează prin brutalitatea termenilor discursului și prin absența fineții disociative între opțiune și responsabilitate. **Într-un anume sens, responsabilitatea actului opțiunii individuale este amendată de societate, de normele și legile acesteia (vezi Toma Petre), însă opțiunea este expresia libertății, a posibilității nelimitate de alegere într-un univers dat și chiar, prin refuz, dincolo de acesta.**

Tautologic vorbind, libertatea de alegere face posibilă alegerea. Tocmai astfel este impusă responsabilitatea actului preferențial. Obligat să aleg, nu mai sînt răspunzător de alegerea făcută. Se impune însă definirea conceptului de libertate. **Concepînd libertatea ca necesitate înțeleasă, scoatem opțiunea de sub egida liberului arbitru, a întîmplătorului, a accidentalului.** Opțiunea rămîne totuși un atribut al libertății, însă, încă o dată, al libertății ca necesitate înțeleasă. De aici și implicațiile afective și morale dramatice ale abaterilor, în domeniul actelor de opțiune, de la acest mod de a înțelege libertatea umană. De aici și însemnătatea excepțională a opțiunii pentru întreaga noastră existență.

În viață întîlnim adesea situații cînd alegerea pe care trebuie s-o facem este decisivă pentru evoluția noastră spirituală. Dacă ne gîndim, de pildă, la opțiunea între mai multe posibilități de calificare profesională, atunci trebuie să ne convingem pe noi înșine că potențele noastre intelectuale se vor transforma în realități și vor deveni mai tîrziu valori autentice.

„— **Prezența acestui act uman, prin excelență preferențial, care este opțiunea, vizează unul din momentele majore ale vieții noastre: alegerea profesiei.** Cînd ne decidem să urmăm o anumită facultate, renunțînd la alta pentru care avem șanse egale de reușită, spunem că realizăm o opțiune și ne formulăm în aserțiuni de tipul : „am optat pentru...“.

Motivația actului de opțiune, în acest caz, este vocația profesiunii. Vocația are drept fundament o cultură distinsă în specialitatea profesiei și antrenează o afectivitate excepțională față de aceasta, fiind sursă de sentimente intelectuale autentice pentru „cel chemat“ (chemarea fiind sinonimul vocației). Vocația potențează personalitatea și-i garantează succesul social. Divorțul dintre vocație și profesie poate constitui geneza înstrăinării spirituale, culminînd uneori cu drame reale, după cum coincidența acestora conturează destine remarcabile, exigența unui traiect spiritual reușit.

Opțiunea estompă în angajare, dezideratul profesional încetează de a mai fi exclusiv personal, ci se dimensionează social ; devenim responsabili ai deciziei noastre, trebuie să justificăm actul de opțiune ; **responsabilitatea este rațiunea de existență a opțiunii, legitimează și dă marca personalității noastre“. (Marian Țurlea — asistent).**

În loc de încheiere

„— Individul trebuie să răspundă prompt în dialogul cu societatea la două întrebări fundamentale : ce alege și, mai ales, de ce alege situația X și nu alta ?

Raționalitatea este facultatea care conferă omului această nobilă și unică posibilitate de a alege, de a-și motiva alegerea, de a răspunde pentru alegerea făcută. **Drept urmare, responsabilitatea nu este doar o datorie specific umană, dar și un drept specific uman“ (Dan Bîrliba — anul V, Filozofie).**

Dreptul de a fi responsabil își corelează intim datoria de a opta. Opțiunea nu este doar un drept specific uman, ci și o datorie specific umană.

Marin STOIAN
Mircea CRISTEA

O domnie necunoscută a lui Vlad Țepeș din anul 1448

Vlad Țepeș rămîne, pînă astăzi, un mare necunoscut. Deși s-a scris mult despre el, prea arareori cercetările au avut o direcție verticală de scrutare a întunericului ce îl înconjoară. Sîntem încă în stadiul acumulării știrilor care să ne permită pe deplin definirea personalității sale. De aceea, orice element nou este binevenit pentru contribuția pe care o poate da, pentru lumina pe care o poate aduce în rezolvarea acestor spinoase chestiuni. Este ceea ce vom face în materialul de față.

Viața aventuroasă a lui Țepeș înainte de a ajunge domn al Țării Românești, în anul 1456, este extrem de puțin cunoscută. Știm cu precizie că, împreună cu fratele său mai mic, Radu, viitorul domn Radu cel Frumos (1462—1473), a fost trimis de către tatăl său, Vlad Dracul (domn al Munteniei 1436—1442, 1443—1447), ca ostatec la Poarta Otomană în anul 1444, pentru a garanta și pe această cale pacea dintre turci și domnul muntean. Acesta din urmă, revenit după o captivitate de un an și jumătate la Galipoli, unde fusese închis prin vicleșug, a preferat să facă o pace onorabilă cu puterea crescîndă a Imperiului Otoman, dîndu-i ca zălog pe cei doi fii mai mici, Vlad și Radu. Pacea prevedea ca Vlad Dracul să nu mai participe la nici o acțiune militară ostilă turcilor și să plătească tributul obișnuit, la care se adăuga și îndatorirea de a da anual un contingent de copii sortiți a deveni ieniceri.

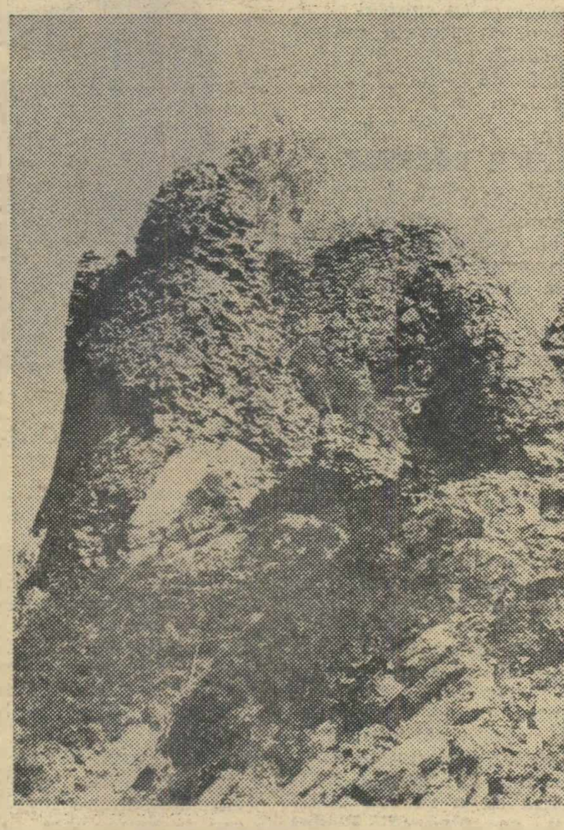
Cronicile turcești contemporane ne-au păstrat numele localității unde au fost exilați cei doi fii de domn în anul 1444: cetatea Egrigöz din vilaietul Ghermian. Este un punct minuscul pînă și pe cele mai amănunțite hărți, aflat în regiunea vestică a Asiei Mici, în principatul Caramaniei, al cărui principe era Ibrahim bei, cumnat al sultanului Murad al II-lea. Situația celor doi ostateci era foarte precară, deoarece viața lor era în pericol în cazul unor oscilații în raporturile dintre Vlad Dracul și turci.

Tatăl lor, Vlad Dracul, nu era însă omul care să țină la un jurămînt făcut „necredincioșilor". Crescut și educat la curtea împăratului Sigismund de Luxemburg, care fusese și rege al Ungariei, el știa că orice mijloace sînt bune pentru a lupta împotriva turcilor. De aceea, în anul următor, 1445, el dă un important ajutor militar expediției galerelor burgunde pe Dunăre, care căutau pe regele Vladislav Iagello și pe cardinalul Giuliano Cesarini, dispăruți în bătălia de la Varna (1444) [1]. Cu această ocazie este arsă cetatea Turtucaia, iar Giurgiu este cucerit fără luptă. Comandantul galerelor burgunde, seniorul Walerand de Wavrin, se va întîlni și cu Iancu de Hunedoara, venit să-l întîmpine, însă rezultatul scontat nu a fost atins. Ceea ce se știe mai puțin în legătură cu această expediție este că Vlad Țepeș și Radu cel Frumos (care avea atunci 6—7 ani) au fost în mare primejdie. Tatăl lor, Vlad Dracul, era convins că fiii săi au fost uciși și, cu moartea în suflet, le scrie brașovenilor o scrisoare în aceste zile de vară ale anului 1445: „Și vă rog să mă înțelegeți, cum mi-am lăsat eu copilașii să fie măcelăriți, și pentru pacea creștinilor, ej ca să fim, eu și țara mea, ai stăpînului meu craiului". Însă cei doi „coconi" domnești nu au pierit de mîna gîdelui, nici nu au fost orbiți, cum s-a întîmplat cu fiii despotului Gheorghe Brancovici al Serbiei. Nu cunoaștem cauzele care au stat la baza atitudinii turcilor. E posibil însă ca Murad al II-lea să fi preferat să aibă în continuare acest gaj al neutralității lui Vlad Dracul, cu care îl amenințase și în anul 1444, cînd un contingent românesc a participat la bătălia de la Varna.

În anul 1446—1447 Vlad Dracul încheie cu turcii o pace nouă, obligîndu-se, printre altele, să gonească din Muntenia un număr de 12 000 de bulgari refugiați aici, în 1445, din sudul Dunării. Instabilitatea domnului muntean, influențat probabil și de soția sa a doua, o moldoveancă, fiica lui Alexandru cel Bun, al cărei unic fiu Radu era în mîna turcilor (Vlad și Mircea erau născuți dintr-o primă căsătorie), nu convenea deloc noului guvernator al Ungariei, Iancu de Hunedoara. Marele cruciat de neam român, a cărui puternică personalitate nu admitea independența de acțiune a celor din jurul său, a organizat în toamna anului 1447 o campanie în Țara Românească pentru înlocuirea lui Vlad Dracul. În ultimele zile ale lunii noiembrie, într-o bătălie dată undeva la sud de Tîrgoviște, Vlad Dracul și fiul său Mircea au fost învinși. Mircea a fost prins de către boierii și orășenii tîrgovișteni, care l-au ucis îngropîndu-l de viu. Tatăl său, care a reușit să fugă de pe cîmpul de bătălie, a fost ajuns din urmă și omorît lîngă satul Bălteni din județul Ilfov. Rămășițele pămîntești i-au fost duse apoi în biserica mînăstirii Snagov, căreia îi făcuse danii.

Iancu de Hunedoara, stăpîn pe situație, emite la 3 decembrie 1447 un act prin care se intitulează domn al Țării Românești, fapt care a făcut pe unii istorici să creadă că el ar fi ocupat un timp tronul acestei țări. Astăzi este mai sigur ca oricînd că Iancu nu a intenționat niciodată să devină domnitor în Muntenia, ci a instalat aici ca domn, așa cum făcuse și în anul 1442, pe un protejat al său, pe Vladislav al II-lea, fiu al lui Dan al II-lea, deci nepot de văr al lui Vlad Dracul. În a doua jumătate a lunii decembrie 1447 Iancu era întors în Transilvania. [2]

Uciderea lui Vlad Dracul a însemnat o cotitură și în viața celor doi fii ai săi aflați ostateci în Asia Mică. Dintr-o dată, ei sînt chemați la Adrianopol, Vlad este numit mare ofițer în armata turcă, deși nu avea mai mult de 20 de ani, și i se dă a înțelege că este considerat un eventual urmaș al tatălui său la tron, de îndată ce se va ivi o ocazie

favorabilă. Pînă atunci, proaspătul emir are ocazia să observe modul de luptă al turcilor și se perfecționează în învățarea limbii turce.

Ocazia mult așteptată s-a ivit, în sfîrșit, în anul următor, 1448, în momentul în care Iancu de Hunedoara a pornit o nouă expediție ofensivă împotriva turcilor. Trecînd Dunărea în septembrie, el a înaintat adînc în Serbia, unde trebuia să facă joncțiunea cu armata neînvinsului Scanderberg. În prima jumătate a lui octombrie oastea creștină a ajuns lîngă platoul numit Cîmpia Mierlei (Kossovopolje), acolo unde sîrbii fuseseră învinși în 1389 de către Baiazid Fulgerul. Pe cînd Iancu se pregătea să continue înaintarea, deodată, ca din pămînt, și-a făcut apariția armata turcească, ale cărei iscoade funcționaseră mult mai bine decît cele ale lui Iancu. În zilele de 17, 18 și 19 octombrie a avut loc a doua bătălie de la Cîmpia Mierlei, care a însemnat o gravă înfrîngere pentru armata ungară, la care se adăugase un contingent de 7 000—8 000 de ostași munteni conduși de însuși Vladislav al II-lea. Iancu a reușit cu greu să fugă spre nord, însă pe drum a fost prins de către oamenii despotului sîrb Gheorghe Brancovici, a cărui țară fusese jefuită de cruciații în trecere, și închis în cetatea Semendria, de unde nu va scăpa decît în decembrie.

În tot acest timp, Vlad Țepeș nu a stat cu mîinile încrucișate. În fruntea unor trupe de adunătură — azapi, achingii și oștile beilor de margine, de la Nicopol și Vidin — el a năvălit în Țara Românească, în lipsa lui Vladislav al II-lea, și a ocupat tronul domnesc. O faptă atît de îndrăzneață nu putea rămîne fără ecou. De aceea, vicevoievodul Transilvaniei, Nicolae de Ocna Sibiului, l-a chemat pe Țepeș în Ardeal ca să se justifice și să-i dea informații despre Iancu de Hunedoara care dispăruse de pe cîmpul de bătălie de la Cîmpia Mierlei și nu se mai știa nimic despre el. Vlad refuză însă să vină în Ardeal, printr-o scrisoare păstrată în Arhivele Brașovului și care a fost atribuită lui Vladislav al II-lea. El scrie că nu poate veni la întîlnirea cerută de vicevoievod, deoarece turcii ar deveni bănuitori și l-ar putea nimici. Despre Iancu nu știe nimic și se îndoiește chiar că ar mai fi în viață. Cît despre bătălia de la Cîmpia Mierlei, spune că a aflat știri de la naipul (= funcționar turc) de Nicopole, pe care îl numește ostentativ „frate". În caz că Iancu a scăpat cu viață, el va încerca să facă pace între ei.

Prin această scrisoare, Țepeș își dezvăluie întreaga stare de spirit: tatăl său fusese ucis de către Iancu de Hunedoara și Vladislav al II-lea, iar el însuși venise pe tronul țării cu ajutor turcesc. O apropiere de Ungaria era imposibilă, pentru că turcii nu l-ar mai fi tolerat pe tronul țării.

Nu știm nimic despre măsurile luate de Vlad Țepeș în această **primă domnie care a rămas complet necunoscută istoriografiei noastre.** Pedepsirea boierilor care il trădaseră pe Vlad Dracul va fi fost una din primele sale fapte, însă aceștia nu puteau fi în număr prea mare în țară. Mulți îl întovărășiseră pe Vladislav al II-lea în Serbia, cum a fost olteanul Dan Oteșanu, care luptase atît de bine încît fusese răsplătit cu o moșie. Atenția lui Țepeș și grija sa cea mai mare se îndreptau către turci, căci nu se cunoștea soarta lui Iancu. Victoria turcească fusese scump plătită, căci sultanul Murad nu-i urmărise pe dușmanii aflați în debandadă, ci rămăsese trei zile pe cîmpul de luptă pentru îngroparea morților, după care, potrivit unui obicei barbar, se întinseseră mese și se chefuise printre cadavrele învinșilor.

Vladislav al II-lea reușise însă să scape cu viață și cu o mică parte din oaste se îndrepta spre nord. Aflînd despre cele făcute de Țepeș, Vladislav a neglijat lucrul cel mai important pe care-l putea face în acel moment, anume eliberarea lui Iancu de Hunedoara din mîinile lui Gheorghe Brancovici și s-a îndreptat spre Muntenia, reușind să atragă de partea sa și unele resturi ale oastei ungurești. Trecînd Dunărea, Vladislav se angajează în luptă cu Țepeș, pe care îl învinge și îl gonește din țară, silindu-l să se refugieze în sudul Dunării. Cetatea Giurgiu, recucerită de turci cu această ocazie, nu a putut fi luată, de aceea cronicile turcești care povestesc episodul domniei lui Țepeș amintesc și de o reparare a ei de către Karagea bei, guvernatorul Rumeliei.

Toate aceste evenimente au avut loc în cursul lunii noiembrie 1448, căci la 7 decembrie se știa la Constantinopol că Țepeș fusese învins în luptă cu cavalerul „Alb" (confuzie cu Iancu, a cărui origine română îi adusese epitetul „le Blac" — valahul — de unde apoi „le Blanc") și chiar decapitat. Evident erau înflorituri, însă faptul de bază rămîne precis: Țepeș fusese înlăturat de la domnia Țării Românești și, foarte probabil, se refugiase la Adrianopol, la protectorii săi.

Vladislav al II-lea își reocupă astfel tronul, însă Iancu, eliberat la 20 decembrie, nu l-a iertat pentru puțina grijă ce i-o arătase în momentul captivității sale sîrbești. Puțin timp după aceasta îi va confisca Amlașul și Făgărașul, feudele ardelene ale domnilor munteni și care reprezentau leagănul dinastiei Basarabilor.

Ce s-a întîmplat cu Vlad Țepeș după această dată? După un timp petrecut la curtea lui Murad al II-lea, fiul „Dracului" a fugit în Moldova, unde domnea ruda și prietenul tatălui său, Bogdan al II-lea, tatăl lui Ștefan cel Mare. Înrudirea dintre Vlad Țepeș și Ștefan cel Mare era următoarea: Vlad Dracul se căsătorise a doua oară cu o fiică a lui Alexandru cel Bun, deci o soră a lui Bogdan al II-lea. Țepeș, născut din prima căsătorie, era fiu vitreg, însă Bogdan se adăpostise și el la curtea lui Vlad Dracul cu puțini ani înainte. Pe de altă parte, mama lui Ștefan cel Mare, doamna Oltea, era munteancă și, desigur, înrudită cu Vlad Dracul, astfel că aceste legături de rudenie explică foarte bine primirea binevoitoare de care s-a bucurat Vlad Țepeș la Suceava. Aici a stat doi ani în tovărășia lui Ștefan, care era mai tînăr decît el, dar de care îl va lega, în restul vieții, o sinceră prietenie, umbrită numai un scurt timp, în 1462.

După ce Bogdan și-a sfîrșit zilele ucis mișelește la Răuseni de către Petru Aron, în octombrie 1451, Vlad va fugi în Ardeal, la Iancu de Hunedoara, pentru a cere ajutorul acestuia în atingerea scopului său constant: tronul Țării Românești. De aici începe o nouă perioadă în viața lui Țepeș, a cărei prezentare nu-și mai are locul aici.

Matei CAZACU

• Acest articol reprezintă concluziile unui studiu mai vast ce va apare în „Revue des Études Sud-Est Européennes", VII, 1969.

1. Pentru toate acestea a se vedea articolul meu *Un viteaz frate al lui Vlad Țepeș,* în „Viața studențească" din 23 octombrie 1968.

2. De evenimentele din anii 1446—1448 s-a ocupat prof. Fr. Pall, *Intervenția lui Iancu de Hunedoara în Țara Românească și Moldova în anii 1447—1448,* în „Studii", XVI, 1963, nr. 5, p. 1049—1072.

expertize

DESPRE NECUVINTE

Există un ritm cosmic care poate fi topos liric explicit. Ce este însă poezia care se comunică doar ritm, pulsație semantică? Substanță, subiect poetic, formă, motiv? Ori însăși expresie inefabilă, accent melodic și tipografic al ritmului cosmic? Atunci, nu chiar aceasta alcătuiește materia poeziei respective, ființa, concretul ei? Nu se face el transmisibil prin magia și aritmetica semnelor? Nu începe o horă ritmată sau aritmată a cuvintelor care, dincolo de ele, sugerează descendența ritmului poetic, implacabila mișcare lentă (ori alertă) a universului, trecerea sa albă, nălucitoare, visătoare, scurgerea timpului în Timp? Marea izbîndă a lui Ion Barbu aici subzistă. Dincolo de teme, idei și afecte, el a unit sferele cuvîntului cu sferele cerești, abstracte, invizibile, levitante și nemuritoare. A legitimat necuvîntul.

Trecînd în alt sistem de referință, ce este hora țărănească decît biologizarea ritmului cosmic, coborîrea (ori presimțirea) lui pe pămînt? Nu în modul acesta e dominat ori integrat? Hora cu strigături *) *a lui Oancea — „salutată" de Nichita Stănescu în planeta plachetei, însă fără justificare teoretică — e, liric vorbind, hora cosmică a cuvintelor, echivalența fonetică a sempiternului prin intermediul însă al efemerului. Sau obținerea din cuvinte a unor rotații cosmice. Sau transcrierea lor. In mișcarea acestora, folclorică, sătească, sincronizată cu rimele vîrstei infantile, ele, cuvintele, nasc pe moment imagini ponderabile, sensuri repede stinse, retrase. Nu reprezentările semnificative fiind de căutat aici, ci prezența ritmului ca semnificație, posibilitatea lui de a rămîne doar ritm, undă sonoră. Altfel zis, acea clipă a substanței, a ideii, a vocabulei care trece în gratuitate — pentru a naște sau exprima o realitate: ritmul abisal — și invers, gratuitatea în substanță. In acest punct, gratuitatea devine ambiguitate, adică necuvînt.*

Nicolae Oancea se joacă cu imaginația închisă a cuvintelor, o descătușează prin chei de portativ, dar retrăgîndu-și plăsmuirile nu rămîne decît cu pura imaginație, în sine, și suficientă sieși. Cu nevăzutul. Se joacă cu văzutul și nevăzutul creînd un spațiu poetic fără nume, fără geografie: „Cînd să treci din vale deal / umbra iar devine cal / de atîta mineral. // Și te-aleargă / și te umblă / pînă cînd te face umbră" (Umbre de cai). *A sugera însă ritmul nevăzutului, al nimicului, nu înseamnă, artistic, nimic. Ideile mari constau în a reasambla cuvîntul în univers, a-l face să răsune în gigante sfere transparente, a-i reda viața lui ontologică pierdută. A-i redobîndi demnitatea biblică. In fond, Mallarmé și Barbu ce altceva au țintit? Poate să dovedească existența ideii înaintea cuvintelor, dar cu ajutorul cuvîntului, a-i reduce funcția mecanică la tăcere, și a-l face să emită ritmurile cosmice ale istoriei îngropate în uzura și obiectivarea cuvîntului. Dar înaintea teoriei, Mallarmé și Ion Barbu, Rilke și Blaga au anticipat practic principiile lui Heidegger.*

Așadar, prin sonurile secrete și inanalizabile ale cuvîntului să faci să sune cu putere de cosmos celulele albastre ale intuițiilor, ale arhetipurilor; să reintegrezi cuvîntul în univers, să dovedești că întîiul posedă un planetarium asemănător, dacă nu chiar confundabil, cu cel care ne acoperă și anulează prin integrare. Pe această linie se înscriu și eforturile cîtorva poeți. Pe această linie, Ion Barbu este prelungit și negat de Nichita Stănescu (11 elegii, Laus Ptolomaei) *și Ion Gheorghe* (Zoosophia, Mai mult ca plînsul). *Unul solicitînd la maximum termenii speculativi, celălalt pe cei arhaici, îmbîcsiți de țărînă, culoare și veac. Firește, nu sînt unicele direcții în lirica actuală și nici singurii ei reprezentanți. Se alătură efortului lor estetic, fiecare cu coeficientul său de personalitate, un Leonid Dimov, Daniel Turcea, Cezar Baltag, Adrian Păunescu și... Nicolae Oancea, un fel de indicator, însoțitor, ca mulți alții, al hegemonilor. Așa se explică de ce în el, în* Hora cu strigături, *Nichita Stănescu și-a zărit, pentru o clipă, necuvintele.*

Poezia lui N. Oancea e ritm fără a înțelege versificație. E un ritm al lui, nu memorabil ca la Coșbuc ori Barbu, dar, oricum, mai de reținut decît filozofia metaforică a poemelor sale. Filozofia lui e ritmul comunicat de totalitatea versurilor. Un fel de substanță ondulatorie care creează din informal — substanță, structură, interes, uneori însă explicitînd-o prin termeni ca „roată", „cerc", „orbită", „vag", „gol", „alb", „secetă", „umbră", „vis" etc. Cuvinte care, plasate într-o horă prozodică clasică ori folclorică, sugerează reminiscențe ale jocurilor rurale, simț muzical, în plan sublim, ciclul ritmic al universului, ritmicitatea unor evenimente existențiale: moartea, metronomul vieții, caruselul biologic etc. Nu poemele care, din aceste evenimente eterne, fac subiecte plastice sînt importante, ci acea muzică monoton ritmată, care te face să pierzi intenția tematică și să o înțelegi prin expresia ei fonică, forma cea mai poetică a obsesiilor explicite de mai sus. In fond, poezia lui N. Oancea ca obsesie a necuvintelor este prezentă și în chip de dilemă: „E ritm sau numai către întoarsa / roată a lumii, luceafăr prelung / ca pe un vis mă deslușește / morții în care prea viu am s-ajung" (Alb). *Pot răspunde că e vorba numai de ritm.*

---

*) Din volumul *Roata* de Nicolae Oancea.

M. N. RUSU

7 arte 7 zile

HOMO FICTUS

În urmă cu vreo doi ani, dacă țin bine minte, într-un birou plin de versuri și proză a apărut un tînăr înalt și frumos, cu o expresie de blazare prematură pe chip, zîmbind dulce și avansînd o amiciție orgolioasă oricui voia s-o împartă cu el. Îl convocasem pentru că numai cîteva pagini excelent scrise îmi anunțau un Mozart al criticii române, adică recunoșteam în rîndurile lui acea franchețe și acel curaj de a spune neted adevărul despre cărți, cu o strălucire a cuvîntului ce-l scutea de vîrstă. Știam că e tînăr, dar era prea de tot tînăr, mă așteptam la apariția unui funcționar de bibliotecă cu coatele roase și cu o cocoașă prematură și iată un erou de film, cu hainele bine călcate, bărbierit, un dandy, un Wilde tînăr, plin de cuvinte mușcătoare, cu o cocoșenie neascunsă în gest și spuse.

Era Marian Popa, proaspăt universitar, cu o biografie americană, parcă fost muncitor, cu studii strălucite, terminate în timp record, fiul unor oameni modești, trăind acum într-un cartier rezidențial, asistent la o facultate, practicînd secret literatura și studiul cărților. Discuția a fost scurtă, fără mari dezvăluiri, o tatonare între doi oameni ce se pipăie metafizic, dar nu-și fac confidențe. I-am oferit un spațiu într-o pagină a doua, și el a început o muncă de ecarisaj ce avea să-i aducă multe inimiciții și vorbe ca niște cuțite. Îmi plăcea că avea stil, curaj și fidelitate față de modele. L-am comparat atunci cu o altă speranță a criticii noastre, care debutase senzațional și mai apoi termină lamentabil într-un compromis continuu și în superficialitate. De cîteva ori cred că ne-am și înfruntat. O dată cu prilejul acreditării exagerate (mi se părea mie, dar m-am înșelat) a unui poet și altă dată nu știu în ce discuție generală. Îmi plăceau împotrivirea lui și fermitatea punctului de vedere. M-am gîndit la celălalt, la o pățanie care umple de rușine chiar pe un individ banal: la acceptarea unor puncte de vedere străine și la girarea lor de la o săptămînă la alta. Acesta, tînărul meu ce persifla din timiditate, sta solid pe picioarele lui, știa ce vrea, era gata să suporte orice rigori.

Astăzi am pe masă primul volum al lui Marian Popa, intitulat *Homo fictus*. Cred că alături de cartea lui Basarab Nicolescu despre Ion Barbu și „Fragmente despre cuvinte" a lui Toma Pavel avem una dintre cele mai interesante apariții în materie de literatură în jurul literaturii. Un scriitor format debutează excelent, cu precizie, în arena marilor matadori. Așa va fi scris Vianu la începuturile lui. Urmăriți-l...

Eugen BARBU

COLUMNA

„Istoria cinematografului nu se scrie numai cu opere «intelectuale»... E puțin probabil ca filmele «neomitologiste» să aibă o influență prea mare, întrucît ele nu contribuie la nașterea unei expresii, dar ele pot juca desigur un rol de contragreutate într-un cinematograf înclinat spre realism și introspecție". Astfel judecă Pierre Leprohon ficțiunea istorică sau pseudoistorică în efortul său de a se constitui într-un gen [illegible], numindu-s-ar el „neomitologism" sau film de „peplum". Mircea Drăgan a avut din greu de luptat cu tabu-urile și poncifurile acestui gen, existent ca un fel de belcanto în arta filmului și atu-ul său, garanția reușitei, a fost, neîndoielnic, mizarea permanentă pe forța penetrantă a unor idei organic născute din sensul istoric al evoluției poporului nostru.

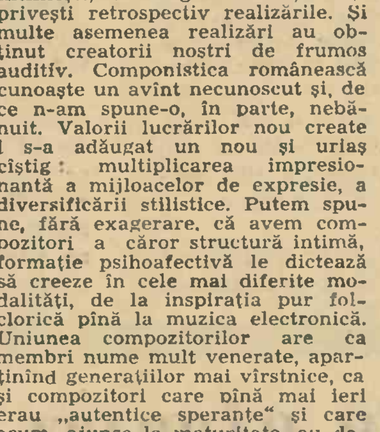
Regizorul a lucrat, se pare, cu ambiția consecvenței simbolurilor. Orice fapt întîmplat sau sugerat, orice prezență sau întîlnire a personajelor trebuia să capete virtutea unui semnificant cu pondere esențială. Și de aceea, niciodată transparența ideii nu e tulburată, calitatea principală a acestui mod de expresie filmică fiind tocmai claritatea deliberată, limpezimea chiar exagerată, explicitarea, pînă la limita lirismului, unde pasul spre grandilocvență a putut fi evitat doar de mîna experimentată a lui Drăgan. Pe acest drum, regizorul și-a propus programatic renunțarea la spontaneități și căutări de atmosferă, care serveau atît de bine „Dacii"; n-a făcut apel nici la calitățile sale de creator al scenelor de masă, aparatul distanțîndu-se de mulțime pentru o viziune globală și stăruind numai asupra personajelor investite simbol, a eroilor — înțeleși în accepția omului confruntat dimensional cu istoria. Urmărind această linie compozițională mai accesibilă, arsenalul coloristic, deși redus la cîteva aluzii lirice de culoare, și peisajul — exceptînd decorurile inexpresive și interioarele futuriste — au fost puse să joace o partitură de primă mînă. Montajul s-a supus și el preocupării generale de a nu tulbura limpezimea ideilor transmise, rămînînd anonim, favorizînd chiar lungimile, cu excepția unor rupturi bine găsite de punctuație. Numai în scenele de luptă, probabil din veleități stilistice, montajul prinde viață. Și, paradoxal, tocmai aici elaborarea decupajului suferă. În cascada alertă a fotogramelor, căderea cetății dace pierde ocazia de a-și impune profundele ei semnificații; adresat exclusiv ochilor, montajul luptei creează minții senzația unui coșmar din care lipsește orice tușă umană, singurul sens al secvenței rămînînd artificiul regizoral.

E. PATRICHE

AMPLA REZONANȚĂ A MUZICII ROMÂNEȘTI

A sosit ora bilanțurilor și pentru muzicieni; e minunat să creezi, să muncești din toate puterile și apoi, după un timp de crîncenă încleștare cu tine însuți, cu potențele tale, dar și cu obstacolele subiective și obiective pe care le întîlnești, să tragi o linie și să-ți privești retrospectiv realizările. Și multe asemenea realizări au obținut creatorii noștri de frumos auditiv. Componistica românească cunoaște un avînt necunoscut și, de ce n-am spune-o, în parte, nebănuit. Valorii lucrărilor nou create i s-a adăugat un nou și uriaș cîștig: multiplicarea impresionantă a mijloacelor de expresie, a diversificării stilistice. Putem spune, fără exagerare, că avem compozitori a căror structură intimă, formație psihoafectivă le dictează să creeze în cele mai diferite modalități, de la inspirația pur folclorică pînă la muzica electronică. Uniunea compozitorilor are ca membri nume mult venerate, aparținînd generațiilor mai vîrstnice, ca și compozitori care pînă mai ieri erau „autentice speranțe" și care acum, ajunse la maturitate, au devenit măgulitoare certitudini. Alături de toți aceștia au apărut creatori aparținînd celei mai tinere generații, creatori care au demarat

într-un chip strălucit, angajîndu-se fără menajamente pe abruptul drum spre creste. În tot acest timp publicul s-a apropiat necontenit de creația autohtonă, mai întîi timid, ulterior din ce în ce mai entuziast. Aceasta înseamnă că în creațiile compozitorilor noștri acest public se regăsește, întîlnind problemele ce-l frămîntă, găsind totodată satisfacerea nevoii de frumos. Și dintre toate, acesta este cîștigul suprem, căci creatorul de artă are o busolă sigură: truda minunată de a se exprima pe sine și, prin el, de a exprima ființa națională a poporului căruia îi aparține, sensibilitatea și virtuțile sale Desigur, problemele coexistării în același tot a unor tendințe formale diferite nu este simplă. Adunarea generală va oglindi cu siguranță deosebirile de vederi asupra unor mijloace de exprimare muzicală. Am dori să se discute la această adunare generală și posibilitatea facilitării modului de cooptare a unui nou membru. Sînt mulți tineri și atît de înzestrați compozitori despre care auzi uimit că nu sînt membri ai uniunii. În toate aceste probleme, cît și în multe altele care ne privesc direct, muzicologia și critica muzicală românească, prin reprezentanții lor la adunare, vor trebui să aibă un cuvînt greu de spus. Să se ajungă o dată pentru totdeauna la concluzia de netăgăduit că, în procesul dezvoltării unei arte, critica are un rol hotărîtor. Avem încă de luptat cu critica roză, cu etica lui „să nu supăr pe nimeni", care a adus prejudicii creației și interpretării muzicale. Creațiile noastre au dreptul la consacrarea internațională definitivă, drept conferit de valoarea lor. Propagarea muzicii românești în străinătate va trebui să îmbrace forme organizate, nu accidentale ca pînă acum.

Iată de ce așteptăm atît de mult de la Adunarea generală a compozitorilor și muzicologilor din România.

Cristian MIHĂILESCU

VENIȚI LA TEATRUL DIN GIULEȘTI

Teatrul din Giulești și-a redeschis sediul într-un cadru inedit. Pentru „edificare", ne-am adresat regizorului Dinu Cernescu:

— *Care au fost „mobilurile" radicalei revizuiri arhitecturale a interioarelor Teatrului Giulești și care sînt cîștigurile reale ale investițiilor de efort și speranțe?*

— Intenția generală a fost aceea de imperioasă modernizare. O modernizare gîndită însă atît în spiritul veritabilelor inovații tehnice în acest domeniu, cît și în cel al funcțiilor estetice-culturale ale teatrului contemporan. Totul a fost conceput pe baze noi — de la scenă pînă la foaiere —, realizîndu-se astfel un cadru de totală ambianță, în care relația spectacol-spectatori capătă o firească intimitate. Întreaga sală, redimensionată, are o vizibilitate și o acustică perfecte. Cromatica pereților, a plafonului și a mochetei a fost studiată în așa fel încît ea să contribuie la crearea atmosferei generale de spectacol și în același timp să concentreze atenția publicului în „focarul" scenei. Scena a fost și ea perfecționată printr-o fericită combinație între turnantă, culisantă și podul electric, încît poate permite aproape orice fantezie scenografică.

Respectul față de spectatori este vizibil și prin amenajările spațiului dinafara sălii propriu-zise. Astfel, foaierul de la parter, bine iluminat, îndeplinește și funcția de sală de expoziții de arte plastice; cel de la etaj găzduiește un cafe-bar, un fel de club al teatrului, unde spectatorii pot sosi mai devreme ori pot rămîne mai mult, întîlnindu-se aici cu actorii lor preferați, cu poeți, muzicieni și artiști plastici și asistînd la diverse recitaluri artistice spontane. Tot aici se va deschide și un studio experimental, destinat pieselor românești de mai mică întindere.. Aceasta este, în linii mari, noua ipostază a Teatrului Giulești, reconsiderat în ansamblul funcțiilor sale moderne...

I. SEGĂRCEANU

Patru însuraţi şi doi burlaci, dintre care unul fără barbă

O zi din viaţa unui student, consemnată frust şi sincer, fără pudoare gîngavă, fără compromisuri „estetizante“, cu o uluitoare încărcătură de evenimente şi întîmplări pe care numai studenţia asta nemaipomenită le oferă, nouă, celor atît de superfluu...

Ion Marcea, student la Facultatea de medicină din Cluj, spirit complex, multilateral şi pasionat, a cărui existenţă se desfăşoară profund şi tentacular, încredinţează tiparului această tulburătoare confidenţă, mai mult ca sigur pentru a se autoanaliza, dar mai ales pentru a ne atrage atenţia, ca într-o disecţie, ce lucruri inedite compun viaţa noastră cotidiană. O, ce fericire horaţiană ne-ar decanta dacă l-ar imita cît mai mulţi ! Le-am pune la dispoziţie aceste coloane de negru pe alb.

O felie de viaţă, oarecare, a unui om oarecare...

Am ales-o întîmplător, din şirul de zile în care nu se întîmplă nimic.

E tîrziu. De puţin timp, „azi“ a devenit „ieri“. Sinopsele nervoase nou conectate sau neîntrebuinţate ieri nu s-au stins încă. Înţelegerea tacită între memorie şi uitare încă nu s-a făcut.

Sînt singur în cameră. Ceilalţi doi n-au venit încă din oraş. Îmi pregătesc atmosfera. Sting lumina mare, difuzorul, aprind veioza. Cu o foaie de hîrtie în faţă, în punctul luminos din mijlocul camerei, rechem pe rînd orele de ieri.

Sîmbătă 16. XI. 1968, ora 6,45. Undeva sună un ceas. Trece brutal de la o lume la alta. Cu ochii încă lipiţi de somn dau să „sting“ ceasul, dar nu-l nimeresc. Giunetan Dieter, unul din colegii de cameră, are aceeaşi intenţie. Pînă la urmă, nimerim monstrul, îi „rupem gura“ şi... adormim la loc.

Ora 7. Mă trezesc brusc. Poate un instinct salvator m-a trezit, altfel întîrziam de la stagiu şi se mai duceau 13 lei din externat. Sar din pat, încă buimăcit. Ceilalţi doi se sperie şi ei. Pius îşi scoate căscînd de sub pătură două tălpi absolut inexpresive. Cască de se cutremură căminul, apoi zice că va ninge pentru că-l mănîncă bătăturile.

Ora 7,7. M-am spălat, mi-am făcut patul. Trag cu coada ochiului spre Pius să nu pierd momentul cînd, de frig, îşi face obişnuita „piele de găină matinală“. Iată-l adunat de frig ca o veritabilă găină ciufulită. Mă umflă rîsul. Pius, ca de obicei, se „şucăre“.

Ora 7,10. Mă uit în oglindă. Arăt ca un sălbatic cu barba asta nerasă. Trebuie să mă rad. Dau cu soluţie „preras electric“, între timp îmi iau pantofii. Sînt cam plini de praf, dar zău că mi-e lene să-i curăţ. Afară plouă, aşa că voi intra într-o primă baltă ce-o găsesc şi rezolv problema.

Ora 7,15. Maşina mea de ras electrică face un zgomot înfiorător. Dieter îmi urlă în ureche, zice că pe el îl deprimă vremea asta, toamna tîrzie, cînd timpul e o „porcărie“ : nici toamnă, nici iarnă.

Ora 7,20. Iar sînt gata ultimul. În 10 minute trebuie să mănînc şi să ajung la clinică.

La cantină e coadă. Cîţiva boboci fac „lipitură“. Mă enervez. Dar îmi trece. Mi-e lene să fac scandal. În definitiv, e vorba de grosimea obrazului, care e diferită de la om la om...

Ora 7,27. Mai am 3 minute. Fug. Burniţă. Ce porcărie de vreme !

Ora 7,35. Raportul de gardă. Pomelnic de 7 naşteri şi 3 avorturi (după respectarea prevederilor legale). Colegii mei care au fost de gardă n-au închis ochii toată noaptea. Luni sînt şi eu de gardă. Trebuie să-mi adun ceva provizii de somn.

După raport, obişnuita şedinţă de referate de sîmbătă dimineaţa. Se discută despre statistica mersului sarcinii la studentele gravide.

Între timp, am terminat de citit „Introducere în pictura olandeză“. Am cam subliniat puţin cartea. Nu prea e „civilizat“, dar e mai practic. Acum o pun sus, las să se sedimenteze ce am citit şi peste cîteva zile, într-o jumătate de oră, o revăd citind mai ales părţile subliniate. Aşa reţin mai uşor şi mai mult. De azi încep „Mit şi cultură“. Văzîndu-mă cu altă carte, cineva remarcă sonor : „repede i-a citit prefaţa la cea de ieri“. Nu mă interesează ; vorba proverbului cu caravana...

Ora 8,30. Facem stagiu la laborator. Nu prea am chef de treabă. Poate pentru că e sfîrşit de săptămînă.

Un coleg de grupă se pare că se căsătoreşte azi. A amintit ceva vag, înainte cu cîteva zile. Dar nu ne-a spus nimic mai mult. Am vrea să-l felicităm, dar el n-a venit azi la „şcoală“, aşa că o vom face „după“.

Sîntem 6 în grupă. Dacă e drept că azi se însoară colegul nostru, atunci patru sînt căsătoriţi şi doi am rămas „ne“.

Eu şi o colegă. Drăguţă. Colegii de grupă (noi le zicem că-s invidioşi) cam fac glume tendenţioase. Le spun din nou despre cămilă...

Discuţiile se curmă. Şefa laboratorului ne pune la treabă. Pe mine m-a depistat (cum o fi ghicit) că nu prea sînt în linia I cînd e vorba de lucru şi — drept măsură terapeutică — am injectat 6 broscoi pentru reacţia de sarcină (de-aţi fi văzut cum săltau şi zburdau de bucurie şi plăcere că au avut norocul să-i injectez eu !).

Şi cu de astea am tras-o pînă la **11,20,** cînd am evadat din clinică, cu 10 minute mai repede decît sorocul oficial. Zău că n-aş fi plecat dacă nu ar fi trebuit să mai văd de manuscrisele pentru revista institutului nostru. Aşa, cu un motiv ferm faţă de propria mea conştiinţă, am ieşit în oraş, făcînd deci, cum s-ar zice, „delict cu circumstanţe atenuante“. Afară, timpul nici el nu ştie ce face. Ba plouă, ba nu plouă. În orice caz, mai cald ca ieri. Asta sigur ca să-i joace o festă buletinului meteorologic ce prevede „vreme în curs de răcire treptată“ etc.

Ora 11,45. Am ajuns la decanat. Manuscrisele vor fi „gata“ bătute la maşină luni. Chiar bine, că luni avem şi şedinţa de redacţie.

Urc încet dealul spre Clinica de neurologie. Mă ajunge Sandi pe drum. I-am spus că-l duc cu vorba, pe gratis, pînă sus. Invitaţia-i acceptată cu plăcere.

Ora 12. Curs de psihiatrie. Curs nr. 13 — confuziile mintale. Fiindcă veni vorba de psihiatrie, aţi vorbit vreodată cu un bolnav mintal ? Stranie şi de o bizară poezie e lumea lui... Toată existenţa pentru el derivă dintr-o idee şi, de ce să nu recunoaştem, uneori îşi clădeşte o lume bizar de logică. Numai că baza de pornire e falsă. Zilele trecute, la un stagiu, după ce am terminat de examinat fiecare cîte un caz din pavilionul II (izolaţi) ne-am adunat studenţii celor două grupe de după masă, într-un capăt de coridor. La un moment dat, un oligofren, foarte fericit, se opreşte în faţa noastră, ne salută, zîmbeşte, apoi brusc izbucneşte în rîs şi rîde, şi rîde... Cum rîsu-i molipsitor, ne apucă şi pe noi rîsul, şi rîdem, şi rîdem... Între timp, mai vin vreo 5 bolnavi. Ne despărţea de ei o masă lungă. Pentru noi, de partea cealaltă a mesei, erau nişte nebuni în pijamale care rîdeau. Pentru ei, probabil, de cealaltă parte a mesei, se aflau tot nişte nebuni îmbrăcaţi (ce caraghios !) în cămăşi lungi, albe, care rîdeau fără rost. Totul e atît de relativ ! Depinde din ce parte a mesei priveşti...

Ora 14. Iar coadă la cantină ! Am pus cartelele să ne ocupăm loc pentru „după, după“ (clujenii vor înţelege ce înseamnă, ceilalţi probabil vor bănui ; oricum, cere cam mult spaţiu să explic). Întotdeauna aşa păţim dacă întîrziem peste ora 14. La ora asta e cea mai mare înghesuială la masă, pentru că toţi termină deodată cursurile. În cîteva minute, cantina e ocupată, pentru două ture înainte.

Pînă îmi vine rîndul la masă, trec pe la sediul U.T.C., să văd ce se mai întîmplă cu tipărirea revistei. In camera ce ţine loc de sediu pînă se separă decanatul (şi de mai bine de un an se tot separă) e o înghesuială ca la dans în foaier. E sîmbătă şi-i „ziua secretarului“. Închipuiţi-vă cum arată o cameră de 5/7 cu două birouri, o sobă, 4 dulapuri, un cuier, 8 scaune şi 30 de oameni în ea. Ca sardelele !

Ora 15. Greu, dar iată că mîncăm : obişnuita ciorbă, carne zice-se friptă şi compot.

Ora 15,30. Merg la duş, să mă spăl de toate păcatele săptămînii. La baie, coadă. Pînă să ajung să-mi spăl şi o cămaşă, se face ora 16,15.

Cînd revin în cameră, Dieter şi Pius deja dorm. Ce să fac ? Să dorm, să nu dorm, să dorm, să nu dorm ? Citesc puţin din „Mit şi cultură“, dar zăresc pe masă „Contemporanul“, neînceput, şi ultimul număr din „Lumea“ nedeschis. „Magazinul istoric“ la fel. Ce-mi zic ? Cartea mai poate aştepta, dar dacă nu citesc periodicele, ele se adună. Şi n-am linişte pînă nu le ştiu citite. Numai că fac aceeaşi greşeală dintotdeauna. Consider că „Lumea“ se citeşte ma bine în pat şi... adorm.

Ora 18. Iar sună mizeria de ceas ! Între somn ş veghe mi-aduc aminte că trebuie să scriu vreo 4 scri sori. Atîta mi-e de groază să scriu scrisori ! O să scrie după ce vin din oraş.

Ne îmbrăcăm toţi trei ca de sîmbătă seară. Numa că avem drumuri diferite. Pius se întîlneşte cu Corina eu merg la concert simfonic, Dieter nu ştie ce s facă. Încerc să-l conving să vină cu mine. Îmi spun că are pe placă Concertul pentru vioară şi orchestră de Beethoven interpretat de David Oistrah, aşa că nu mai merge să-l asculte încă o dată.

★

Timpul devine „mai omenesc“. S-a încălzit binişor

Ora 18,45. În sfîrşit, nu e coadă la masă !

Orele 19,30—21,30. Două ore pline de muzică şi nume mari : Beethoven, Mozart, Ravel, Negrea, Semen Snitkovski, M. Cristescu.

Beethoven ! Ce mare e sufletul tău ! Nu îndrăznesc să scriu nimic, de teama banalului. Cuvintele mi se par atît de mici şi păcătoase pe lîngă el : Beethoven Nu e un nume, e o onomatopee, e un tunet, o forţă o simfonie. Cine ar putea afirma, fără să se ruşineze că ar fi capabil nu într-o viaţă, ci în zece, să adun în cuvinte atîta bucurie de viaţă ca în acea „Simfoni a IX-a“ !...

Întreg concertul a fost un triumf cum rar se vede Vioara de aur şi catifea a lui Snitkovski a fost acope rită de flori şi aplauze. M. Cristescu a fost aclamat ş bisat după Boleroul lui Ravel.

Ora 21,30. Încerc să-mi revin după şocul din sala d concert. Am zărit în pauză o fată drăguţă. Aş vre s-o cunosc (prin asta am rezolvat 50 la sută din pro blemă, rămîne de văzut dacă mai vrea şi ea). O aştep afară, o văd, dar o pierd în mulţime.

Am plecat în oraş. Poate o întîlnesc. Dar n-am întîlnit-o. Străzile sînt pustii, deşi încă nu e ora 22

Mă strîng pantofii. O iau spre cămin.

Pe drum mă întîlnesc cu un prieten de la Biologie Nu ştiu cum îl cheamă, precis nici el nu ştie cum m cheamă şi totuşi ne cunoaştem de 5 ani. Parcă numel are vreo importanţă ! ? De fapt, ar fi şi greu să cunoş după nume sutele de prieteni. Hotărîm amîndoi (d fapt el m-a „corupt“ şi m-a convins că nu mă strîn pantofii) să mergem la „Balul strugurilor“ de l Complex.

Ora 22,30. Ne aflăm „ante portas“, la cantina Complex. Intrarea 5 lei. Cam scump. Nu stau prea străluc cu rezervele valutare, dar 5 lei nu mă ruinează chia total. Aşa că intru.

Sus : cald, lume, feţe transpirate, fum, corpuri ce s deşurubează şi se înşurubează după cele mai modern „tehnici“ ; o orchestră face zgomotul de fond. Ast nu prea pare să deranjeze pe nimeni ; fiecare e preocu pat de mişcările lui şi „munceşte“ cu sîrg. În rest vin în sticle de bere, struguri agăţaţi de tavan, înc automat devin acri şi... cam atît. Deocamdată.

Ora 24. Se trece la faza a doua a petrecerii. Toat lumea cîntă, rîde şi nimeni nu ascultă. Sala de mes enormă ca un hangar, devine treptat o piaţă roman cu petrecăreţii împăratului Nero.

Ora 0,30. Nu mai aştept faza următoare. Plec. Ploa s-a oprit. Uşa de la ieşire e spartă.

Ora 1. Acasă.

Ora 3. Am terminat de scris. Mi-a rămas bilanţu negativ al zilei de 16.XI.1968. Deci :

— n-am cunoscut nici o persoană străină

— n-am scris nici o scrisoare din cele 4 programa

— n-am citit nici un rînd din vreo carte medica

— n-am citit nici o revistă sau ziar

— nu mi-am făcut ora de franceză pe care mi-programasem

— n-am...

Dar ce importanţă au aceşti „n-am...“ de **ieri, 16.X** cînd azi sîntem în 17.XI., ora 3 şi am tot timpul să transform pe fiecare pînă diseară în „am“.

Ieri, sîmbătă 16.XI.1968, o zi oarecare şi totuşi via ne e atît de plină de astfel de zile.

Ion MARCEA

P.S. Înainte de a încheia, mi-am adus aminte ieri mulţi colegi de-ai mei şi-au luat din librăi „Medic la Boişoara“. Deci e adevărat, se apropie **sfîrş**tul celor 6 ani de facultate... Ce să-i faci !...

---

confidenţe

SĂ FIM BĂRBAŢI, FETELOR !

La rubrica numită ademenitor „Confidenţe“ am citit, sub înfăţişări diferite, aceeaşi poveste : după un an — sau numai cîteva luni — de mare fericire şi înţelegere, celălalt face o întoarcere de o sută optzeci de grade şi trece în tabăra adversă. Din subtext transpare candid vechea nedumerire : cum e posibil, era doar prietenul meu cel mai bun (sau prietena mea), înţeleg s-o fi făcut cu un necunoscut !

Şi, cu toate că rîndurile următoare nu o spun de-a dreptul, cei „trădaţi“ se străduiesc să strecoare ideea vinei celuilalt.

Mai întîi că e firesc să fie un cunoscut la mijloc, pentru simplul motiv că în genere un om place mai bine după ce îl cunoşti mai bine. Sînt rare cazurile cînd mica (sau marea) durere o aduce un necunoscut, deoarece perechea noastră dragă e tot timpul sub ochii noştri şi nu poate să afle necunoscuţi. Şi comparaţia se face astfel cu bunul prieten, cu vechiul prieten, care, după nişte elementare legi ale psihologiei, e ales să ne semene şi să fie foarte diferit de ceea ce sîntem, în acelaşi timp. Evident, după ce ne certăm straşnic, prietenul care ne împacă apare plin de toate calităţile şi, cum e pe potriva firii omeneşti să aibă ascunzişuri rele, nici prietenul nu e chiar fără pată. Dar el are avantajul, faţă de restul lumii, că poate să fie dulce şi ademenitor chiar sub ochii noştri şi totul să pară glumă.

Asta n-ar fi lucrul cel mai grav, pentru că avem deodată şansa să dovedim diferenţa în favoarea noastră. Trebuie numai să înţelegem bine lucrurile, să nu fim temători, fiindcă teama face cel mai crud deserviciu, şi să descoperim cinstit vina. Aici trebuie căutată cheia întîmplării.

Din confidenţele publicate atît de „Viaţa studenţească“, dar şi de alte reviste, se desprinde, cum am spus la început, ideea vinei iubitului sau a iubitei.

Or, cel puţin statistic, dacă altcumva nu e limpede, greşelile sînt în egală măsură ale amîndurora.

Am dat titlul în virtutea unei expresii vechi, unde bărbăţia e o stare de spirit comună ambelor sexe. A privi bărbăteşte adevărul înseamnă a fi drept, înainte de toate, cu tine însuţi. Ar fi normal să judecăm faptele luînd în consideraţie mai întîi şi în principal greşelile noastre. Aş zice că vina celuilalt nu are nici-o semnificaţie, fiindcă celălalt face ceea ce face cu multă convingere — în marea majoritate a cazurilor — şi, oricît ne-am strădui, nu mai putem repara nimic. Cel puţin atîta vreme cît îi imputăm întîmplarea. Nu cred în reîntoarcere ! Cunosc familii a căror viaţă se compune din despărţiri şi reîntoarceri. Destul de penibil ! După prima împăcare vine, inevitabil, următoarea. Mă refer, se înţelege, la despărţirile care sînt însoţite de ură, oricît de bine ar fi mascată ura.

„Sigur, aşa demonstraţia pare adevărată, dar în realitate lucrurile sînt mai complicate“.

Ştiu şi eu că aşa e. Dar prima zi contează, şi în prima zi, grea şi urîtă din zori pînă-n noapte, trebuie să judecăm fără prejudecăţi, ca un dregător bun şi drept. Vom afla că întotdeauna, nu numai în dragoste, greşim primii. Aici statistica nu spune nimic, vreau să spun că bărbăteşte înseamnă să luăm accidentul ca şi cum ar fi vorba de o singură persoană, de noi, şi să aşteptăm să treacă timpul înţelepţeşte. E singurul fel de a înţelege, cu folos pentru mai tîrziu. Deci, să fim bărbaţi, fetelor !

Ioana CONDRUŢ
Bucureşti

Pot fi studenţii infractori ?

ARGUMENT

Titlul nostru nu e desprins dintr-un roman poliţist, nu e pus pentru inducerea în eroare a cititorului şi nici pentru influenţarea celor care-şi fac sau intenţionează să-şi facă studenţia la Iaşi. El nu este, cum s-ar crede poate, la prima vedere, rodul fanteziei şi nici al indignării de o clipă de care ar fi fost cuprins autorul silit să aştearnă pe hîrtie asemenea rînduri şi să-şi facă — fără voia lui — o glorie de tristă amintire.

Nu vreau să fiu didacticist, am detestat întotdeauna sfaturile (chiar şi atunci cînd erau de bună credinţă). mulţi vor strîmba din nas citind aceste rînduri, dar cred că nu există student în ţara asta care să nu dea dreptate revoltei mele fireşti. Cum pot eu, ce drept am eu să-l fur pe colegul meu cu care merg alături la curs, cu care împart ultima ţigară şi cu care cheltui ultimii cincizeci de bani pe care-i am ? Cum mai pot eu privi dimineaţa în ochii vecinului meu, ai omului necunoscut care n-a dormit toată noaptea din cauza scandalului şi busculadelor „euforice" organizate în plină stradă şi e nevoit să meargă, aşa obosit, la lucru ? Iată cîteva întrebări şi tot atîtea probleme de conştiinţă (enumerate nu numai ca argument pentru faptele pe care le vom relata) pe care refuz să cred că şi le-au pus vreodată oamenii despre care scriu acum fără nici o plăcere.

ATENŢIE ! HOŢII NU SE AFLĂ PRINTRE NOI

Totul a mers bine pînă în ziua aceea de martie cînd Burtavel Lia, din anul al II-lea de la Facultatea de filologie, cazată în Căminul nr. 6 din Complexul Puşkin, a întîlnit-o pe străzile Iaşului pe Atudorei Rodica, o cunoştinţă mai veche din Paşcani. Gîndind probabil că-i va face şi ei plăcere, Lia o invită pe Atudorei la ea la cămin. Colegelor din camera Liei, „musafira" se recomandă ca merceologă la un depozit de textile din Paşcani, neuitînd să adauge, pe un ton firesc şi convingător, că poate procura diferite „lucruri care se găsesc mai greu în magazine". Atît de convingător se pare a fi fost tonul cu care a spus-o, încît Moiseciuc Eugenia (anul II — Filologie) n-a mai ezitat nici o clipă şi i-a adus 400 de lei pentru un fîş. A doua zi dimineaţa Lia şi Eugenia pleacă la curs, iar Atudorei pleacă şi ea ceva mai tîrziu... din oraş. Dar înainte de a pleca, Atudorei n-a uitat să-şi pună, între bagaje, şi cîteva... „lucruri mărunte" găsite în dulapul studentei Burtavel : o rochie şi o pereche de pantofi, plus cei 400 de lei.

Există o lege şi un alineat în Codul penal care stabilesc pedeapsa cuvenită pentru Atudorei. Dar vinovată în primul rînd de cele întîmplate este Burtavel Lia, care a introdus o persoană străină în cămin fără nici un fel de aprobare, contravenind principiilor de convieţuire din cămin. În cazul ei (repetat în condiţii similare si în alte cămine, şi nu numai la Iaşi) trebuiau luate măsuri imediat şi fără menajamente de către administraţia căminului, de U.T.C. şi de A.S.

UN „ŞPERACLU" PENTRU TOATE POŞETELE

Ghervan Petronela, anul I — Ştiinţe economice, este ieşancă. Într-una din zile vine la Complexul Puşkin pentru o „lovitură mare". Intră în Căminul 5, la camera 81, de unde îşi însuşeşte o poşetă cu bijuterii, aruncată din neglijenţă pe unul din paturi. Dar acţiunea ei merge şi mai departe. De la Căminul 5, Petronela merge la Căminul 8, la camera 58, de unde ia 250 de lei dintr-o poşetă (aruncată tot din neglijenţă şi tot pe un pat...).

E uimitor cît de uşor se poate pătrunde, fără să te legitimeze nimeni, într-un cămin studenţesc, dar şi mai uimitor e cît de uşor se poate ieşi cu lucrurile altuia. N-are nimeni pretenţia ca portarii să fie absolvenţii unei facultăţi de psihologie, însă atît cît să-şi dea seama cînd intră cineva străin în cămin i se poate cere oricărui om, la urma urmelor, indiferent de studiile pe care le are.

„MARILE AFACERI" AU LOC ÎN TACERE

La „Tutun, bar, cafea" (sau mai prescurtat „TBC", cum îi spun studenţii ieşeni) se pierde mult timp, se fumează şi se beau cafele. Foarte mulţi dintre „clienţii" obişnuiţi ai localului sînt studenţi. Dar nu despre ei vrem să scriem (deşi va sosi poate o vreme cînd va trebui să-i prindem în obiectiv şi pe aceşti stîlpi de cafenele, cu toate „păcatele" şi „virtuţile" lor), ci despre o „afacere" pusă la cale aici între Niţulescu Constanţa (anul I Hidrotehnică) şi Macedon Ştefan (anul I Construcţii). Era vorba de o acţiune de vînzare-cumpărare a unui inel şi a unei verighete cu suma totală de 175 lei şi ea nu putea avea loc decît în linişte şi... la o cafea. Era cam mic preţul cu care fata vindea bijuteriile, dar cum pe ea n-o costaseră nimic...

...Gheorghiu Veturia, din anul I Hidrotehnică, se afla în seara aceea de octombrie în spălătorul blocului B de la Căminul 30 Decembrie. Pusese inelul şi verigheta pe etajera de la chiuvetă. În cele două minute în care a mers pînă în cameră să ducă o parte din rufe, inelul şi verigheta au dispărut. Au urmat căutări, întrebări disperate în tot căminul. La trei seri după aceea, la TBC, avea loc scena cunoscută. Noroc că Macedon Ştefan le cumpăra cu martori...

În seara de 25 octombrie la „Supermagazin cu autoservire — Copou", un cumpărător căuta să iasă fără să achite marfa în valoare de 155 de lei pe care o ascunsese sub haină. Stupefacţia cumpărătorilor care se aflau în magazin a fost şi mai mare cînd s-a descoperit că e vorba de un student : Nicolae Marian din anul II — Facultatea de industrie uşoară. Şi nici acest caz al unui student ajuns în sălile tribunalului nu este unic. Damaschin Valeriu, anul I Stomatologie, acum condamnat la 5 ani închisoare corecţională, ieşea din restaurant numai la ora închiderii, iar restul nopţii şi-l petrecea la jocuri de noroc. În timpul zilei îşi procura banii din vinderea buteliilor de aragaz pe care le fura. A fost prins în flagrant delict...

Ni s-ar putea spune că sînt numai cazuri izolate. E adevărat. Dar lucrurile „împrumutate" la reuniunile studenţeşti organizate în toamna aceasta la Complexul Codrescu ?

SPĂRGĂTORII DE STICLE SE SUPRIMĂ...

Delicvenţa unor studenţi îmbracă şi alte forme. La ceasuri tîrzii din noapte, liniştea din Piaţa Unirii este spartă de ţipetele şi urletele cetelor de chefliii ieşiţi de la restaurantul „Iaşul". Tăcuta piaţă se transformă atunci în teatrul unor scandaluri interminabile, cetele de „băieţi veseli" se string în jurul statuiei şi ce fel de „Horă a Unirii" va mai fi fiind aceea jucată după mai multe baterii de vin ori după cîteva zeci de coniacuri e foarte greu de spus. Adesea aceste chefuri (al căror număr se ridică la cîteva sute anual, cum ne informa tovarăşul locotenent major de miliţie Verger Victor) sfîrşesc prin bătăi şi huiduieli inexplicabile pentru locuitorii oraşului. Consumatorii care se aflau într-una din seri la restaurantul „Iaşul" îşi amintesc fără plăcere de doi tineri care au băut toată ziua, iar seara, la achitarea notei de plată, au început scandalul spărgînd sticle, insultînd oamenii din local, personalul de deservire şi pe unul din lucrătorii miliţiei chemat acolo să stabilească ordinea. Jianu Radu Mircea (din anul al V-lea — Facultatea de construcţii) şi Samoilă Ioan Mircea (anul al III-lea — Ştiinţe economice) au fost reţinuţi la miliţie, riscînd să piardă examenele pe care le mai aveau de susţinut pînă la finalul sesiunii. Şi cazul lor iarăşi nu este unic.

CASSANOVA INTERVINE LA MOMENTUL OPORTUN

Saplonţai Laurenţiu (Facultatea de construcţii, anul al III-lea) avea o prietenă. De la o vreme însă relaţiile dintre ei s-au răcit pînă într-o zi rea, cînd s-au rupt definitiv. Ziua aceea a fost pentru Laurenţiu, din multe puncte de vedere, mai mult decît fatală. Fata se împrietenise între timp cu Ursache Ion din anul I — Conservator. Saplonţai, din furie şi din gelozie, merge să-şi înece amarul în vin la restaurantul „Casa vînătorului", împreună cu doi prieteni. Dar amarul este atît de mare încît alcoolul mai rău îl stîrneşte. Pe la ora 10 seara îi cheamă pe cei doi şi merg împreună la căminul fetei, la Complexul 30 Decembrie. Ea tocmai venea din oraş însoţită, bineînţeles, de noul său prieten de la Conservator (înclinaţia spre... arte învinsese). După ce fata se desparte de băiat, cei trei îl iau la bătaie pe Ursache : „Mă, auzi, s-o laşi în pace ! E prietena mea, să ştii !" Dar el reuşeşte să scape lăsîndu-şi în mîinile bătăuşilor balonul şi haina. Cînd se întoarce după ele, Saplonţai nu vrea să i le dea şi luîndu-şi „prietenii" pleacă din nou la „Casa vînătorului", unde mai beau de cei o sută de lei găsiţi în buzunarul hainei lui Ursache...

Finalul are consecinţe doar pentru Saplonţai (care e exmatriculat). Cei doi „prieteni" au rămas... neidentificaţi.

ATENTAT CU O ARMĂ NECUNOSCUTĂ

Mitache Octavian (din anul al IV-lea de la Drept) era şi el „vesel" cînd s-a întors la cămin. Toată lumea era a lui. Băuse destul de mult şi era aşa de vesel încît la intrarea în blocul C din Complexul Tîrguşor-Copou, începu să cînte de se-auzea în tot căminul. Din camera 24, Preda Gheorghe (anul II — Fizică) îl invită la linişte. Mitache se-aprinde şi mai mult, intră în cameră la Preda şi, fără să mai stea pe gînduri, îl ia la bătaie. Preda, înspăimîntat (şi îmbrăcat sumar), sare pe fereastră (stătea la parter), umblă o vreme prin curte şi, înarmat cu o bară de metal... necunoscut, se întoarce să-l înfrunte pe Mitache, care ajunsese iar în holul căminului. Îl atinge la cap şi... fuge. Mitache se duce în cameră, îi ia haina şi îl invită la o... discuţie, după care promite că-i va restitui haina „personal". Dar Preda aleargă la miliţie şi reclamă că „i s-a furat haina şi buletinul", deşi Mitache le luase în văzul mai multor colegi de cameră şi în cu totul alte scopuri...

DELICVENŢA NOASTRĂ CEA DE TOATE ZILELE...

Nu vrem să fim exageraţi şi nici să ne atragem „apostrofele" studenţilor, dar „spectacolul" (neaşteptat şi îngrijorător) pe care ni l-a oferit o dimineaţă de decembrie în faţa Universităţii ne-a determinat să dăm glas opiniei cetăţenilor ieşeni. Tramvaiele sînt luate cu asalt, scandalurile pe marginea vechii şi disputatei probleme „a scoate sau a nu scoate bilet" sînt interminabile şi tind să devină un fenomen general, insultele la adresa taxatoarelor şi a vatmanilor au devenit ceva firesc, iar tramvaiele pleacă întotdeauna cu cinci-şase pînă la zece studenţi pe scară, pe tampoane, ori pe alte elemente ale vehiculului. Am însoţit organele de miliţie într-un raid la staţiile „Universitate" şi „Copou" la una din orele de vîrf. Legitimîndu-i pe cîţiva dintre „infractori", ne-au motivat că nu puteau aştepta la alt tramvai deoarece „s-ar fi făcut coadă la cantină" (deşi tramvaiul următor a venit la numai 5 minute distanţă şi era aproape gol...).

Fără a mă transforma în moralist ori în vînător de greşeli pentru o glorie de tristă amintire, am scris aceste rînduri, poate prea pline de patimă, despre unii studenţi, dar vreau să cred că ei sînt totuşi puţini şi că tot mai puţine vor fi şi rîndurile mele scrise aşa de revoltat (şi de îndurerat totodată) şi pe care, legat prin o mie de fire de studenţie, să nu-mi fie jenă să le semnez.

Florentin POPESCU

NOTA REDACŢIEI

Indignarea noastră întrece limitele firescului. Dincolo de asemenea indivizi ameninţînd să devină adevărate pericole sociale există (sau ar trebui să existe) opinia colectivului, acţiunea organizaţiei U.T.C. şi a Asociaţiei studenţilor care nu şi-au spus în nici un fel cuvîntul. Trebuie să intervină miliţia, să se ia măsuri pe cale penală pentru depistarea şi pedepsirea unor asemenea delicvenţe ! Dar în loc să se lase ca lucrurile să ajungă pînă aici, să cadă în sarcina miliţiei şi a procuraturii, să se aştepte adrese prin care se cere decanatului adoptarea unor măsuri urgente, organizaţiile U.T.C. şi A.S. din institutele respective ar putea preîntîmpina asemenea acte de o atît de mare gravitate care fac să planeze o umbră, pe cît de mare pe atît de neplăcută, deasupra Iaşului — un centru universitar de profundă spiritualitate, de atît de mari şi de înălţătoare tradiţii legate de numele unui Eminescu, unui Creangă, legate de amintirea grupului „Vieţii româneşti" şi a atîtor alte mari nume ale istoriei şi culturii româneşti.

Este de altfel inexplicabil pentru noi faptul că recentele adunări de dare de seamă şi alegeri, inclusiv conferinţa pe centru, au rămas aproape complet insensibile faţă de acest fenomen atît de condamnabil şi de asemenea proporţii. Surprinderea noastră e cu atît mai mare cu cît de vreme îndelungată organele conducătoare ale organizaţiilor uteciste din institutele de învăţămînt superior ieşene au fost sever criticate pentru lipsa de combativitate în care se complac, pentru felul mult prea molcom în care înţeleg să se ocupe de educarea membrilor lor, a unor tineri care, prin treapta lor de pregătire pe care se află, aspiră să devină modele de urmat.

Nu am putea spune că din acest punct de vedere înseşi conducerile institutelor de învăţămînt superior, cadrele didactice au excelat în grija pentru educaţia nărăviţilor învăţăcei. E drept, am auzit profesori de o prestigioasă demnitate intelectuală şi morală plîngîndu-se de situaţiile neplăcute în care sînt implicaţi studenţii, la care le-a fost dat să asiste în tramvai, pe stradă, în localuri publice. Prea puţini, mult prea puţini însă ne-au putut vorbi şi de iniţiativa pe care au luat-o pentru ca, într-o acţiune educativă comună cu organizaţiile U.T.C., să pună capăt acestor inadmisibil de multe infracţiuni ai căror autori sînt studenţi.

E timpul ca măcar acum, în al nouălea ceas, organizaţiile de tineret în colaborare cu conducerile facultăţilor şi corpul didactic să declanşeze ample dezbateri în toate colectivele asupra cărora planează umbra jignitoare a infracţiunilor comise de unii studenţi, să se creeze o asemenea opinie de intoleranţă faţă de delicvenţă încît dulcele tîrg al Ieşului să nu mai fie atît de amar.

Redacţia, şi nu numai ea, aşteaptă de urgenţă să i se facă cunoscute măsurile intreprinse de factorii educativi responsabili pentru curmarea acestei stări de lucruri şi invită pe studenţii ieşeni, pe colegii lor din alte centre universitare, să-şi exprime opinia asupra fenomenelor incriminate. Nu ne îndoim că spiritul responsabil al studenţilor noştri, moralitatea ireproşabilă a cvasiumanităţii lor se vor afirma cu fermitatea si demnitatea caracteristică.

…lul confidenţei noastre : celebra d-nă Peel, interpretată de Diana Rigg, în Răzbunătorii

Telepatia sau... moartea distanței dintre noi

● Și totuși primul sistem de semnalizare: telepatia? ● Știați că îndrăgostiții pot comunica mai ales prin telepatie? ● Telepatia în concurență cu poșta, telefonul, radioul, televiziunea ● Pînă și experiențele de telepatie cer un minimum de... confort ● În curînd vom ajunge să comunicăm prin telepatie în Cosmos

Nu de mult, la Moscova a avut loc un simpozion intitulat „PROBLEMELE ȘTIINȚIFICE ALE TELEPATIEI". Organizatorii: reprezentanți ai secției de bioinformație a Asociației științifice și tehnice de telecomunicație și electrotehnică.

De fapt, problema telepatiei ca obiect de cercetare științifică nu este nouă în U.R.S.S. Începînd din anul 1920, eminentul psihiatru rus Vladimir Bekhteriev, academicienii Alexandr Leontevici și Pavel Lazarov, profesorul Leonid Vassiliev — membru corespondent al Academiei de medicină din U.R.S.S. (decedat în 1966) au început studiul misterioaselor sugestii de la distanță.

TELEPATIA EXISTĂ ÎN MOD OBIECTIV

În 1959 un eminent savant străin scria despre laboratorul profesorului Leonid Vassiliev din Leningrad: „Lumea occidentală ar trebui să-și revizuiască opinia asupra dezvoltării științei în U.R.S.S. S-a întîmplat în această țară un eveniment tot atît de important ca și cucerirea Cosmosului, legat de astă dată de însăși ființa umană. Nici un parapsiholog occidental nu a prevăzut faptul că universitățile sovietice vor fi primele care vor organiza un laborator parapsihologic subvenționat de stat".

Leonid Vassiliev este omul care a dat un impuls cercetării de parapsihologie în jurul anilor 1960. În această perioadă, Editura pentru literatură politică din Moscova a publicat lucrarea lui Leonid Vassiliev asupra telepatiei, în timp ce Academia de științe din Ucraina a tipărit lucrarea inginerului Kajinski intitulată: „Telecomunicația biologică".

O dovadă a numărului crescînd al pasionaților de problemele parapsihologiei este crearea în anul 1965 a unui centru de bioinformatică. Aci, savanți de diferite specialități se ocupă de studiul fenomenelor misterioase ale psihicului uman. O primă afirmație susținută de doctorul în medicină Lazar Sucharebski pornește de la faptul că aptitudinile telepatice erau aptitudini normale la strămoșii noștri îndepărtați. Un om putea să transmită, în vechime, celorlalți aflați la mari distanțe un semnal de pericol. Odată supus focul, fumul sau flacăra unui cămin devin semnalul de alarmă pentru omul preistoric. Dezvoltarea civilizației a făcut inutilă comunicarea telepatică: puternici concurenți (poșta, telefonul, radioul, televiziunea etc) reduc necesitatea schimbului de informații telepatice.

Prof. Kogan, unul dintre savanții contemporani care nu se îndoiesc de existența telepatiei, susține, printre altele că: „transmisiunea informației telepatice nu contrazice cu nimic legile naturii..." Punctul de vedere al lui Kogan se sprijină pe teoria informației și pe teoria propagării undelor electromagnetice. Adversarii telepatiei, dimpotrivă, susțin că ipoteza lui Kogan nu a fost încă demonstrată. Știința nu a ratificat încă existența altor „unde cerebrale" de natură psihică, diferite de cele pe care le cunoaștem. De fapt, ar fi vorba de împrejurări excepționale, mai mult sau mai puțin convingătoare.

CONDIȚIILE INDUCȚIEI ȘI RECEPȚIEI

Pavel Naumov — doctor în științe pedagogice și psiholog — recomandă o selecție a persoanelor destinate experiențelor telepatice. El remarcă faptul că există oameni dotați pentru telepatie într-o măsură mai mare decît ceilalți. Dintre aceștia fac parte, de obicei, gemenii, nevăzătorii sau persoanele hipoacuzice. Un fapt demn de menționat: unele fete cu aptitudini telepatice, fiind îndrăgostite de un tînăr, pot recepționa corect pînă la 40 la sută din imaginile transmise de acesta pe cale telepatică. Legăturile biologice dintre mamă și copil sînt incontestabile. Cercetări efectuate într-o maternitate din Moscova au demonstrat că în momentul în care copilul plînge, mama care se află într-o încăpere îndepărtată, și deci nu-l poate auzi plîngînd, manifestă o stare de nervozitate, de neliniște. Iată și reciproca acestui caz: în momentul în care mama are senzații fizice dureroase, copilul plînge. Experimentele au demonstrat acest adevăr în 65 la sută din cazuri.

Profesorul H. Kogan solicită cercetătorilor din domeniul parapsihologiei să pună accentul pe elaborarea ipotezei electromagnetice, singura, după părerea sa, care ar putea să explice natura telepatiei. Eduard Naumov, un alt psiholog, consideră, dimpotrivă, că „natura fizică a telepatiei nu trebuie căutată numai în teoria electromagnetică, ci trebuie privită ca un complex de cîmpuri electromagnetice gravitaționale și de altă natură". Aceste dispute au dus la organizarea unui centru de parapsihologie tehnică și biointroscopie, sub egida Asociației științifice și tehnice a constructorilor de aparate de măsurat din U.R.S.S.

Juri Kamenski, un bine cunoscut biofizician pentru experiențele sale pe viu în verificarea transmisiunilor telepatice, își bazează cercetările pe teorii proprii. În timpul ședințelor de comunicare telepatică care au avut loc între subiecți din Moscova și Novosibirsk, pe de-o parte, și Moscova și Leningrad, pe de altă parte, Kamenski a jucat rolul unui „inductor" (transmițător de informații). Aceste experiențe l-au determinat să-și formuleze condițiile fundamentale necesare unor transmisiuni telepatice de imagini la distanță. *Mai întîi, ne asigură biofizicianul sovietic, trebuie să avem „condiții de confort": nici o tensiune în altitudine, nici un fel de oboseală în ajunul experienței, excluderea obiectelor inutile din cîmpul vizual, lumină difuză etc. În al doilea rînd: subiectul trebuie să se simtă bine, să nu aibă nici un fel de griji și emoții. O a treia condiție impune o pregătire psihologică — subiectul trebuie să cunoască cu exactitate datele problemei, să fie sigur de succesul experienței, întrucît lipsa de încredere în mijloacele sale telepatice îl poate împiedica să se concentreze. Subiectul receptor trebuie să fie într-o stare de totală și perfectă destindere, să se străduiască să nu gîndească nimic. Acesta trebuie să-și asigure „o stare de transă pasivă", fără să doarmă. Atenția subiectului-inductor va fi concentrată asupra obiectului a cărui imagine trebuie să o transmită. El nu trebuie să aibă nici un „dialog interior", ci să înceapă prin a pipăi acest obiect pentru a avea mai întîi o reprezentare „cutanată", ca apoi să și-l poată reprezenta mental. Și, în sfîrșit, subiectul-inductor trebuie să-și reprezinte chipul subiectului-receptor și să și-l imagineze privind și pipăind obiectul din fața sa. O dată realizate aceste condiții în laboratoarele din Moscova, 34 de persoane-subiecți au recepționat corect 7 imagini din 10. Se înțelege de la sine că nici subiecții-receptori, nici subiecții-inductori nu știau dinainte mesajul care trebuia transmis.*

Ing. Vladimir Fidelman, un alt pasionat al parapsihologiei, a efectuat o experiență prin care a verificat posibilitatea unei transmisiuni telepatice a cifrelor pe distanțe variind de la cîțiva metri la kilometri întregi. Iată în ce constă metoda lui Fidelman: în locul imaginii unei cifre pe care subiectul-inductor se străduia să și-o întipărească în imaginație într-un răstimp oarecare, și cu prețul unui mare efort, i s-au înfățișat pe un ecran o serie de imagini succesive ale aceleiași cifre. Subiectul-inductor a efectuat această transmisiune nu în mod continuu, ci printr-o serie de impulsuri, la scurte intervale de timp. Experiența lui Fidelman a fost asemuită cu „o incantație mută", iar subiectul în cauză a fost socotit un fel de maniac care ar repeta 2-2-2... sacadat. Experiențele au mai arătat că, deseori, la începutul recepției, imaginea care se formează în mintea subiectului-receptor nu corespunde cu imaginea transmisă. Dar, după un oarecare timp, imaginea se stabilizează în conștiința acestuia; cifrele au făcut ca acest proces să se evidențieze în mod pregnant. Subiectul-receptor primește definitiv imaginea, după ce subiectul-inductor a repetat-o de mai multe ori. Un bun subiect-receptor vede imaginea destul de clară timp de 7 pînă la 10 secunde, după începerea transmisiunii. Savantul susține că orice persoană ar putea transmite imagini ale cifrelor. Din 135 de cifre, transmise de Fidelman la o distanță de doi km, numai 35 dintre ele au fost recepționate incorect, ceea ce confirmă justețea ipotezei de mai sus.

TELEPATIA — UN DOSAR CARE RĂMÎNE DESCHIS

Savanții sovietici afirmă că rezultatele obținute pînă în prezent sînt suficiente pentru atestarea existenței „efectului telepatic". Utilizînd același subiect-inductor și același subiect-receptor, plasați la distanțe diferite, este ușor să se determine cu multă precizie influența pe care o poate exercita distanța sau vreun obstacol oarecare asupra vitezei de transmisie a imaginii. Se poate verifica chiar și posibilitatea interceptării unei transmisii telepatice. Rămîne însă deschis dosarul cercetării aspectelor informaționale ale parapsihologiei. Pînă în prezent nu s-au elaborat încă criterii obiective menite să aprecieze cu justețe rezultatele unei experiențe de acest gen. Un subiect-inductor, de pildă, transmite descrierea unei farfurii. Subiectul-receptor răspunde: „este vorba de ceva rotund, de porțelan alb"; „sînt mai mult ca sigur că e o farfurie". Deși imaginea primită nu corespunde pe deplin obiectului transmis, ea este exactă parțial. În acest caz, cum vom putea oare evalua o asemenea experiență? Kogan a declarat unui ziarist că se află în posesia unui algoritm cu șase indici care-i permite să determine gradul de justețe a imaginii primite în cursul unei transmisiuni telepatice. Acest algoritm reflectă sub o formă cifrată culoarea, dimensiunile, materialul imaginii. Se înțelege că nu este algoritmul ideal pentru a se putea măsura toate experiențele telepatice.

Eduard Naumov susține însă următorul punct de vedere: studiul parapsihologiei nu trebuie să se limiteze doar la domeniul telepatiei. Parapsihologii trebuie să-și axeze cercetările asupra transmiterii informației din punct de vedere fiziologic, matematic și fizic. Este necesar să se stabilească — spune el — exactitatea raporturilor dintre „bagheta magică", adică dintre șarlatanie și știință, deci viziunea cutanată-optică (domeniul biointroscopiei).

Parapsihologia este un domeniu științific nou și cu multiple rezonanțe sociale. În cadrul acestei științe se vor putea cerceta incompatibilitatea sau compatibilitatea biologică a unui om sau a unui grup de oameni. O precizare: este vorba de compatibilitatea biologică și nu psihologică. Despre ce este vorba, la urma urmei? Mulți au observat, desigur, că, în cadrul unei reuniuni, un om care a adormit incită pe ceilalți să facă același lucru, în ciuda tuturor eforturilor acestora. Pe de altă parte, oamenilor li se întîmplă să încerce un sentiment de antipatie involuntară pentru o anume persoană. Aceste cazuri au o bază materială: într-adevăr, emoțiile, stările sufletești se reflectă în activitatea electrică a creierului. Transmiterea stărilor emoționale de la un individ la altul are loc, deoarece creierul unuia poate „impune" ritmul său de activitate electrică creierului celuilalt. *Ce legătură există între aceste fapte și parapsihologie? Nu este nici mai mult, nici mai puțin decît telepatie spontană. În acest caz, nu mai transmitem imagini, ci emoții. Studiul acestei noi discipline poate lămuri multe probleme în suspensie ale relațiilor dintre indivizii care trăiesc în grup. Poate servi la alegerea indivizilor-receptivi capabili să-și asume sarcini importante, la rezolvarea traiului în comun al celor mai diverse temperamente, la explicarea comportamentului fraților gemeni etc.*

Actualele cercetări din domeniul parapsihologiei antrenează studiul unor discipline dintre cele mai diverse, *întrucît ea își va găsi largi aplicații în învățămînt, în transmiterea informației (informatică), criminalistică, medicină, sociologie etc. În Olanda, de pildă, se predau la unele universități aplicațiile parapsihologiei în criminalistică.*

Savanții sovietici au realizat și un film științific asupra experiențelor lor de laborator: o femeie de 40 de ani s-a așezat în fața unei mese lăcuite. Pe această masă se aflau o busolă, un cilindru metalic și niște chibrituri. Privind fix busola, femeia își întoarce capul într-o parte și alta cu multă greutate, ca și cum ar fi trebuit să învingă o rezistență invizibilă și deodată acul busolei începe să se zbată. Mereu, fără a-și lua ochii de la busolă, femeia își pleacă capul și descrie cercuri în jurul acesteia. Acul busolei aleargă: peste un minut însăși busola începe să salte pe masă. Supunîndu-se privirilor femeii, busola înscrie cele mai neprevăzute traiectorii. Este o experiență din domeniul TELEKINEZIEI.

Asistăm oare la o grosolană mistificare, la o crasă manifestare de șarlatanism sau, dimpotrivă, ne aflăm în fața unui fenomen necunoscut de știință? Naumov este de părere că problema telekineziei merită să fie studiată, deoarece reprezintă un nou capitol al comunicației cerebrale dintre om și obiecte.

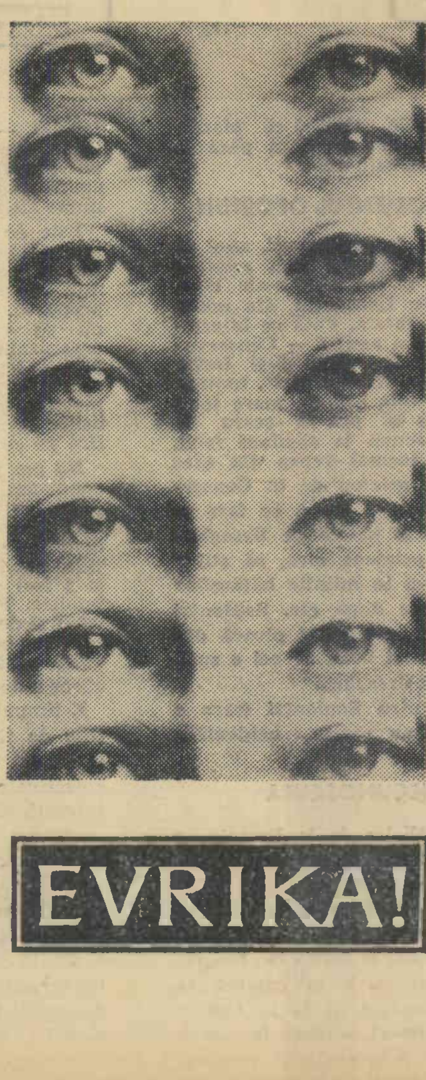
★

În cazul în care o expediție rătăcită ar dori să transmită că i s-a întîmplat o nenorocire, membrii ei vor putea recurge în viitor la legătura telepatică. Relația telepatică va mai putea fi de asemenea utilizată și de către piloții navelor cosmice în cazul în care instalația radio s-ar defecta. Ar fi deajuns atunci să se transmită pe cale telepatică cifra 5, de exemplu, pentru ca pe pămînt să se știe că radio-ul nu mai funcționează și să se ia măsurile de rigoare.

Iată dar pe meridianele lumii o nouă știință, o știință care sondează spiritul și creierul omenesc, șterge distanțele dintre indivizi, dezvăluie relația dintre materia inertă și om. Cine știe cîte alte surprize nu va aduce mîine omenirii telepatia, care și-a primit viza științifică!

Traducere și prelucrare de Marta CUIBUȘ

(După un articol din revista PLANETE)

EVRIKA!

DOMINAȚIE, MANIPULAȚIE, CONTESTAȚIE (III)

LUNA MAI A STUDENȚILOR FRANCEZI

În Franța, într-un context social specific și cu un dispozitiv deosebit de complex și contradictoriu al forțelor angajate, mișcarea studențească urmează în mare aceeași cale — de la contestația universitară la cea socială, dar ia forme mai violente, împletindu-se totodată cu marile greve muncitorești. Inițial, revendicări universitare care se lovesc de autoritate (Nanterre — Sorbonne) duc la puternice mobilizări : adunările proclamă constituirea nu doar a „universității critice" (ca în R. F. a Germaniei), ci a „puterii studențești", iar ocuparea localurilor, manifestațiile de stradă și baricadele exprimă simbolic deplina opoziție a studenților față de sistem luat ca întreg. Vicepreședintele U.N.E.F., Jacques Sauvageot, sublinia că în acțiunile din mai **esențialul nu era de a obține conducerea universității în cadrul sistemului capitalist, ci ca, prin intermediul „puterii studențești", să fie introdusă contestația permanentă.**

Reprezentantul P.C.F., la schimbul de opinii desfășurat la 12—13 iunie la Praga ca inițiativă a revistei „Probleme ale păcii și socialismului" în legătură cu particularitățile etapei actuale și perspectivele avîntului mișcării de tineret în țările capitaliste, arăta : în Franța **„la sfîrșitul lunii aprilie mișcarea muncitorească, eficace și profundă, nu intrase încă în faza dezvoltării accelerate, care a început ceva mai tîrziu. Dimpotrivă, mișcarea studențească a atras atenția întregii societăți înainte de a se contopi cu cealaltă mișcare, mai amplă și mai importantă".** Considerînd că mișcarea studenților reflectă cu acuitate contradicțiile profunde ale orînduirii capitaliste și susținînd mai ales lupta lor pentru reforma învățămîntului — Partidul Comunist Francez a insistat îndeosebi asupra necesității alianței dintre muncitori și studenți și asupra rolului hegemonic al proletariatului. Totodată, ținînd seama de eterogenitatea mișcării, P.C.F. a avertizat împotriva stîngismului, împotriva acțiunii a ceea ce a denumit **„grupusculele"** organizatoare ale demonstrațiilor inoportune și provocărilor care puteau face jocul reacțiunii și guvernului.

ANUL STUDENȚILOR ITALIENI

În Italia, particularitățile mișcării studențești se datoresc în mare parte contextului social general, faptului că ele s-au produs în condițiile uneia din cele mai puternice tentative reformiste ale cercurilor conducătoare, cît și relațiilor specifice cu partidele stîngii. Concretizată prin acțiuni de amploare, revendicative și politice, ce au culminat în numeroase centre cu ocuparea universităților, ciocniri cu autoritățile și forțele de represiune, greve și manifestații — revolta tineretului universitar și-a afirmat cu toată puterea, în același timp, autonomia, caracterul deschis de stînga, sensul anticapitalist. O dată cu aceasta, în procesul analizei realităților și raporturilor de clasă **s-a produs delimitarea necesară între grupurile** — reduse ca audiență — **care pretind că studenții sînt singura forță revoluționară sau cel puțin „detonatorul" oricărei mișcări de contestație și forțele majoritare, care, fără a adera în întregime la politica partidelor de stînga și menținînd autonomia mișcării, consideră că ea trebuie să se plaseze alături de lupta muncitorească. „Mișcarea trebuie să ducă o acțiune de contestație definită și conformă rolului ei specific și nu să-și propună să joace un rol voluntarist și hegemonic pe plan politic general... Este necesar să se definească limitele politice ale contestației pe plan universitar și să se sesizeze conexiunile dintre această luptă și strategia luptei revoluționare la nivelul politic general"** scria Oreste Scalzone în articolul publicat în revista „Quindici" despre ocupația Universității din Roma.

Partidul Comunist Italian a dat o apreciere pozitivă mișcării studențești, considerînd-o ca aspect al radicalizării maselor, ca simptom al crizei generale a capitalismului și imperialismului. Analizînd existența diversității de poziții din mișcarea studențească, delimitîndu-se și criticînd limitele și iluziile mișcării, P.C.I. a pornit de la ideea că esențială este coeziunea forțelor de tineret și studențești cu forțele muncitorești organizate. Criticînd în acest sens concepția pietrificată, nedialectică cu privire la deosebirea de poziții dintre aceste mișcări, care duce mai degrabă la divergențe decît la claritate, Giulietto Chiesa întreba la aceeași discuție menționată mai înainte : **„Trebuie să zăbovim asupra greșelilor mișcării studențești ? Să ne oprim la denaturările ei ideologice evidente ? Să-i atacăm pe studenți de fiecare dată cînd aceștia critică partidele comuniste și organizațiile sindicale și manifestă lipsă de înțelegere față de ele ? Sau trebuie să-i atragem de partea noastră consimțind ca cele mai acute probleme ale polemicii să fie temporar lăsate la o parte ?"** Consecvent unei asemenea orientări, P.C.I. s-a străduit să ofere studenților cele mai mari posibilități

dialectica ideilor

pentru a se întîlni cu clasa muncitoare pe planul acțiunilor practice și al dezbaterilor teoretice, neexcluzînd și necesitatea abordării în spirit autocritic a unora dintre aspectele criticate de mișcarea studențească, susținînd revendicarea de autonomie a mișcării studențești specifică condițiilor în care aceasta se dezvoltă etc.

Caracteristică pentru poziția P.C.I. față de mișcarea studențească este nu numai întîlnirea dintre Luigi Longo și liderii mișcărilor studențești, consacrată problemelor relațiilor dintre partid și mișcarea tineretului universitar, dar și aprecierea acestuia și anume : **„Mișcarea studențească, luptînd pentru revendicările ei în cadrul rînduielilor universitare, a pus la ordinea zilei un mod original de luptă împotriva sistemului și o serie de probleme de strategie și tactică. Trebuie să recunoastem că, în mod concret, ea a zdruncinat situația politică din Italia și a avut și are o mare valoare pozitivă pentru că s-a manifestat larg ca o mișcare ce subminează sistemul social italian".**

Oricît de succintă și incompletă, analiza de pînă aci scoate în evidență faptul că revolta studenților occidentali poate fi înțeleasă numai ca parte organică și, totodată, revelatoare a contextului social-general al societății capitaliste dezvoltate de azi. Un scriitor (Witold Gombrowicz) observa că, de fapt, criza tinerilor e o criză a adulților ; și mai exact s-ar putea spune că ea e o criză a societății adulte, respectiv a capitalismului contemporan.

DE LA APOLITISM LA PROVOCARE ȘI LA CONTESTAȚIE.

Sensul major al mișcării este politic și social, avînd o orientare marcat anticapitalistă, de contestație a establishmentului ca sistem constituit în întregul lui, unind dominația și manipulația. Mișcarea tineretului occidental cunoaște așadar în prezent o **etapă nouă,** etapă pe care am putea-o numi **o contestație,** contrastînd și depășind net nu numai catatonia, indiferentismul social și politic, **apolitismul** ce caracteriza o mare parte a tinerilor în perioada de după cel de-al doilea război mondial, ci și formele ulterioare ale **provocării,** reprezentate prin proliferarea unor curente — la rîndul lor diverse — ca blousons noirs, beatnicii, provos, capelloni sau hipies. **Contestația** preia unele din elementele de provocare, dar le direcționează de la modul de viață, regulile de integrare socială cotidiană, îmbrăcăminte, purtări și obiceiuri spre problemele majore ale destinului tînărului în societate, condamnînd totodată evaziunea, protestul deviat, comportările antisociale caracteristice „modelor" amintite mai înainte.

Pentru prima dată în Europa occidentală sîntem în prezența unei mișcări de masă a studenților care desfășoară o activitate politică cu caracter de stînga. **Nu se poate considera, desigur, că mișcarea studenților este deja o forță matură, cu obiective socialiste clare sub raport teoretic și cu o strategie și tactică juste pe plan practic. Ea este o mișcare socială cu o puternică tentă mic burgheză și de aceea supusă la numeroase deformări ideologice. Prin intermediul ei însă mase însemnate de tineri își exprimă și și-au exprimat deja aspirații anticapitaliste, antiautoritare, antiimperialiste.**

Revolta studenților occidentali se înscrie astfel ca una din realitățile complexe ale lumii contemporane, obiect de studiu necesar al sociologiei și politologiei marxiste, chemate să exprime un punct de vedere științific în ansamblul discuției ample în jurul fenomenului. Atît partidele comuniste cît și toate celelalte forțe ale stîngii și în general grupările și personalitățile politice din Occident trec în perioada actuală printr-un proces de analiză, adeseori incluzînd poziții divergente, a realităților mișcării studențești, inclusiv în dimensiunile ei prospective spre a-și stabili propria poziție.

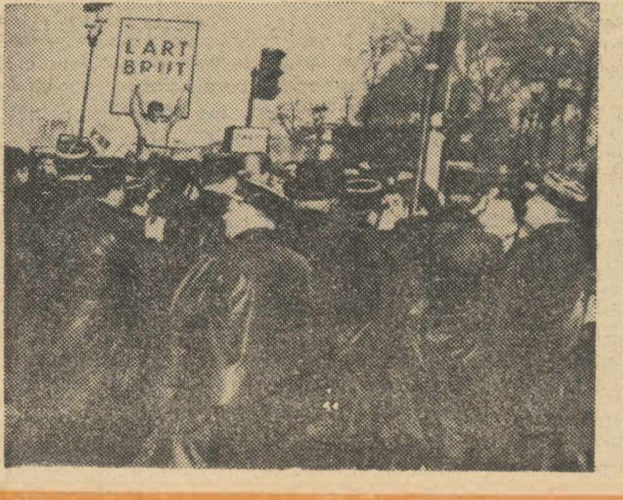
Înțelegerea lucidă a caracterului și sensului revoltei studențești presupune o atitudine care să evite în același timp apologia și blasfemarea, care să analize atît meritele cît și limitele practice și ideologice ale mișcării.

Dintre aceste limite s-ar putea aminti :

În primul rînd — problema semnalată și mai înainte a integrării mișcării studențești în ansamblul strategiei forțelor de stînga, implicînd combaterea tendințelor hegemonice, contestarea teoriilor după care mișcarea studenților ar fi „singura" sau „cea mai decisă" forță revoluționară în raport cu proletariatul așa-zis „integrat" sau a concepțiilor care prin „autonomie" înțeleg ruperea studenților de restul forțelor sociale ce se opun capitalismului contemporan. **În al doilea rînd** — analiza și critica în conceptul „spontaneității" și „opunerii globale" a studenților, a concepțiilor anarhiste care contestă valoarea oricărei organizări și ideologii și nu numai a celor reacționare, birocratice etc. și care prin teoria „minorităților care acționează" pun „grupurile conștiente" în pericolul ruperii și contrapunerii față de „masă". **În al treilea rînd** — respingerea concepțiilor influențate de teoria „convergenței sistemelor" care duc la identificarea falsă, forțată, a situațiilor și mobilurilor de actiune ale studenților în contextele diferitelor orînduiri sociale, sub pretextul asemănărilor legate de procesele industrializării, dezvoltării raporturilor statale, sociale, ideologice și culturale ale lumii moderne.

Amploarea și complexitatea revoltei studențești occidentale (care trebuie considerată cu ponderea ei reală, dar relativă, ca o componentă a ansamblului luptei tineretului contemporan din întreaga lume) justifică constituirea și dezvoltarea, pe fundamentul marxismului creator, a unei **sociopolitologii comuniste a tinerei generații** — știință a cauzelor, caracterului și mobilurilor acțiunii tineretului ca forță politică și socială a lumii de azi. Analiza mișcării tineretului în unitate cu contextul social general, dar și cu particularitățile sale specifice, caracterul interdisciplinar — sociologic, politologic, etic și dimensiunea prospectivă sînt condiții indispensabile ale unei asemenea cercetări chemate să contribuie activ la cunoașterea și modelarea forțelor aflate azi la ucenicia vieții sociale, dar care mîine vor constitui însuși subiectul istoriei.

Fred MAHLER

Locul și rolul intelectualului în societatea contemporană constituie în ultima vreme o temă predilectă pentru dezbaterile organizate de unele institute de studii și cercetări, pentru congrese și simpozioane curente, polarizează patosul civic al studențimii de pe toate meridianele. Dată fiind importanța covîrșitoare a participării tot mai active a intelectualității înaintate la mișcarea comunistă și muncitorească, la lupta maselor pentru progres social și pace, acest subiect este abordat de asemenea în presa comunistă atît în țările socialiste cît și în cele capitaliste, misiunea luminoasă a acestei categorii sociale fiind subliniată nu o dată cu căldură și prețuire.

O preocupare susținută a avut în acest sens Institutul „Antonio Gramsci" de pe lîngă C.C. al Partidului Comunist Italian, preocupare reflectată între altele și de articolul din „Unità", din care reproducem mai jos ample extrase.

„Intelectualii și partidul"

de Giovanni Berlinguer

Raportul actual dintre intelectualii de profesie și acel intelectual colectiv, care este partidul de tip nou al clasei muncitoare, a constituit tema principală a adunării organizată de Institutul Gramsci, ca un moment pregătitor al celui de-al XII-lea Congres al P. C. I.

Cine își amintește de ajunul celui de-al VIII-lea Congres (1956), de relațiile încordate de atunci dintre partid și intelectuali, de unele lunecări spre social-democrație și de alte eschivări de la politica activă, are un punct de referire precis. Astăzi nu există o fugă, ci o cursă a noilor generații intelectuale spre angajarea politică. Are loc o scădere de prestigiu nu numai a social-democrației, ci și a interclasicismului catolic. Există un interes față de marxism și față de ideile revoluționare cum n-a existat niciodată în Italia. Și adevărata greutate a P.C.I. constă în prezent în a se confrunta și a se afirma ca forță conducătoare a unui potențial nou și mare de energie și de interese, în a da o perspectivă politică și o elaborare teoretică adecvată.

Pentru aceasta trebuie în primul rînd să înțelegem schimbările substanțiale intervenite în locul ocupat în societate de intelectuali. Pe scurt, discuția și experiențele recente au indicat drept noi puncte de referire.

A) **O dată numerică** — Pentru prima dată raportul dintre intelectuali și clasa muncitoare, pe care Gramsci îl considera esențial pentru revoluția din Occident, poate deveni raport între mase de intelectuali și mase de muncitori. Gîndiți-vă, de exemplu, la faptul că peste opt milioane de tineri frecventează școlile italiene, care au devenit astfel cel mai mare „agregat social" al unei societăți care, în alte domenii, tinde spre dezagregare. Mai gîndiți-vă și la schimbarea raportului numeric dintre tehnicienii și muncitorii din fabricile moderne și la dezvoltarea mai mare a activităților terțiare (pe care le desfășoară în proporție mai mare intelectualii) în comparație cu industria și agricultura.

B) **Un raport de structură** — Pentru prima oară știința (și o dată cu ea și celelalte expresii ale culturii, din ce în ce mai legate între ele prin interdisciplină) capătă rolul de forță imediată de producție, începe să devină sectorul hotărîtor al activității omului. Contradicțiile care iau naștere acolo unde se creează, se predă și se aplică știința, conflictele din ce în ce mai dramatice și mai incurabile dintre dezvoltarea științifică și orînduielile actuale ale lumii, alternativa astăzi posibilă dintre manipularea totală și eliberarea integrală a oamenilor; acestea devin teme esențiale ale luptei de clasă.

C) **Un proces de unificare socială** — Se lichidează treptat deosebirile (existente în perioada în care a fost formulată de Gramsci) dintre intelectualii organizați, legați de noile forme de producție, și intelectualii tradiționali, expresie a continuității istorice și a independenței relative de grupul social dominant. Medicul, arhitectul, profesorul, savantul, artistul sînt implicați în relațiile capitaliste de producție. Ei sînt în parte asupritori, în parte cei mai mari asupriți și frustrați. Raportul dintre clasa muncitoare și intelectuali nu se mai dezvoltă ca un aspect al alianței cu păturile medii, ci ca bază a unei unități mai ample a clasei antagoniste capitalului.

D) **O nouă poziție politică** — Revolta studenților, extinsă aproape în întregul Occident, confirmă și chiar „anticipează" (prin criticarea falsei bunăstări și a golului ideologic al capitalismului, prin căutarea frămîntată a unui socialism care să elibereze radical energiile creatoare ale omului) noul rol revoluționar al intelectualilor. Cei care considerau mișcările studențești drept o modă trecătoare vor trebui să-și reconsidere părerea în fața persistenței și a recentei extinderi a acestor mișcări în Mexic, Brazilia, Uruguay, Anglia. Italia — și ea în ultimul timp, după cum spune colaboratorul ziarului „Unità" — a cunoscut noi forțe pe cîmpul de luptă; elevii din școlile medii, elevii din școlile tehnice și profesionale, școlile din sud, și printre adulți se agită profesorii, cineaștii, savanții din Consiliul Național al Cercetărilor, se organizează chiar și redactorii telejurnalului și își dau demisia, pentru a protesta împotriva poliției, chiar și rectori și președinți ai Universității din Messina.

Lupta de clasă nu este așadar „caracterizată în primul rînd de o încercare de ofensivă ideologică distrugătoare a imperialismului, care se îndreaptă îndeosebi spre tinerele generații, inclusiv cele din țările socialiste", ci de criza crescîndă a ideologiilor imperialiste și a filozofiilor „neutre" sau „neistorice", și în general de dificultatea pentru forțele comuniste de a promova o ofensivă politică și teoretică în stare să unească toate noile forțe disponibile.

Italia a reprezentat în ultimele perioade — printr-o sudură adesea polemică, dar reciproc rodnică, între noile generații intelectuale și forțele „tradiționale" ale clasei muncitoare — experiența probabil cea mai înaintată din Occident. Cu toate acestea, dificultățile și contradicțiile care apar în permanență, existența unor zone vaste de pasivitate și neînțelegere, discrepanța considerabilă dintre conștiința revoluționară care se formează și influența directă a P.C.I. și a F.G.C.I., i-au determinat pe mulți tovarăși să se oprească asupra defectelor, lipsurilor, limitelor acțiunii culturale și teoretice a partidului și ale inițiativei intelectualilor comuniști...

...Îndrăzneala în teoretizare a constat adesea în „justificarea" a posteriori a îndrăznelilor politice efective înfăptuite de conducătorii partidului. Axa „politicii culturale" au constituit-o disciplinele umaniste, în timp ce astăzi la aceasta trebuie de adăugat angajarea față de știința economică, teoria politică, sociologia, politica față de învățămînt și de cercetarea științifică, care reprezintă nu numai domeniul principal al „muncii din rîndurile intelectualilor", ci și o condiție pentru eficiența politică globală a partidului.

Elaborarea teoretică trebuie, așadar, să aibă o linie a sa, mai independentă, și să se împletească la un nivel mai înalt cu acțiunea politică. Calea italiană spre socialism presupune o confruntare teoretică permanentă și o strînsă interdependență cu toate curentele de gîndire și cu experiențele revoluționare care se înfăptuiesc în lume.

Marxismul însuși, eurocentric ca origine, se poate îmbogăți cu noi surse și cu noi părți integrante; astăzi nu este numai, cum scria Lenin în 1913, „succesorul legitim a tot ceea ce omenirea a creat mai bun în secolul al XIX-lea; filozofia clasică germană, economia politică engleză și socialismul francez". Astăzi este fiul secolului XX, al noilor culturi apărute în alte continente, al revoluției științifice și tehnologice, al proceselor de emancipare pe care a știut să le provoace pretutindeni în lume.

Și în Italia cultura gramsciană, atît de fecundă în unele domenii (ca istoriografia), nu poate să se oprească la o definiție a naturii omului, considerată drept „complexul relațiilor sociale". Aceasta ar însemna neglijarea istoriei naturale a omului, a antropologiei evolutive a acelor nevoi omenești pe care capitalismul le reduce în mod atît de exasperant și pe care societățile socialiste pînă în prezent dezvoltate nu reușesc să le satisfacă pe deplin, a acelor încordări sociale care se manifestă la nivelul familiei, a raportului educativ, a represiunii instinctuale, a comportamentului omului și care pot fi recuperate pentru politica și teoria marxistă. De altfel, Gramsci a acționat — s-a constatat acest lucru — fără să cunoască filonul antropologic al gîndirii lui Marx, „Manuscrisele din 1844" și „Grundrisse", publicate abia recent, fără să poată confrunta intuițiile lui Marx cu noile cunoștințe ale omului, care s-au dezvoltat abia în ultimele decenii în mod rodnic (confirmînd nucleul esențial al marxismului, dar punînd noi probleme).

Ne-am referit la unele conținuturi noi ale cercetării teoretice pentru a marca — ajungînd la unele concluzii operative — ce reînnoire profundă este necesară printre instrumentele de politică culturală și de contribuție teoretică a partidului. Institutul Gramsci, prin prestigiul și legăturile internaționale deja obținute, poate deveni locul fundamental de întîlnire între intelectualii comuniști sau cu tendințe marxiste. Revistele (dintre care unele transformate considerabil) pot face loc unor noi teme și semnături, pot deveni centre de legătură și de confruntare cu numeroasele reviste și publicații „spontane" apărute în acești ani și adesea foarte răspîndite. „Editori Riuniti", pe baza unor recente succese (culegerea „Il punto"), se pot specializa îndeosebi în publicațiile politice și în adîncirea teoretică a actualității internaționale, intensificînd contactele cu cititorii tineri și exigenți. Pot fi experimentate noi instrumente, legate de instituții „externe" ca universitățile și întreprinderile locale.

Esențialul este ca fiecare forță intelectuală validă, prezentă în partid sau dispusă la confruntare, să primească o răspundere și să fie chemată să gestioneze și să transforme instrumentele politicii culturale și ale colaborării teoretice...

Această participare la dezbatere nu se va face „la rece", ci în cursul unei crize politice naționale destul de profunde și de lupte sociale care nu cu probabil precedent, prin amploarea și calitatea obiectivelor, în ultima perioadă a istoriei noastre. Clasa muncitoare italiană și organizațiile ei confirmă în practică acel rol revoluționar care este adesea contestat. Din luptele muncitorilor și din luptele din domeniul învățămîntului, care constituie astăzi două momente principale ale luptei sociale, poate lua naștere o „sudură" mult mai amplă și mai stabilă decît cea, deja atît de importantă, de la alegerile din 19 mai, și poate apărea o nouă prespectivă politică. Practica socială poate fi legată de noi cuceriri teoretice, reconsiderînd astfel metoda fundamentală a marxismului.

COPENHAGA:

O convorbire cu OLE LISSE, președintele Uniunii Studenților din Danemarca, realizată de trimisul nostru, Eugen Patriche

● OPT ANI DE STUDIU AJUNG PENTRU UN FILOLOG ? ● POȚI FI STUDENT LA DOUĂ FACULTĂȚI DEODATĂ ? ● PROTESTĂM ! FIZICIENII NU POT FI VECINI CU STUDENȚII DE LA EDUCAȚIE... FIZICĂ ! ● A-I AVEA PE CEI MAI DEȘTEPȚI LA UN LOC, IATĂ O PROBLEMĂ DE SPAȚIU.

Uniunea națională a studenților din Danemarca — D.S.F. — e formată din 16 organizații locale, totalizînd 40 000 de studenți, dintre care jumătate reprezintă Universitatea din Copenhaga. Condusă de un comitet executiv compus din numai 8 persoane, D.S.F. și-a afirmat în ultimul timp personalitatea, reușind să-și canalizeze preocupările către un program concis de democratizare și perfecționare a sistemului de învățămînt. Comisii speciale încearcă să formuleze politica de reforme concrete în domeniul profesional, îndeosebi, social și financiar. Vizitîndu-i pe colegii noștri danezi la sediul uniunii de la etajul 2 al clădirii de pe Knabostraede, nu departe de Universitate, am aflat că principala problemă aflată în dispută, la ora actuală, este însăși structura sistemului de educație. OLE LISSE, președintele D.S.F., ne-a oferit primele precizări :

OLE LISSE : Ce s-ar putea spune despre sistemul danez de învățămînt ? Mai întîi, că este foarte complicat. Încă din liceu, tinerii sînt îndrumați pe căi destul de întortocheate. Dacă își aleg ramura practică, în liceu, nu mai au după absolvire nici o cale de acces spre învățămîntul superior. Și mulți elevi merg spre această ramură, care asigură rapid o slujbă concretă. Pentru unii facultatea se înfățișează drept un fel de reputație a incertitudinii. Poate din cauză că durata studiului universitar e foarte mare. Studenții de la drept sau litere, de pildă, trebuie să studieze 7—8 ani, cei de la economie — 6—7 ani, cei de la institutele tehnice și politehnice — 6 ani — 6 ani jumătate, arhitecții — 5 ani plus 8 luni de practică și numai agronomii au în față 3 ani. Există apoi un sistem foarte diversificat de școli superioare. Avem, de exemplu, trei feluri de studenți electroniști în școli de 3 ani pentru a deveni tehnicieni-practicieni, de 5 ani pentru ingineri cu pregătire generală, de 6 ani pentru specialiști cercetători. Sistemul e aidoma și în alte ramuri... în muzică, de pildă.

— Unde anume vedeți inconvenientele acestui sistem de educație ?

OLE LISSE : În primul rînd se reduce posibilitatea studentului de a alege, de a-și schimba chiar meseria. Apoi, printr-o specializare exagerată se rup conexiunile între cunoștințe și între științele înrudite. Studenții de la Școala de ziaristică, instituție mai mult particulară, legată de interesele concrete de cadre ale marilor cotidiene, ar dori să fie conectați cu Universitatea, cu literele, cu filozofia. Și în cadrul Universității tinerii studiază separat economia, științele sociale, științele politice, limbile străine, fără să aibă posibilitatea de a lega aceste domenii înrudite, fără a avea o bază comună pentru un tip larg de educație.

— Am aflat însă că, o dată cu începerea noului an universitar, în Danemarca s-a introdus un sistem nou, prin care se pot combina obiectele de studiu. S-ar putea astfel înlătura o parte din inconvenientele pe care le-ați amintit ?

OLE LISSE : Da, deși facilitățile introduse anul acesta, în septembrie, se aplică unui număr restrîns de materii, și numai pentru studenții care vor deveni cadre didactice, pentru că la noi profesorii predau de regulă în școli cîte două obiecte. Astfel, un student înscris la limba engleză, de pildă, poate încheia o primă treaptă de doi ani de studiu, după care poate urma, tot pentru doi ani, cursurile altei facultăți, să zicem, de istorie. În sfîrșit, pentru ultima treaptă de doi ani poate alege : ori continuă cu istoria, ori revine la engleză, oricum însă, obține două specializări.

Pe de altă parte, studentul se poate opri la capătul uneia din aceste trepte, obținînd un certificat în funcție de cunoștințele acumulate, cu care poate găsi o slujbă corespunzătoare. De asemenea, după un timp el se poate întoarce în universitate, continuînd studiile din punctul în care le-a întrerupt. Soluția nu este însă decît parțială.

— Care este, atunci, soluția pe care o preconizează D.S.F. ?

OLE LISSE : Noi ne-am gîndit la o nouă formulă, care, e drept, se îndepărtează de structura tradițională a universității. E vorba de **centrul de educație.** Acesta ar trebui să fie însumarea tuturor tipurilor de școli și institute cu aceeași bază, cum ar fi educația medicală, biologică etc. sau cu baze înrudite.

Timp de 2 ani în centre se va face o educație comună, de bază, după care vor urma studiile particulare de teorie și apoi specializarea strictă.

În această fotografie de sezon, interlocutorul nostru poate fi recunoscut numai după... căciulă

Primul cîștig : flexibilitatea, posibilitatea de a decide, în mod avizat, ce fel de specialist vrei să fii, pentru că o astfel de alegere nu se poate face înainte de facultate decît cu aproximație.

Centrul de educație, pe de altă parte, ar trebui să fie și o concentrare spațială. Noi avem, de pildă, un complex de clădiri la marginea orașului, unde sînt adunate, straniu, cele mai felurite institute : anatomia, chimia, fizica și... școala de educație fizică, fiecare cu administrația sa proprie. Intr-un proiectat centru, complexul de clădiri ar trebui în întregime rezervat facultăților pe principiul înrudirii științelor, cu o administrație comună, creîndu-se și posibilitatea unei circulații de valori, de informații, de cadre științifice, unor cursuri comune între aceste facultăți apropiate. Colaborarea ar deveni un factor de seamă în educație.

— V-ați gîndit totuși că un asemenea proiect ar rupe deliberat tocmai legăturile între studenții din domenii foarte diferite ? Într-un astfel de centru, cînd se vor întîlni la cantinele sau cluburile comune, studenții vor putea depăși în discuții orizontul profesiilor lor apropiate, așa cum se întîmplă, de exemplu, atunci cînd cei de la medicină sînt... vecini cu cei de la litere ?

OLE LISSE : Poate că o primejdie de acest gen există. Cred totuși că rațiunile „pro" sînt mai profunde. Noi ne-am gîndit că o concentrare a forțelor într-un centru, mai mult, într-un singur oraș, ar fi o soluție. Utilajul pentru cercetarea științifică modernă e foarte costisitor și nu e posibil să înzestrezi cu instalații de înalt nivel toate institutele, care, deși înrudite ca profil și ca nevoi tehnice, sînt atît de răspîndite spațial. Și, pe de altă parte, e bine să-i ai pe cei deștepți la un loc, în toate domeniile...

VIETNAM – MOMENT DIPLOMATIC

De cîteva luni, toți cei ce aspiră la o rezolvare dreaptă, rațională, conform principiilor unanim acceptate ale relațiilor internaționale, a problemei vietnameze, își investesc speranțele în întîlnirile de la Paris dintre reprezentanții R.D. Vietnam și S.U.A. Debutul — în luna mai — al tratativelor din capitala Franței a fost salutat în lume ca unul din marile evenimente politice ale anului. La masa tratativelor, reprezentanții R.D.Vietnam, consecvenți idealurilor drepte în al căror triumf deplin poporul vietnamez este angajat cu întreaga sa ființă națională, au afirmat din nou aspirația Vietnamului spre reîntronarea păcii, în condițiile respectării independenței și excluderii amestecului străin.

Alternativa tratativelor s-a dovedit, în cele din urmă, singura cale rezonabilă.

În conștiința lumii contemporane, Vietnamul eroic s-a impus în ultimii ani ca simbol al adevărului că folosirea forței, oricît de violentă, nu poate frînge hotărîrea unui popor de a-și salva existența națională, de a-și împlini năzuințele sfinte de libertate și independență. De peste două decenii, poporul vietnamez luptă pentru triumful acestor năzuințe ; președintele Ho Și Min declara că, dacă va fi nevoie, bătălia va mai dura zece, douăzeci de ani, oricît, pînă la victoria finală.

În același timp, opinia publică mondială a fost întotdeauna convinsă de inevitabilitatea eșecului încercării S.U.A. de a impune o soluționare prin mijloace militare problemei vietnameze. Pentru că, în ciuda faptului că Statele Unite au recurs în acest război la toate tipurile de armament modern (cu excepția celui nuclear), ele au fost nevoite să abandoneze, rînd pe rînd, pozițiile ocupate succesiv în desfășurarea conflictului din Vietnam. În ultimii ani, implicațiile escaladării militare din Vietnam au depășit de departe, pentru Statele Unite, spațiul Asiei de sud-est. Comentatorii politici de la Washington au întocmit în acest an electoral un diagnostic cuprinzător al societății americane, confruntată cu dificultățile „aventurii vietnameze". S-a observat că, dacă în agresiunea din Coreea Administrația reușise să atragă de partea S.U.A. principalii aliați ai Washingtonului, în Vietnam situația nu s-a mai putut repeta, cu toate eforturile diplomației americane. S-a mai observat că uriașul efort economic impus de cheltuielile militare a subminat îndeplinirea atîtora din obiectivele Marii Societăți, atît de mult invocate de președintele Johnson la începutul guvernării sale; pentru exercițiul financiar 1968-1969, din fiecare dolar bugetar Administrația și-a propus să cheltuiască 43 de cenți pentru apărare și, din ei, 14 cenți pentru războiul din Vietnam. S-a căzut de acord asupra faptului că încrederea în politica guvernului traversează un moment de criză : Drew Pearson, comentator politic prestigios și, adesea, confident al diferiților oameni politici, pretinde a ști din sursă directă că abandonarea cursei prezidențiale de către președintele Johnson se datorează credinței acestuia că, indiferent de acțiunile pe care le-ar întreprinde, nu va mai putea recîștiga încrederea americanilor. Interesant de amintit cu acest prilej concluzia formulată recent de un grup de experți (și înaintată președintelui ales, Richard Nixon), că încetarea războiului din Vietnam ar avea consecințe binefăcătoare asupra societății americane în ansamblul său. În primele zile după statornicirea păcii în Vietnam, spun ei, între altele, pe piața americană se vor vinde 150 000 de automobile, procentul căsătoriilor va crește cu 15%, etc. etc.

„Poate că va veni ziua cînd americanii vor recunoaște că au greșit și vor accepta să-și repatrieze, fără condiții, cei 500 000 de oameni" (dislocați în Vietnam — n.n.), opina la începutul tratativelor americano—nord-vietnameze cunoscutul comentator francez André Fontaine. „Dar — ținea el să adauge — încă n-am ajuns acolo. Negocierile nu pot fi decît dificile, ceea ce înseamnă că vor fi lungi". Și într-adevăr, maratonul politico-diplomatic de la Paris se dovedește extrem de sinuos. Discuțiile, purtate inițial în cadru bilateral (R.D.V.—S.U.A.), au intrat într-o nouă fază odată cu anunțarea încetării, la 31 octombrie, a bombardamentelor americane asupra R. D. Vietnam. Noua etapă implică lărgirea cadrului tratativelor (deplasate din clădirea Centrului de presă de pe Avenue Kléber în holul hotelului Majestic) prin includerea între participanți a delegațiilor Frontului Național de Eliberare și Administrației saigoneze. În acest cadru însă, discuțiile, care trebuiau inaugurate cu peste o lună în urmă, la 6 noiembrie, n-au putut începe. Echipa saigoneză Thieu-Ky s-a simțit obligată de a face caz, tocmai într-un asemenea moment, de „independența" sa în conduită, intenționînd în fapt să submineze, prin tergiversarea îndelungată a participării la tratative, mersul normal al acestora.

Înțelegînd să-și aducă întregul aport la soluționarea problemei vietnameze, solii Frontului Național de Eliberare cheltuiesc la Paris, în așteptarea deschiderii discuțiilor în cadru cvadripartit, o amplă și utilă activitate ca reprezentanți ai unei forțe politice — exponent autentic și cel mai autorizat al populației sud-vietnameze.

Momentul diplomatic al situației vietnameze, localizat în aceste zile în capitala Franței, nu coincide în mod automat cu rezolvarea problemei propriu-zise. Dar el este salutar în sine, prin perspectivele pe care le oferă soluționării pașnice — în consonanță cu dorința poporului vietnamez de a-și construi viitorul după propria sa voință, fără amestec străin — a uneia din marile probleme ale vieții internaționale. Merită citate, în context, cîteva versuri dintr-un poem publicat recent la Hanoi sub semnătura lui Xuan Thuy, șeful delegației R.D. Vietnam la convorbirile de la Paris :

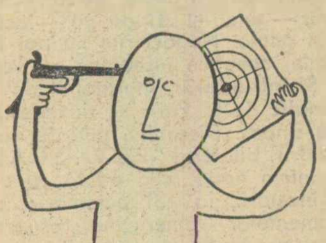
„Primăvara e aici, în miezul toamnei...
cocotierul mistuit de foc crește repede...
bambusul tăiat adînc se-nalță iar".

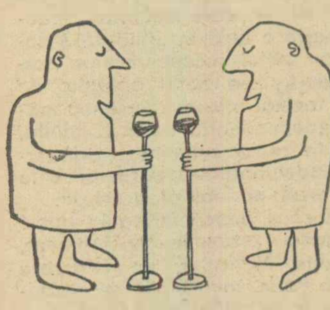
Corneliu VLAD

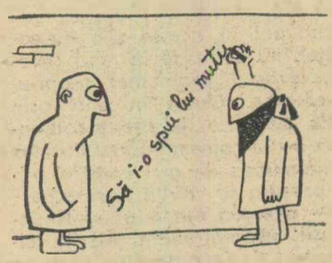

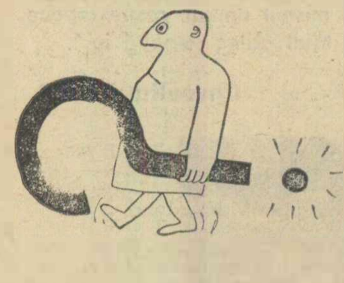
Reprezentanții R. D. Vietnam la convorbirile de la Paris, XUAN THUY și consilierul LE DUC THO, înaintea începerii unei noi ședințe de lucru

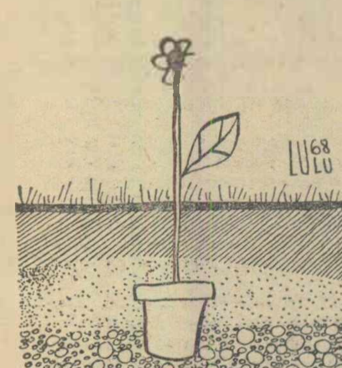
Cinci caricaturi de I. Dogar-Marinescu

Umor american... legislativ

Umoristul american Dick Hyman a avut năstrușnica idee de a răscoli arhivele legislative ale mai multor state din componența S.U.A. El a avut surpriza de a descoperi o serie de legi a căror simplă lectură poate provoca ilaritate. Culmea este că aceste legi sînt încă în vigoare! Reproducem pentru dv. cîteva din prevederile cele mai... ilare ale acestora:

La Birmingham este ilegal să conduci un automobil cu... ochii legați, în timp ce în Connecticut o foarte veche lege interzice mersul cu bicicleta cu o viteză mai mare de... 65 mile pe oră (100 km/h)! În Massachussetts, legea nu tolerează să te bărbierești la volan, iar la Cleveland, în statul Ohio, nu este permis să conduci automobilul așezat pe genunchii altuia.

La Youngstown, tot în statul Ohio, riscați să aveți neplăceri cu justiția dacă călătoriți pe acoperișul unui taxi. Aceleași neplăceri le-ați avea și la Norman, în statul Oklahoma, dacă ați fi surprins la volan cufundat în lectura reclamelor.

★

La Pasadena, în California, vai de omul de afaceri care se închide în birou cu secretara sa; legea pretinde neapărat prezența unui martor. În districtul Columbia nu se glumește cu obiceiurile: legea interzice să te căsătorești cu soacra, ceea ce poate fi, la nevoie, interpretat „sau cu bunica".

★

Aproape peste tot, sărutul este reglementat; la Indianapolis, el este cu desăvîrșire interzis oricărei persoane cu mustăți, în timp ce la Halethorpe, în Maryland, pentru un sărut cu o durată mai mare de o secundă poți fi condamnat la închisoare corecțională.

★

Pentru locuitorii din Kentucky cumpărarea unei pălării prezintă anumite dificultăți; prezența soției este cerută de lege pentru această importantă tranzacție comercială.

★

În Maryland, legea nu este delicată cu soțiile indiscrete: a căuta în buzunarele soțului, în timp ce acesta doarme, este o culpă pasibilă de o pedeapsă severă.

★

La Huntsville, în Alabama, este necesară o autorizație a comisarului de poliție pentru a deplasa un pat în dormitorul propriu. Dacă locuiți în Atlantic-City, în New Jersey, va fi un cap de acuzație faptul că fumați o țigară în bucătărie în timp ce pregătiți masa. La Minneapolis nu se mai pune problema certurilor casnice pentru a ști cine spală vasele; legea interzice spălatul farfuriilor, precum și întinderea la uscat, pe aceeași frînghie, a rufelor bărbătești și a lenjeriei feminine. În Kansas este supravegheată igiena publică; fiecare cetățean este obligat să se îmbăieze cel puțin o dată pe an.

★

Dacă o doamnă elegantă este în trecere prin Florida, să nu se ducă la coafor decît dacă nu îi este somn; faptul de a adormi sub cască poate să-i atragă în mod cert o amendă.

La Waterloo, în Nebraska, legiuitorul s-a gîndit la nasurile sensibile: nici un frizer nu are voie să consume usturoi între orele 7 dimineața și 7 seara.

★

În general, animalele sînt bine protejate de legile statelor americane. În Georgia este interzis să deschizi o umbrelă în fața unui catîr, în Zion, statul Illinois, să înveți un animal de apartament să fumeze, la Berea, în Kansas, să lași să circule noaptea un animal domestic fără un semnal luminos roșu la spate, la Detroit să legi un crocodil de o gură de incendiu, iar la Brooklyn (New York) să culci un măgar în baie. La Natchez, în Mississippi, legea este foarte necruțătoare cu elefanții băutori de bere, aceasta fiind unica băutură la care nu au dreptul pachidermii.

Păianjenul de aur

Antoine, celebrul cîntăreț francez de muzică ușoară, a cărui popularitate a înconjurat de mai multe ori globul, a devenit un răsfățat al filmelor pentru televiziune. Iată-l în rolul unui... păianjen, într-un film muzical, dar al unui păianjen cu voce de aur, prins în centrul propriei sale mreje.

Sintem informați că nu numai iubitorii de muzică ușoară

îl adoră pe Antoine, dăruindu-i calificativul „de aur", ci și concetățenii care n-au nimic de-a face cu muzica. *Pentru felul său de a fi*, Antoine a fost ales membru în consiliul municipal. În calitate de inginer — profesia sa de bază — cîntărețul ține cu orice preț să fie folositor concetățenilor, conducînd lucrările locale de hidroameliorații. Diverse știri zvonesc că ar fi făcut și niște donații. Înseamnă, oricum, că „păianjenul" e „de aur" la figurat, dar și la propriu.

Mîine — automobilul electric!

AMITRON este prototipul unui automobil electric cu trei locuri, prezentat de o firmă americană la Salonul automobilului din Paris. Construit din oțel și aliaje cu caracteristici aerodinamice superioare, viitorul automobil va deveni, se pare, un concurent de temut al tradiționalului motor cu carburanți.

Mîine, deci, automobilul electric!

Cultura pe stîlpi

Pentru a face mai agreabilă petrecerea timpului în gări, porturi și aeroporturi, municipalitatea orașului Frankfurt pe Main a prevăzut dotarea acestora cu așa-numiții „stîlpi de lectură". Pe stîlpi și pe panouri mobile special afectate acestui scop vor fi lipite, alături de tradiționalele reclame comerciale, texte lirice sau dramatice și selecțiuni din proza clasică sau contemporană.

Extinderea probabilă a sistemului în toate orașele vestgermane va crea posibilitatea savurării unui roman de aventuri în fascicole de-a lungul unui întreg traseu. Capitolul 1 în gară, capitolul următor în metrou, finalul pe aeroport etc. Cultura va fi astfel răspîndită nu numai la figurat, ci și la propriu.

Mai încet ca melcul!

Oricît de ciudat ar părea, recordul absolut în materie de încetineală nu este deținut de bătrînul și proverbialul melc, ci de steaua de mare!

Într-adevăr, pe lîngă cei 26 m la oră ai melcului, „viteza" de 60 cm/h cu care se deplasează steaua de mare pare un record mai greu de întrecut decît toate performanțele olimpicilor. Deși cunoaștem noi o „stea" care merge și mai încet. E drept însă că asta-i în materie de fotbal...

Cînd a apărut virgula?

Virgulele au apărut de-abia în secolul al XV-lea. Ele au fost introduse de editorul venețian Alt Manuzzi. Pînă atunci, în cărți nu se puneau decît punctul și două puncte.

Manuzzi a introdus și sumarul, iar foaia de titlu a cărților avea obiceiul să o afișeze la intrarea în librărie. Se poate spune că aceasta a fost prima reclamă de carte din lume.

Culoarea pielii — la comandă

Nu vă place culoarea pielii dv? Ați vrea să fiți mai bălan sau mai oacheș? Oamenii de știință de la Universitatea din Oregon (S.U.A.) sînt convinși că în viitor schimbarea culorii pielii va înceta să fie numai un vis. Ei au descoperit un nou ferment care preîntîmpină crearea melaminei, pigmentul de care depinde colorația pielii. La nordici, care au pielea albă, cantitatea acestui ferment în țesuturile cutanate este foarte mare. La africanii negri în schimb, ea lipsește cu desăvîrșire.

Afurisisme literare

Troc literar: dinte pentru dinte.

★

Din „Poșta redacției": **„Învățați, tovarășe C., gramatică, înainte de a vă ocupa cu literatura. Noi n-avem ce discuta cu niște anagramați".**

★

Din răspunsul unui student la Filologie: „...frații Goncourt au continuat să scrie mai departe în cîrdășie, pînă la moartea unuia dintre ei".

★

Da, publică și sub aceste șase nume, dar adevăratul său pseudonim este altul.

★

Scriitor e unul care scrie, rescrie, transcrie, prescrie, subscrie, descrie și apoi șterge.

★

„Bravo lu' Stamate! Calcă pe urmele lui Sorescu!"... „Da, numai că vrei tu, pe urmele astea stă încă Sorescu".

★

„Romanul scriitorului X e un adevărat strigăt omenesc..." Probabil că autorul s-a specializat în scrierea literei „a".

★

Erată: **La pagina o mie trei sute patruzeci și șapte, rîndul șaisprezece, mijloc, în loc de „î" se va citi „i". Din vina editurii.**

★

Cum îl cheamă pe ăla care a scris „Pagini alese"?

★

Prèvert spunea într-un loc că nu poate păcătui decît la masa de scris! Dubios!

★

Capodoperă: **operă respinsă de o editură cu mențiunea: „Să vă fie de cap!"**

★

Nimic mai neinspirat decît să apari în ușa secției proză răcnind: „Tovarășe redactor, v-am refăcut bucata!"

★

Față de povestirile cu „va urma", cititorul e în situația tatălui îngrozit din sala de așteptare căruia i se aduc din zece în zece minute bucăți din fiul care tocmai se naște.

★

În literatură, dacă doi se ceartă, al treilea pierde. Cititorul.

★

Pofta de scris trebuie satisfăcută, altfel te saturi.

★

Poșta redacției: **Arier-zgarda!**

Recordul absolut al puricelui

Cît de banale ni s-ar părea recordurile mondiale dacă am cunoaște formidabilele performanțe ale unor animale!

Dintre patrupede se remarcă reprezentantele unei specii de gazele, Klipspringer, care reușesc, fără elan, salturi de 7 metri în înălțime!

Recordul unui mic șoarece săritor este de 3,50 metri, înălțime în care e cuprinsă de 18 ori statura agilului rozător.

Dar marele campion al probei este modestul purice, ale cărui salturi sînt echivalente cu de peste 200 de ori lungimea corpului său!

Ce să mai spună așii atletismului, care nici ajutați de „fiberglass" nu reușesc să-și întreacă decît de 3 ori propria înălțime!

Unic în Europa

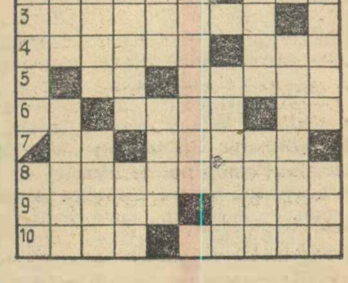
Un student orădean ne scrie că apele calde ale rîului Peța (care trece prin apropierea clădirii Institutului pedagogic) sînt mediul de viață al unei plante unice în Europa! E vorba de planta tropicală cunoscută sub numele popular de Floare de tău (științific — Nymphaea lotus var thermalis). În legătură cu prezența lotusului în apele termale din apropiere de Oradea, cercetătorii au emis trei ipoteze. Primo — că semințele florii ar fi fost aduse de păsările migratoare. Secundo — că floarea ar reprezenta rămășițele vegetației terțiare. În sfîrșit, a treia consideră că lotusul ar fi fost adus de ocupanții turci în secolul al XVI-lea.

Pur și simplu

ORIZONTAL: 1) Drum periculos (pl.). 2) E cu ochi și cu sprîncene — Iubire de la distanță. 3) Se bazează pe pile. 4) De cînd lumea (fig.) — Nu mai departe. 5) Primit la miezul nopții — Se ține de fuste. 6) Miez de noapte! — E cam albastru — Înainte marș! 7) Cuvînt înainte! — A deschide ochii. 8) Ține la mînă. 9) Crește cu an ce trece — Cerc vicios. 10) Nu-i la orice pas — O.R.L. cu program fix.

VERTICAL: 1) Foaie verde lobodă — Își joacă rolul inspirat. 2) Vînt de primăvară — B. C. D etc.! 3) Bun venit — Ies în lume. 4) Se dă pe gheață — Delta-i foarte apropiată. 5) E total nereușită — Cerc larg. 6) Pros! obicei (pl.). 7) Om de cuvînt. 8) Mai mult ca perfectul — Servește la servit. 9) Număr mic! — Trăia din împrumuturi. 10) Dama din cărți — Ea și celelalte.

Toma MICHINICI

O facultate cu vechi şi puternice tradiţii :

Facultatea de Fizică a Universităţii din Bucureşti

Convorbire cu conf. dr. CĂLIN BEŞLIU — catedra de Fizică nucleară.

— Pînă în 1961 Facultatea de fizică a funcţionat în cadrul Facultăţii de matematică-mecanică. Există însă un filon didactic şi ştiinţific care aparţine distinct acestui domeniu al învăţămîntului nostru universitar. Cum îl definiţi ?

— Facultatea de fizică are vechi tradiţii ştiinţifice dacă o reconsiderăm în lumina strălucitei activităţi desfăşurate de Dragomir Hurmuzescu, Constantin Miculescu, Emanoil Bacaloglu în trecut şi continuată de personalităţi remarcabile, creatori de şcoală în fizică cum sînt, de exemplu, profesorii Eugen Bădărău — în optică, spectroscopie şi fizica plasmei, Horia Hulubei — în fizica nucleară, Theodor Ionescu — în radiofizică. Desigur însă nu putem aminti vîrsta facultăţii dincolo de numeroasele generaţii de fizicieni pe care i-a format.

În structura actuală, după ce în primii trei ani

studenţii primesc o cultură matematică generală şi aprofundează marile domenii ale fizicii clasice (mecanica, electricitatea, termodinamica, structura materiei ş.a.) urmează doi ani de specializare, la alegere, în secţiile de fizică teoretică, fizică nucleară, corp solid, optică şi spectroscopie, electroradiofizică, fizica macromoleculelor, geofizică.

— Care sînt perspectivele activităţii absolvenţilor acestei facultăţi ?

— Pregătirea este direcţionată spre activitatea didactică în clasele superioare ale liceelor şi spre cercetarea ştiinţifică fundamentală în institutele Academiei sau aplicativă în laboratoarele uzinale. Insist asupra celui de-al doilea aspect, întrucît în anii următori contribuţia fizicianului în industrie va creşte foarte mult, acesta, alături de inginer, consacrîndu-se îmbunătăţirii continue a proceselor de producţie şi a produselor.

O bună parte a absolvenţilor din ultimii ani lucrează în colectivele de cercetare afirmîndu-se cu o participare satisfăcătoare, chiar foarte promiţătoare. Aş putea afirma că ei sînt cei ce „fac fizica românească actuală". Cunosc mai bine activitatea acestora la Institutul de Fizică Atomică, mulţi dintre ei sînt responsabili de teme, participă la consfătuiri de specialitate, unde susţin rezultate personale şi idei interesante. Acest fapt dovedeşte şi că facultatea noastră a mers pe un drum bun, că a reuşit să cultive la studenţii săi pasiune şi tenacitate.

— Deci, principalele condiţii ale adeziunii şi succesului în această facultate ar fi...

— Prima, de esenţă morală. Cei ce doresc să îmbrăţişeze această carieră trebuie să reziste unui examen mai dificil desigur decît cel de admitere : de perseverenţă în muncă, pentru că în fizică pasiunile sînt constante, chiar şi în momente de decepţie. Perseverenţa este condiţia genezei, dar şi a fructificării ideilor înnoitoare în fizică ; este însuşi atributul inseparabil al muncii de laborator. Condiţia practică a reuşitei ar fi conştiinciozitatea în aprofundarea fizicii şi matematicii, insistînd asupra exerciţiului şi problemelor de fizică. La examenul de admitere se constată o pregătire teoretică mulţumitoare ; lacuna generală se manifesta însă în priceperea de a rezolva probleme de matematică şi fizică. De exemplu, nu se cunosc sistemele de unităţi sau este bine cunoscută, desigur la nivel de popularizare, problema reacţiilor nucleare, dar candidaţii nu rezolvă corect un sistem de ecuaţii simple. De aceea este o cerinţă fundamentală pentru fizician însuşirea unei maniere consecvente de rezolvare a problemelor, cunoaşterea aparatului matematic de bază, întrucît fizica în genere şi fizica modernă în special fără matematică duc numai la o vulgarizare a acestei ştiinţe. Dar, mai mult decît un matematician, viitorul fizician trebuie să înveţe să intuiască în spatele matematicii elementul fizic. Este ştiut de altfel că cei mai mari fizicieni au fost matematicieni desăvîrşiţi. Insist asupra acestui aspect întrucît statistica indică cum lacunele observate în pregătirea din liceu persistă ca o umbră în tot cursul studiilor superioare şi nu pot fi uşor remediate. Cele arătate mai sus nu trebuie însă să trezească reticenţe. La admiterea în facultatea noastră nu se pretinde o pregătire superioară celei ce se poate obţine în liceu.

Georgeta RUŢĂ

Tratatele... pe urmă

RECENT PE ADRESA REVISTEI A SOSIT URMĂTOAREA SCRISOARE:

Dragă redacţie,

În fiecare săptămînă aştept cu foarte multă nerăbdare apariţia revistei „Viaţa studenţească". Această publicaţie mi-a devenit dragă datorită faptului că îmi dă posibilitatea să cunosc mai îndeaproape aspectele complexe ale vieţii tineretului studios, constituind totodată un imbold pentru pregătirea mea în vederea examenului celui greu pe care îl voi avea de trecut — admiterea la facultate. Sînt elevă în clasa a XII-a a Liceului nr. 3 din Craiova. Ca toţi colegii mei din întreaga ţară, trăiesc, cu toată fiinţa, zilele efervescente ale ultimului an de liceu, aşteptînd cu multă emoţie clipa încununării rezultatelor muncii mele — examenul de admitere. Aş vrea să urmez Facultatea de chimie industrială din cadrul Institutului politehnic din Bucureşti. Doresc atît de mult să reuşesc, încît n-aş precupeţi nici un efort pentru a mă pregăti. Problema care se pune este, însă, dacă e suficient să mă pregătesc după manualele de şcoală, sau îmi trebuie material suplimentar. În caz afirmativ, vă rog să-mi spuneţi care sînt tratatele cele mai potrivite (de chimie şi fizică). Ştiu că la chimie se cer probleme. Acelaşi lucru se petrece şi la fizică? Aş vrea să ştiu, de asemenea, în ce constă probele practice la fizică şi chimie şi ce sfaturi îmi puteţi da în privinţa modului de pregătire pentru examen.

Mai am foarte multe întrebări de pus, dar cum ştiu că spaţiul tipografic destinat „Preuniversitariei" e restrîns, aştept cu multă nerăbdare apariţia broşurii „Admiterea în învăţămîntul superior", care îmi va da răspuns la celelalte întrebări care mă preocupă.

Cu mulţumiri,
GLĂVAN LUCIA

Impresionaţi de seriozitatea cu care tînăra elevă din Craiova priveşte pregătirea ei în vederea admiterii, îi acordăm un răspuns mai larg.

În principiu, sînt suficiente pentru pregătire manualele şcolare. După cum ne-a comunicat tovarăşul conf. Victor Mărculeţiu, prodecanul Facultăţii de chimie industrială, pe care l-am consultat în mod special, la examenul de admitere candidaţilor li se solicită, în primul rînd, să rezolve problemele de chimie şi fizică, să pună accentul pe aplicaţiile cu profil de calcul ale materiilor respective. De aceea tovarăşul prodecan recomandă candidaţilor la această facultate să studieze cu mare atenţie culegerile de probleme de liceu, precum şi culegerile speciale de probleme pentru concursul de admitere existente atît pentru chimie cît şi pentru fizică. Tot de la tov conferenţiar Mărculeţiu am aflat că examenul de admitere nu cuprinde probe practice. Transmitem aceste răspunsuri elevei Lucia Glăvan şi tuturor celor pe care îi interesează acelaşi cerc de probleme, adresîndu-le din partea conducerii Facultăţii de chimie industrială o călduroasă urare de succes în pregătire şi la examenul de admitere.

POŞTA ADMITERII

ELIA NOCDEANU — Craiova : **Pentru a dobîndi specializarea care vă interesează, singura posibilitate este să daţi examen de admitere la Facultatea de limbi germanice, secţia de limba şi literatura engleză — secundar limba şi literatura română. Examenul de admitere constă în lucrări scrise la limba engleză şi limba şi literatura română, precum şi o probă orală la limba engleză. Întrucît nu aţi studiat limba engleză în liceu şi nici măcar în particular, nu vă sfătuim însă să vă prezentaţi la acest examen la care candidaţilor le sînt solicitate cunoştinţe destul de avansate din limba străină.**

VLAD H. — Bîrlad : **Într-adevăr, la Facultatea de matematică probele solicitate la examenul de admitere au rămas aceleaşi. Absolvenţii acestei facultăţi pot activa în cele mai variate domenii care solicită actualmente matematicieni.**

Desigur, o mare parte dintre absolvenţi pot deveni profesori în învăţămîntul mediu. Repartizările se fac în funcţie de mediile obţinute în decursul anilor de facultate.

TERENCHE CONSTANTIN — Bucureşti : **Condiţiile de admitere în Facultatea de electronică şi telecomunicaţii din cadrul Institutului politehnic sînt identice cu cele de anul trecut. Nu sînt necesare alte cunoştinţe decît cele căpătate în liceu.**

Secretariatul facultăţii răspunde la numerele 17.78.31 şi 13.94.40, interior 47.

G. TEODORESCU-PLOP — Craiova : **Nu există o facultate de ziaristică. În schimb există posibilităţi de specializare în acest domeniu în cadrul unor cursuri ale facultăţilor de filologie şi filozofie. Unde puteţi lucra după absolvire, nu vă putem spune, întrucît pentru a munci ca ziarist nu e suficientă o diplomă de absolvire, ci mai e nevoie şi de puţin talent, precum şi de multă, foarte multă şi perseverentă trudă.**

Aşadar, totul depinde de dv. Dacă veţi îndeplini condiţiile amintite, s-ar putea ca peste cinci ani — cine ştie ? — să redactaţi personal această rubrică. Vă dorim succes !

NICOLAE POPESCU — Cluj : **Întrucît Facultatea de medicină nu are cursuri fără frecvenţă sau cu frecvenţă redusă, nu e posibil să beneficiaţi de prevederile legale privind absolvirea unei a doua facultăţi. Doar dacă renunţaţi la serviciu. Ceea ce, dat fiind că foarte de curînd aţi încheiat un contract prin care vă obligaţi să mergeţi la locul de producţie unde veţi fi repartizat, nu e cituşi de puţin recomandabil.**

CRONICA MICROBISTULUI

Două paralele nu se pot intîlni... decît la infinit !

Colega Nuşa Musceleanu de la cotidianul nostru sportiv susţine de cîtva timp o anchetă care trezeşte un scontat interes, atît printre sportivii studenţi, cît şi printre microbiştii lor. INVAŢATURA şi PERFORMANŢA — aceste două coordonate principale pe care se desfăşoară viaţa de zi cu zi a studentului sportiv — sînt considerate paralele şi se pune întrebarea dacă, practic, ele se pot intîlni. Sublinierea este cu atît mai necesară dacă ne reamintim că s-au găsit voci care să considere studentul sportiv de performanţă un robot al cărui buget de timp poate fi împărţit riguros pe ore, minute şi secunde — ceea ce ar însemna că, în cazul în care ar mai exista tineri ce nu sînt campioni, nu au numai note de 10 şi nu-şi rezervă săptămînal 28 de ore „pentru beletristică, plimbări, dans, modă, cafea" — vina este numai a nepriceperii lor de a se organiza. Un exemplu ? Tovarăşul Ernest Varga, secretarul clubului Politehnica Timişoara, a efectuat un test pe baza căruia a decis : din cele 168 de ore ale săptămînii, studentului sportiv îi sînt necesare 36 ore pentru cursuri, 12 pentru studiu (cînd ar putea doar să-şi transcrie notiţele de la prelegerile la care a lipsit ! !), 63 ore odihnă de zi şi noapte, 2 ore film, 3 ore televizor, 15 minute teatru (sic !), 10 minute operă (sic ! sic !) şi 10 ore pregătire sportivă (halal performanţă !). „Rămîne un surplus de 28 de ore cu care studentul îşi poate satisface celelalte nevoi sau doleanţe : beletristică etc. etc".

Credem că, tot discutînd în această manieră, devenind robii unor calcule seci şi îndepărtîndu-ne de realitate — nu vom realiza mai mult decît o explicaţie a lanţului de insuccese la învăţătură şi pe terenul de sport cu care ne-au obişnuit fotbaliştii de la... Politehnica Timişoara !

Care este, de fapt, răspunsul nostru ? Pe scurt, sîntem euclidieni şi socotim, deci, că, teoretic, două paralele nu se pot intîlni... decît la infinit.

Mari performanţe în ambele direcţii nu se pot obţine, în condiţiile actuale, decît în cazuri cu adevărat excepţionale. La timpul cuvenit, am adus, de la această rubrică, laudele care li s-au cuvenit unor studenţi ca Ivansuc, Ciosescu, Lereter, Surdan şi Lucescu, Savu Alin şi Ecaterina Vogel, Radu Negulescu, Lia Manoliu şi atîţia alţii care s-au dovedit ceea ce numim fruntaşi nu numai în arenă, ci şi în facultate. Dar ei au reprezentat şi reprezintă nişte mari excepţii (care, evident, confirmă regula). O recunoaşte, deschis, şi studentul handbalist Gabriel Chicid : „In afara marilor talente sportive şi a unor structuri deosebit de receptive la obiectele de studiu, studentul sportiv nu poate realiza maximalul în ambele domenii. Nu sînt pentru mediocritate ; desigur, mi-ar face o imensă plăcere ca în matricola mea să existe numai note din „zona superioară". E un lucru greu de realizat, deşi în momentele „cheie" — sesiunile — nu cunosc o altă preocupare în afara studiului".

Dacă socotim, prin urmare, că masa largă a sportivilor de performanţă din rîndul studenţilor nu poate — cum am precizat : în actualele condiţii şi cu unele excepţii — *să obţină rezultate maxime în ambele domenii, înseamnă că pînă se creează condiţiile necesare, volens-nolens trebuie să facem unele concesii.*

In primul rînd, în sport. Să nu pretindem „marea cu sarea" unor sportivi pe care obligaţiile profesionale (mai mari decît în cazul colegilor lor de la alte cluburi) îi reţin cea mai mare parte din timpul zilnic. Dacă ies, totuşi, campioni — ca baschetbalistele bucureştene şi handbalistele timişorene — cu atît mai bine sportului universitar şi lor cu atît mai bine ! Dar să nu facem tragedie dacă fotbaliştii clujeni sau craioveni sau ieşeni pierd la dinamovişti ori la rapidişti pentru că, spre deosebire de adversari, ei sînt în sesiune de examene.

In al doilea rînd, ne gîndim că am putea aprecia cu mai multă înţelepciune şi situaţia la învăţătură a eroilor stadioanelor. Dacă sîntem cinstiţi cu noi înşine şi dacă nu vrem să ne furăm singuri căciula, înţelegem că nu vom putea niciodată să facem din fiecare student sportiv un student fruntaş. Mai ales că, în timpurile noastre, a fost ridicată foarte sus atît ştacheta învăţăturii cît şi cea a performanţei sportive. Excludem din discuţie pe chiulangii, pe leneşi, pe cei care vin la o echipă universitară pentru... a face o facultate. (Problema lor o vom discuta — la concret şi cu sugestii ! — cu alt prilej). Ne referim la tinerii serioşi, harnici şi dornici să se realizeze în ambele domenii. Obligaţiile universitare sînt prea multe şi nu lasă timp suficient sportului (cu atît mai puţin celui de performanţă). Se ridică, de aceea, din ce în ce mai imperios problema unor înlesniri. In prezent regulamentele universitare cuprind o clauză care ar permite unui sportiv de performanţă să-şi eşaloneze examenele unui an de studiu pe doi ani calendaristici, dar prea puţini se prevalează de ea, şi prea puţini primesc aprobarea necesară. Cei mai mulţi se prezintă oricum la examene şi le promovează oricum, ei trecînd astfel prin facultate ca gîsca prin apă. Dacă sportivul ar avea posibilitatea legică a unor sesiuni deschise — şi ar fi îndrumat şi ajutat s-o folosească — el s-ar prezenta la examen nu presat de un anumit termen, ci atunci cînd socoteşte că şi-a însuşit bine materia. In cazul acesta, ar putea dispărea şi pilele care constituie, actualmente, singurul ajutor al cluburilor şi rectoratelor. De asemenea, ştiind toate acestea, tînărul şi-ar alege de la început acea facultate care-i place (chiar dacă o va absolvi în 6, 7, 8 ani) şi nu pe cea în care poate clubul să-i asigure mai uşor promovarea. Evident, ar trebui luată în discuţie şi eventualitatea scutirii totale de frecvenţă şi cîte şi mai cîte măsuri care ar sprijini efectiv şi pregătirea profesională şi activitatea sportivă.

Altfel — adică tot discutînd soluţii utopice, fără a hotărî măsurile realiste ce se impun — vom fi puşi în situaţia să facem mereu aceleaşi constatări, aceleaşi teoretizări şi aceleaşi sugestii lipsite de aplicabilitate practică. Pentru că, teoretic vorbind, două paralele nu se pot intîlni... decît la infinit.

G. MITROI

Studentul bucureştean Chicid, unul din protagoniştii „noului val" al handbalului românesc

Chestiuni arzătoare...

După Comisia profesională şi cea socială, a venit rîndul Comisiei pentru problemele de sport a Consiliului U.A.S.R. să se întrunească în prima şedinţă de lucru din acest an universitar. Luni, 9 decembrie, 25 de activişti şi specialişti în acest domeniu au discutat cum trebuie organizat sportul de masă în institute, au stabilit planul activităţilor din iarnă, au adoptat 3 regulamente de competiţii şi au conturat sarcinile organizaţiilor U.T.C. în dezvoltarea bazei materiale a sportului universitar. **Iată, cît se poate de succint, ceea ce s-a expus mai însemnat în legătură cu fiecare dintre aceste patru chestiuni arzătoare.**

1) Se ştie că U.T.C. şi U.A.S.R. solicitaseră Ministerului învăţămîntului şi rectoratelor ca toate bazele sportive să fie puse la dispoziţia studentului care vrea să facă sport (dar nu face parte din vreo echipă de performanţă), cîte două după-amieze pe săptămînă. Dar nu s-a putut lua această măsură din pricina supraîncărcării programului acestor baze, ceea ce a determinat, evident, un compromis : a fost stabilit un program minimal de competiţii de masă (7 pentru fiecare institut pe timp de un an de studiu), rectoratelor şi catedrelor de educaţie fizică rămînîndu-le datoria de a asigura condiţiile de desfăşurare a acestora. E adevărat că în felul acesta se organizează numai competiţii, la care nu pot participa chiar toţi studenţii, dar deocamdată să ne mulţumim cu atît !

2) Lunile de iarnă vor programa atît şedinţele de analiză a activităţii fiecărui club sportiv universitar (decembrie), cît şi unele competiţii tradiţionale (Cupa 30 Decembrie, Cupa U.A.S.R. la schi). În mod deosebit reţine atenţia — în legătură cu perioada de iarnă — ideea ca organizaţiile U.T.C. şi catedrele de educaţie fizică să stabilească din timp poziţiile libere ale sălilor de sport, astfel ca în sesiune oricare student să poată avea acces aci cîte 3 ore pe zi pentru a se relaxa şi reconforta bătînd pur şi simplu mingea. Dac-ar fi, ce bine-ar fi !

3) Cele trei regulamente discutate în şedinţa comisiei stabilesc normele de desfăşurare a Cupelor U.A.S.R. la schi şi orientare turistică şi a Cupei Primăverii la atletism. Calificarea pentru schi se face cu prilejul excursiilor organizate la munte (pînă în 15 ianuarie), concurenţii selecţionaţi urmînd apoi să participe gratuit la o tabără alpină (în vacanţă), cei mai buni dintre cei buni rămînînd să-şi dispute finala pe ţară între 21 şi 23 februarie. Despre celelalte concursuri — de orientare turistică şi de atletism — vom mai avea prilejul să vorbim... pînă la primăvară...

4) Ce ne facem cu baza materială ? În primul rînd, trebuie s-o îngrijim bine pe cea care o avem. (Sublinierea era necesară întrucît asistăm la unele neglijenţe revoltătoare). Apoi, trebuie să avem grijă ca fondurile să fie judicios folosite, iar promisiunile — riguros respectate. Discutînd materialele prezentate, participanţii la şedinţă au arătat că şi în alţi ani s-au făcut proiecte frumoase, dar... au rămas proiecte.

Bineînţeles, organizaţiile U.T.C. vor avea sarcina să mobilizeze studenţii la muncă patriotică pentru dezvoltarea bazei materiale, avîndu-se în vedere necesitatea de a se alege acele obiective unde sînt create reale posibilităţi de finalizare şi de a se acoperi, în acest fel, întreaga muncă necalificată şi o bună parte din cea calificată.

...După cîte se vede, în ceea ce priveşte sportul universitar, semne bune anul (1969) are ! Nu ne rămîne decît să facem urarea „La anul şi la mulţi ani !"

Teaşcă — aforist !

CE ESTE FOTBALUL ? Un sport al artei de a folosi creierul prin picioare, în care toate virtuţile şi calităţile omului găsesc a se manifesta ca într-un joc al adevărului uman.

CE ESTE ANTRENORUL ? Un ins care nu-şi cunoaşte valoarea, căci aprecierea ce i se dă diferă enorm de la angajare la... concediere ! Personaj lipsit de strălucire în succesul echipei, dar „plin de strălucire" la eşecurile ei, căci în timp ce jucătorii sînt exemple în victorii, antrenorii sînt victime la înfrîngeri.

CE ESTE JUCATORUL ? Jucătorul este sclavul personajului pe care şi-l creează de-a lungul anilor care au trecut, personaj iubit sau hulit !

DE CE FOTBALUL ESTE SPORTUL REGE ? Pentru că, departe de a fi numai o abilitate a omului cu balonul, el este uman, social, iar la asigurarea progresului lui — ca de altfel în întreaga societate — contribuţia valorilor este covîrşitoare.

DE CE MARII JUCĂTORI SÎNT MARI ? Fiindcă fotbalistul mare este tocmai omul care n-a crezut niciodată în talent, dar care a muncit să-l obţină pentru a stabili o ordine în haos, a-şi puncta realitatea elevată, a interpreta abil, a crea între el şi natură metafore, între el şi lume raporturi de preţuire reciprocă.

CE ESTE SPECTATORUL ? Un atotştiutor, curajos şi plin de gesturi, ce-şi etalează competenţa mai ales în tribune (contra biletului de intrare), convins fiind că fotbalul s-a născut o dată cu el...

INCOTRO SE ÎNDREAPTĂ FOTBALUL ? În direcţia în care se îndreaptă şi viaţa — adică a utilului care obligă la ansamblu în loc la amănunt, deci la o ispravă mai mult colectivă decît individuală.

CE AMENINŢA FOTBALUL ? 1. Violenţa : datorită pasiunii. 2. Comercializarea : fiindcă sînt mulţi care-l consideră ca o afacere şi nu ca un sport. 3. Arbitrajul : datorită fenomenului tot mai acut al lipsei suflului de onestitate, de puritate, de cinste.

CE ESTE FOTBALUL „BETON" ? Actul unor disperaţi orbi, care, într-o tresărire asimilabilă instinctului de conservare, vor mai întîi să trăiască — distrugînd totul — înainte de a şti cum va trăi — cîştigînd.

PRESA SPORTIVĂ ? Este limba lui Esop, în stare de lucruri minunate, dar şi îngrozitoare. La noi încă nu o văd nuanţată şi prea capabilă de a ajuta efectiv fotbalul.

CRONICARUL SPORTIV ? Condeiul ce-şi foloseşte limba ascuţită pentru răfuieli personale, dar lipsit de curajul mărturisirii cînd greşeşte sau nu ştie !

SCRIITORUL SPORTIV ? „Artist" al scrisului care foloseşte autoritatea prestigiului cîştigat şi fluiditatea condeiului pe alt limbaj decît cel al cronicarului de specialitate, pentru a-şi impune părerea în rezolvarea racilelor fotbalului.

COMENTATORUL SPORTIV AL RADIO-ULUI ? Un observator care nu are timp de gîndire — datorită acţiunilor multiple — dar care vrea să spună ceea ce uneori nici nu se întîmplă pe teren, iar alteori de-abia aşteaptă să facă din ceea ce nu vede, o tragedie !

COMENTATORUL DE LA TELEVIZIUNE ? Tehnicianul sau volubilul care se adresează telespectatorilor (privind de la faţa locului sau nu) cu gîndul să-i convingă uneori tocmai împotriva convingerilor formate ad-hoc.

ARBITRUL? La origine, un aspru judecător prin fluier al infracţiunilor comise în lumina regulamentului ; astăzi cel de-al 12-lea jucător suveran în stabilirea rezultatului final.

Redacţia : Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII" 40-166